

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ **крагујевачке**

Година VI, Број 259

Излазе четвртком

Цена **70** дин.

www.kragujevacke.rs

22. мај 2014. године

ISSN 1821-1550

9 771821 155019

КРАГУЈЕВАЦ И ПОПЛАВЕ

Бог нас погледао, помажемо несрећнима

СОЛИДАРНОСТ
КРАГУЈЕВЧАНА НА ДЕЛУ

Никад пунији
Црвени крст

СТРАНА 6

ВИШАК ЗАПОСЛЕНИХ У
ГРАДСКОЈ УПРАВИ

Неки би отишли, али
нема паре за отпремнице

СТРАНА 11

ПЕТИЦИЈА ЗА УКИДАЊЕ
ОБАВЕЗНЕ ВАКЦИНАЦИЈЕ

(Не)оправдана бојазан
родитеља

СТРАНА 14

ИВА ПОСКУРИЦА, СТУДЕНТ
ГЕНЕРАЦИЈЕ НА АРХИТЕКТУРИ

Жели и професуру и
проектовање

СТРАНА 17

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO 833 €/m² +PDV

GRATIS - вареже место

SMALLVILLE Kragujevac

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН

ЗЛАТО - СРЕБРО

ВАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIVIH SISTEMA

IMASAF KeilerAuto

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž
mir u kući

Refil M

Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
SPECIJALNE PONUDE
JEDAN PLAĆA,
DVOJE PUTUJU!!!

ЛИЧНИ СТАВ: ПОРУКЕ У ПОУКЕ ИЗ НОВЕ КАТАСТРОФЕ СРБИЈЕ

Време је за нове, млађе, орније и боље људе

У невољи су се показали младићи и девојке, до јуче одбачени, данас изгубљени у лажном животу дивљих хорди, који би, колико сутра валао да осете своју потребност, важност и радом стечено поверење

ИЗНЕНАДНА катастрофа, још једна у низу која је задесила Србију, није случајна, и није без сврхе: она је дала смрт будућем социјалном развоју, ако у нас, са државног врха, буде иоле социјалне памети. Хиљаде младих људи, до јуче изгубљених у пороцима, изашло је у сусрет невољама и изборило се са њима, најбоље како су знали и умели. Изборили су се, јер је пред праведном снагом младости свака невоља ништавна, па и она највећа.

Сада је јасно да је у Србији дошло до пресудне смене генерација: у најужем политичком врху, што је добро, готово да нема људи старијих од педесет пет година. То су, дакле, људи у напону свог психофизичког развоја. Видећемо, убрзо, колико су поштени и каквих су моћи. Већ и сама ова чињеница јасно говори о томе да су многи временши политичари - наивели своје време. Урадили су шта су могли - хвала, довиђења! Најбоље што би, колико сутра, могли да учине за своју земљу је - да одмах оду у пензију, у којој је већ одавно и требало да буду. Нека се мало обазру око себе: њихових исписника више скоро да нема ни међу живима, а камоли у структурима политичке власти. Прошло је њихово. И - хвала Богу да је прошло. Време је за нове, млађе, орније, јаче и боље људе.

Слика похода српске младости на невољу и њена победа над њом омогућила нам је да, још једном, схватимо колико је ово друштво било погрешно усмерено. Овде постоји чак и партија пензионера - ни-

је нимало случајно да је у спрези са комунистима: све су то олупине које су ову земљу и довеле до просјачког штапа! Друштва таквог, по-

грешног усмерења, воде рачуна само о истрошенностима, измодженостима и стварностима, док потпuno изгубљена младеж гине у бесмисленим тучама или на ауто-путевима и умире без пружене шансе за живот, не само не дочекавши старост, већ уопште не формирајући породице и не премошћујући зјап између претходних и будућих нараштаја.

Свака власт која држи до седе мора се окренути младим људима, а не онима који су на крају свог радног и животног века. Зато, уместо да смањује плате радном делу становни-

штва, власт би хитно требала да ограничи високе пензије, међу њима и пропалих генерала, на највећи износ од 40.000 динара, а плате високих државних чиновника на највећи износ од 100.000 динара. У том случају новца било, и то за све - али сме ли се дирнути у тај осињак? Ко може да заради у приватном сектору - широко му поље! А у државном - има да се стеже кајиш, али од врха, а не од дна!

НИКО нам, па ни чланство у Европској унији, неће изградити порушене куће, штале и путеве: то се мора постићи подршком овог изненадног елана, формирањем чета

„**Немачка, Југославија, Советски Савез и Сједињене Америчке Државе после ратних пустошења изграђене су искључиво захваљујући беспримерном напору својих младих нараштаја, који су допринали обнови земље и приклучивању тих народа цивилизованим и најпредном делу културног човечанства - којем и ми припадамо. При том, не смеју се понављати тамо уочене грешке: основа на којој ми морамо да радијмо, изводећи младе људе на поља, путеве, у разорена домаћинства, на закречене речне канале - не смеју да буду нацизм, комунизам, или државни пљачкашки експанзионизам, него национализам (окренутост себи) и хришћанство (милосрђе према другоме). Само на том тлу ће се ми умети да умре, како би проглијало и како би нико плод. Све**

остало је - празна тлапља. Надам се да нам је ње - доста.

Владимир Јајличић,
књижевник

energetski efikasna stolarija

SUNCE

Da li ћete i naredne zime grejati ulicu?

aplikacija za obračun uštede energije i novca

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

Житопродукт

Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по производничким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

ШТЕТЕ У ГРАДУ И КРАГУЈЕВАЧКОМ АТАРУ

Више муке од клизишта него од бујица

УГЉЕШНИЦА ЈЕ, ПРЕ УЛИВАЊА У ЛЕПЕНИЦУ, БИЛА КАО МОРАВА

Пише Александар Јокићевић

На снимку Републичког хидрометеоролошког завода, који је прошлог четвртка обелодањен на друштвеној мрежи, а датира од дан раније, јасно се види како облаци који проузрокују обилне падавине у Србији обилазе Крагујевац, захваљујући готово сва места око њега. Народна изрека „Обилази као киша око Крагујевца“, изгледа, добија своју потврду и у пракси, али иако је забележено прилично мање падавина него у другим градовима, и центар Шумадије је претрпео штете од поплавног таласа. Не може се рећи да смо остали суви.

Река Угљешница није сачекала ни трен, одмах се излила у Петровцу, запретила је дуж Улице Интернационалних бригада, поплавивши поједине производне погоне, као и домаћинства, на низим котама. Како су изгледали први кишни сати прошлог четвртка?

На мосту у Улици Душана Ђорђевића затичемо „колеге“, видно забринуте, које телефонима фотографишу већ разгоропајену Угљешницу, а један од мештана открива да од шест ујутру позивају Грађски штаб за ванредне ситуације тражећи цакове са песком. Сати пролазе, вода већ стиже до најближих кућа, а Петровчани тврде, могло се спречити.

- Погледајте растојање по сред тока. То нико није хтео да очисти, да је уклоњено сигурно се не би излила, упозорава један од мештана.

■ Добро смо прошли

Очito је требало и мало самоорганизовања. Угљешница се излила и код скретања за Бозман, пут за Јовановац је додуше у кратком периоду био затворен за саобраћај, „затворила“ је и правац ка Баточини.

НЕОЧИШЋЕНО РАСТИЊЕ ИСПОД МОСТА У ПЕТРОВЦУ „ЗАТВОРИЛО“ ВОДОТОК

Чак је и алтернативни пут, кроз Маршић, био прекривен водом. Лепеница је кроз град обуздана захваљујући уређеном кориту (после велике поплаве 1976. године), или запретила је низводно, Корману, Маршићу, Баточини и Лапову. Сада се већ озбиљно размишља и о даљем уређењу корита Лепенице.

Здравко, Крагујевац је кроз све прошао са најмање штетних последица од обилних падавина које су захватиле подручје Србије. Зоран Јовановић, заменик команданта Штаба за ванредне ситуације, истиче да је локална самоуправа предузела превентивне мере, пре свега на

водотоковима, како би се спречи-ле штетне последице временских неприлика, што је свакако разлог да није било тако великих проблема.

Када је реч о водотоковима, подсећа Јовановић, Лепеница се излила у делу испод Крагујевца угрожа-

...

ПОТВРДА СТАРЕ ИЗРЕКЕ

Киша кружи око Крагујевца

Претходних дана у многим медијима и на друштвеним мрежама објављена је слика као доказ старе изреке - да киша обилази око Крагујевца. Има у томе и истине, потврђено претходних дана, јер је на подручју Крагујевца падавина било знатно мање него у, рецимо, Београду или Лозници.

Иначе на слици је „ухваћен“ један од низа радарских снимака које на свом сајту објављује Републички хидрометеоролошки завод у Београду. Као што се и лаичким оком може видети, облачни систем циклона (пренежно назван Тамара) има велику „рупу“ баш изнад Крагујевца. Значи да је град са околином био поштеђен обилних падавина, али то је трајало највише двадесет минута до пола сата, али довољно да се закључи да киша кружи око Крагујевца.

ЛЕПЕНИЦА ЈЕ „ЉУЉАЛА“, АЛИ ИЗ УРЕЂЕНОГ КОРИТА НЕМА ГДЕ

Поплаве 2014.

вајући једино попривредно земљиште. Козујевачка река је у свом горњем делу била реална претња за поплаве, предузете су мере прокопавања канала како би се вратила у своје корито и спречила поплава кућа. Дивостински поток, Ждralица и Бресничка река су били пуни, али, срећом, није дошло до поплава.

-У граду је највећи проблем направила Угљешница која се излила у Петровцу, у Интернационалних бригада, низводно у Душана Ђорђевића, у делу око депоније у Јовановцу, тако да је због безбедности и изласка механизације на терен једног тренутка био прекинут путни правац Крагујевац - Јовановац. На кратко је и пут ка Баточини и кроз Маршић био у прекиду.

ДИВОСТИНСКИ ПОТОК И ГРОШНИЧКА РЕКА ТАКОЋЕ ОСТАЛИ У КОРИТИМА

СИНДИКАТ КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Ванредна ситуација одложила штрајкове

Градски одбор синдиката запослених у комуналној делатности града Крагујевца обратио се саопштењем за јавност, у коме се каже да се обустављају све активности штрајкачких одбора у јавно-комуналним предузећима „Чистоћа“ и „Зеленило“. Другим речима, одустаје се од најављених штрајкова у поменутим градским предузећима док је на снази ванредна ситуација у земљи.

Комуналци су позвали своје чланове синдиката и све запослене у комуналним предузећима да се, у духу радничке солидарности, укључе у све видове помоћи у превазилажењу последица катастрофалних поплава које су погодиле унесрећене.

СТРАДАЛО „ЗЕЛЕНИЛО“, РОБА НА КВАНТАШУ САЧУВАНА

Потпуна штета и брза реакција

На удару воде нашло се двориште и стакленик „Зеленила“, кванташ и сточна пијаца

Са првим падавинама, прошлог четвртка, „Зеленило“ је претрпело огромну штету, вода је преплала комплетно двориште и стакленик овог предузећа. Према речима директорке Љиљане Тирнанић, највероватнији узрок је запушавање канализационих одвода.

- Положај „Зеленила“ и стакленика је такав да се све атмосферске воде сливају код нас, а овога пута, због обилних падавина, ниво воде у стакленику је био 60 сантиметара. Штета још увек није

ВОДА УШЛА И У СТАКЛЕНИК СА ЦВЕЋЕМ – ПОПЛАВЉЕНО ДВОРИШТЕ „ЗЕЛЕНИЛА“

процењена, на томе се ради, али слободно могу рећи да је пропала комплетна производња. Било је и фекалних вода, леје су заражене, неопходна је дезинфекција.

Уследиле су високе дневне температуре, у стакленику је иначе висока температура и висока влажност, па и оно што је преостало трули, објашњава директорка Тирнан-

„ЕЛЕКТРОШУМАДИЈА“

Максимална мобилност

Због невремена које је захватило Србију, у условима високих водостаја и поплава, в.д. директора „Електропривреде Србије“ Александар Обрадовић наложио је посебне мере предострожности и поступања у ванредним околностима. Стане у систему ЕПС-а прати се 24 сата непрекидно и повећан је број дежурних екипа.

Тиме је и мобилност свих расположивих ресурса ПД „Центар“ подигнута на највиши ниво, али на подручју „Електрошумадије“ капитални електроенергетски објекти нису угрожени. Било је проблема са снабдевањем у делу Пајазитова, Страгара, Дулена и на Бешањији, али дежурне екипе су брзо успоставиле редовно снабдевање.

ПОПРАВКА ЕЛЕКТРИЧНИХ ВОДОВА У СТРАГАРИМА

ди се, тек тешке машине Предузећа за путеве „Крагујевац“, које су за сада мањом ангажоване за потребе Шапца.

Превентива мање кошта

Сигурно би и у самом граду било више штете, но добра околност је што је пре почетка кишне сезоне очишћено и регулисано четири километра реке Ждralице, кроз истиото насеље и Белошевац, тачније од Техничко ремонтног завода до уласка у некадашњи круг „Заставе“. При овој мајској количини падавина, без сумње, дошло би до изливавања, а подсећања ради, из градске касе је за чишћење и регулацију критичних речних корита (прошлогодишњи буџет) издвојено 4,7 милиона динара. За наредни потез планирана је река Угљешница, али невреме је, показало се, претекло градску намеру.

Треба подсетити, у надлежност локалне самоуправе налазе се водотокови другог реда у које се сврставају сви осим Лепенице, Угљешнице, Грошничке реке и Сушичког потока о којима би требало да брину „Србија-воде“.

Иначе, за ову годину планирано је 10 милиона динара за регулацију најкритичнијих сливова Крагујевца. Намера је да се „Србија-водама“ понуди већи део средстава како би се заједничким улагањем решавали проблеми управе набројаних токова првог реда. Иако нису у градској надлежности, локална самоуправа је заинтересована за уређење, јер, најједноставније речено, последице поплава, у

ПОПЛАВЉЕНИ ОБЈЕКТИ УЗ УГЉЕШНИЦУ И ЈЕЗЕРО ИСПОД ДЕПОНИЈЕ

терећени су и недостатком урбаних навика, али и безбедносне културе становништва. Плављењу, неретко, доприноси бесправна градња кућа на местима значајним за отицање воде, а у оваквим ванредним ситуацијама, свакако, отежава прилазак механизације која се хитно користи за чишћење или продубљење речних корита.

На стечену навику да се чак и крупни отпад баца у речна корита не треба ни подсећати. Супротан пример, да грађани брину о свом окружењу је усамљен, јединично се житељи месне заједнице Сушица редовно организују и саки чисте горњи ток Сушичког потока. Тиме се враћамо на детаљ са моста Угљешнице. Када водени талас крене касно је за уклањање растинја.

нић, додајући и да је због претходног кишног периода, почетком маја, већ страдало 55.000 комада расаде.

Озбиљно се размишља о преселењу „Зеленила“ на сигурују локацију, а запослени су, немајући друго решење, по средини прилазног пута у дворишту предузећа прокопали канал. Он се ових дана продубљује, постављају се цеви великог промера, како би се воде одвеле у Сушички поток.

Насупрот огромној штети по „Зеленилу“, „Градске тржнице“ су, захваљујући брзом реакцијом запослених, прошли без губитака. Директор Душан Жупљанић каже да су спремно дочекали поплавни талас, од укупно 36 боксева закупљено је било 28, са преко 20 тона робе, углавном поврћа и воћа, парадајза, купуса, кромпира, шаргарепе, јабука... Роба је већином премештена и подигнута у централни део пијаце, где је воде била најнижа. Део робе су сачували сами запошљеници којима је дозвољено да је подигну у камионе. Такође, зграда управе и ресторан на кванташу заштићени су цаковима са песком, па ни ту није било последица. На сточној пијаци, као и кванташкој, после дводневног повлачења воде, остало је прилично муља, па су се „Тржнице“ обратиле „Чистоћи“ и Институту за јавно здравље. Пијаце су опране, дезинфекциране и већ од почетка ове седмице нормално раде.

A. J.

ВОДОСНАБДЕВАЊЕ: КРАГУЈЕВАЧКИ „ВОДОВОД“

Довољно воде за наредне три године

Оисправности воде за пиће увек се поведе прича у ванредним приликама, било да је реч о великом поплавама или сушама. Тако је било и овог пута. Велике количине падавина и све што се дешавало у региону покренуло је разна нагађања, почев од тога да не треба пити воду са чесме, па све до тврдњи како испуштање воде из бране на Грујанској језеру наводно довело до поплава у околним селима. Све ове приче, међутим, демантовали су надлежни у „Водоводу“, који тврде да је ситуација сасвим супротна. Управо је, кажу, огроман доток нове количине свеже воде значајно побољшао квалитет у самој акумулацији, истовремено су обезбеђене довољне количине воде за снабдевање града, а контролисаним испустом спречене поплаве у околним селима, низводно од бране.

Технички директор „Водовода“ и члан Штаба за ванредне ситуације Новица Милошевић, који је по струци хидроинжењер, објашњавајући ситуацију на сва три водоводна система наглашава да је водоснабдевање после ових киша и поплава сасвим нормално као и пре тога.

- Вода је све време била здравствено исправна и било је у довољ-

ПРИЛИВ У ГРУЈАНСКУ АКУМУЛАЦИЈУ БИО ЈЕ И ДО 350 ЛИТАРА У СЕКУНДИ: НОВИЦА МИЛОШЕВИЋ

ним количинама. Временске прилике нису пореметиле рад наших служби, осим што смо имали појачане интроверзије на отпушавању кишне канализације на одређеним местима у граду, али није било много таквих позива. Све је било под контролом и није било никаквих притужби, чак смо на захтев Штаба интервенисали где год је требало и ван града, објашњава Милошевић.

Када је реч о квалитету воде у време највећих падавина, он каже да се то може проценити на самом изворишту на основу тога каква вода долази на филтере акумулације. Према томе се и одређује да ли је потребно увести неке ванредне мере. Тако је већ првог дана повећаног прилива воде извршен ванредни преглед здравствене исправности воде за пиће у граду, али је утврђено да за тим нема никакве потребе и настављен је нормалан рад. И поред тога редовно је праћена ситуација на извориштима,

као и нови прилив сирове воде. Милошевић каже да је велика срећа што је Грујанско језеро било популарно, јер да је било другачије дошло до великих поплава испод акумулације. Он напомиње да је доток воде у једном тренутку био толики да се може сврстати у ред катастрофалних. Када су стигле прве информације са Груже да у језеру улази 150 кубика воде у секунди, нико није могао да поверује у то, с обзиром да у нормалном стању улази око два кубика. У том тренутку ниво воде у језеру већ је порастао за 16 центиметара, што је потврдило податак о новој количини воде. Највећи прилив пре тога био је 2010. године и износио је око 50-60 кубних метара у секунди, па је ова информација била готово невероватна. Испоставило се, међутим, да је овај рекорд већ наредног дана био оборен, а прилив воде износио је чак 350 кубика у секунди.

- Да акумулација није била популарна, испод бране би дошло до катаstrofe. Ми смо, практично, зауставили поплавни талас, правилним управљањем великим водама. Управо такву улогу и има грујанска акумулација, јер осим водоснабдевања она и штити од поплава, пошто има такозвани ретензиони простор, где се сакупља вода,

чиме се спречавају поплаве, објашњава Новица Милошевић, додајући да када тај простор почне да се пуни, они имају обавезу да га одмах ослободе испуштањем воде из акумулације. Његова запремина износи око 8,5 милиона кубика, што одговара полугодишњој потрошњи воде у граду, а тренутно је попуњен са око три милиона и још увек се ослобађа.

Сталним праћењем поплавног таласа у Западној и Великој Морави, као и низводно од бране све време је дозирана количина испуста, а кренуло се од једног кубика у секунди. Пошто је процењено да ситуација на околним рекама није стабилизована, испуст је смањен на 0,5, а падом нивоа притока повећан је испуст воде из бране на три, затим пет и најзад на седам кубика воде у секунди.

Контролом испуштања воде из Груже, тврди наш саговорник, спречене су и велике поплаве не само у дну бране, него и још већи улив у Западну и Велику Мораву, па је тако од поплава спашен Бран, где је прошлог понедељка стигао врх поплавног таласа. Тим по-

водом, председник општине Баточина Радиша Милошевић званично се захвалио крагујевачком „Водоводу“ што је спречена поплава већих размера.

Сасвим је другачија ситуација са акумулацијом у Грошици, која није у систему одбране од поплава и нема ретензиони простор. У тренутку великог дотока воде језеро је било око 1,3 метара испод прелива, а пошто је ово проточна акумулација, колико воде је у њу толико и изађе, тако да није могућа никаква контрола.

Што се тиче три рени бунара на Великој Морави које користи Крагујевац, Милошевић каже да су поплављена изворишта, али не и бунари да је све време испорука воде била уобичајена према околним селима и једном периферном делу Крагујевца.

Према његовим проценама, повећана количина падавина, попунила је сва три велика извора водоснабдевања града, а највише Грујанску акумулацију, која сада расположи количином довољном за снабдевање града у наредне три године.

Гордана БОЖИЋ

ДОЗИРАНИМ ИСПУСТОМ ВОДЕ ИЗ ГРУЖЕ СПРЕЧЕНЕ СУ ПОПЛАВЕ У МЕСТИМА ИСПОД БРАНЕ

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

Уведенданоноћно дежурство

Стручњаци Института потврђују да је вода у крагујевачком водоводу потпуно хигијенски исправна, али и упозоравају да у овој ситуацији не треба користити воду са јавних чесама, извора и приватних бунара

У ванредним околностима посебни услови рада прописани су за запослене у Институту за јавно здравље. Њихове екипе дежурају даноноћно, пошто се у нека од угрожених подручја упућују цистерне са пијаћом

ПОТРЕБНА је КОНТРОЛА ВОДЕ ИЗ СЕОСКИХ БУНАРА

водом, које се редовно контролишу. Према речима Јелке Ранковић, шефа одељења екотоксикологије, свакодневно се шаљу цистерне у Параћин и Ђујију, јер тамо не ради ни један централни водовод и немају одакле да наточе воду у цистерне. Зато је крагујевачки Институт преузeo обавезу да пуни цистерне и истовремено врши анализе. Наша саговорница напомиње да у ванредним ситуацијама службе епидемиологије и хигијене раде пуном паром и да ће помоћ Институту бити потребна још више када се вода из поплављених подручја буде повукла.

- Од увођења ванредног стања дежурајмо 24 сата, а у овом периоду најважније је да се обезбеди исправна пијаћа вода. Становништву које нема воду шаљу се цистер-

не и у суседне општине и оне се свакодневно контролишу, каже Јелка Ранковић.

На територији Крагујевца и општина Аранђеловац, Баточина и Топола није дошло до прекида у водоснабдевању и вода је хигијенски исправна. Међутим, на територији општина Кнић, Рача и Лапово бунари су били поплављени, али пошто су пумпе одмах исключене водоводни системи су остали сачувани. Мутна вода није продрала у ове водоводе и они нису контаминирани. Како се током викенда вода повукла, одмах се кренуло са испирањем и дезинфекцијом бунара, тако да су већ првог радног дана ове недеље бунари били оспособљени, а извршена су и неопходна испитивања исправности воде.

Најтежа ситуација је у Страгарима где је дошло до оштећења водоводне мреже. Због тога ће санација овог водовода мало дуже потрајати, а пошто је ово сада најугроженији део, цистерне са пијаћом водом се упућују два пута дневно у ово подручје.

- Крагујевац није имао никаквих проблема са квалитетом воде. Сва три водоводна система су се напунила од киша, а вода је у потпуности исправна. Институт, као екстерна контрола узоркује воду из градског водовода једном недељно, као што је то уобичајено, јер није било никаквих проблема, каже шеф-

ВОДА У КРАГУЈЕВЦУ АПСОЛУТНО ИСПРАВНА: ДР ЈЕЛКА РАНКОВИЋ

ица одељења за екотоксикологију, упозоравајући да сада треба бити крајње рационалан, јер су анализе скупе и средства треба пребацити тамо где је дошло до инцидентне ситуације и где су заиста потребна.

У оваквим ситуацијама, међутим, не препоручује се коришћење воде са јавних чесама, као ни са алтернативних извора, где је дошло до продора површинских вода и замућења. Такође, проблематична је ситуација и у сеоским подручјима где се становништво снабдева водом из локалних водовода или приватних бунара и извора. Институт је већ упутио упозорење становништву да не користе воду за пиће уколико примете је замућена, упућујући на снабдевање из поузданних извора, из цистерни које круже по селима или да купују флаширану воду.

Саветује се да је неопходно, када се воду повуче, да се бунари испразне, очисте и дезинфекцију. Преко штабова за ванредне ситуације и месних канцеларија власници бунара могу се пријавити за дезинфекцију, како би се направили приоритети. Планирано је да првенствено буду третирани већи сеоски водоводи, изворишта и бунари одакле се снабдева већи број домаћинстава. И сви остали ће, такође, добити препоруке и дезинфекциона средства, као и савет за њивову употребу.

Др Ранковић препоручује да се сачекају неки дан са доношењем воде на анализу из приватних бунара, јер се очекује да би могла бити снижена цена ове услуге, која тренутно износи 3.000 динара.

Г. БОЖИЋ

СОЛИДАРНОСТ КРАГУЈЕВЧАНА НА ДЕЛУ

Никад пунији Црвени крст

Само у прва три дана после трагедије која је задесила велики део Србије волонтери Црвеног крста отпремили су 30 тона помоћи. Конкретну спремност да помогну показали су на делу многи Крагујевчани, предузећа и организације, а хуманитарне акције се настављају

Иако се Крагујевац није нашао међу градовима на чијем подручју су поплаве озбиљније угрозиле становништво и направиле веће материјалне штете, Крагујевчани нису остали равнодушни

пред несрећом која је задесила житеље поплављених подручја. Чим су чули за размере катастрофе похитали су да, оним што могу и имају, помогну најугроженије.

Већу суботу увече спонтано су почели да долазе у Градску орга-

низацију Црвеног крста, носећи са собом помоћ коју су у тако кратком периоду могли да обезбеде. До јутра је ресторан Црвеног крста, чија врата су активисти отворили онима који су се одазвали апелима за помоћ, напуњен гардеробом, обућом, средствима за хигијену, ћебадима храном, водом, опремом за бебе, лековима и осталим стварима које су грађани желели да поклоне жртвама катастрофалних поплава.

Волонтери Црвеног крста, којима су се придружили младићи и девојке спремни да помогну у разврставају и паковању, само у прва три дана су отпремили 30 тона хуманитарне помоћи која је, возилима која су уступила приватна и јавна предузећа и поје-

ЋЕБАД, ДУШЕЦИ И ЈАСТУЦИ СТИГЛИ СУ ИЗ ДОМА „АРТЕМ“

СТУДЕНТИ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА КОЈИ СУ СКУПЉАЛИ ПОМОЋ

динци, отиша у Свилајнац, Сmederevskу Паланку, Рековац и Шабац.

Пошто су већ почетком недеље магацини и двориште Црвеног крста постали претесни да прихвате

све што су становници града на Лепеници желели да поклоне становницима поплављеног подручја, прикупљање помоћи морало је да се настави на отвореним базенима Спортског центра „Младост“. На овом простору настављено је и складиштење онога што је прикупљено на бројним пунктovima у граду које су организовали разна удружење, организације, спортски клубови, месне заједнице...

Марица Петрногић из Градске организације Црвеног крста каже да ова организација не располаже тачним подацима о свим местима на којима се врши прикупљање помоћи, као ни о организацијама и институцијама које су се прихватиле овог хуманог послана, али сматра да већина има у виду да ће помоћ упућена у сарадњи са Црвеним крстом бити најефикаснија:

- Свакодневно смо у контакту са колегама из организација Црвеног крста са угроженог подручја и у сваком тренутку знамо шта је које најпотребније. Због тога је важно да сви они који су прикупили помоћ, или сами желе нешто да поклоне, прво нас питају коме је шта потребно. На овај начин избегавамо ситуације у којима би на нека подручја стизао оно што није нужно, или га има превише, док био

БРОЈНИ ДОНАТОРИ

ВЕЛИКИ ОДЗИВ И ДУГ СПИСАК

Осим грађана, дазвале су се и бројна приватна и државна предузећа и институције, организације студената, синдикати, политичке странке, месни одбори, пензионери, спортисти, бораčка удружења, културне и институције, школе....

Градској организацији Црвеног крста помоћ је међу првима понудио „Житопродукт“, који је донирао две хиљаде вејни хлеба, које ће периодично бити додељене тамо где се укаже потреба. Млекара „Мегле“ поклонила је 780 литара млека. Студентски дом је донирао 250 литара воде, 10 пакета хране, средстава за хигијену и одећу. Храна вода, конзерве и хемијска средства стигли су из ДИС маркета.

„Теленор“, „Бамби“, „Авон“, Коло спрских сестара, Организација „Сопче“ Прве крагујевачке гимназије, Месна заједница „Аеродром“, Мото клуб „Смак“, студенти медицине и ПМФ-а, фирме „Био ДВИГ“, „МЛ систем“, уз воду и храну поклониле су пелене и храну за бебе, паковања кекса, чара-

пе, постелине... Предузеће „Кизатек“ донирало је нову гардеробу, „Метро“ је дао лепиње, дисконт „Гиле“ воћне сокове. Пекара „Сара“ свакодневно доноси храну за волонтере, „Пољомаркет“ је по-

клонио чизме и кабанице. Ђебад, душеви и јастуци су стигли из Дома ученика „Артем“. Хотел „Шумарице“ је Геронтолошком центру послао постелину и пешкире. Помоћ превоза понудио је Месни одбор Српског покрета обнове из Корићана, новчану донацију у висини једне дневнице дао је синдикат „Енергетике“, а Вински ред Шумадија је прикупило 37.000 динара.

У Црвеном крсту жеље посебно да истакну гест крагујевачких апсолвента који су, пре поласка на апсолвентску екскурзију, у аутобусима од цепарца за помоћ угроженима сакупили 44.833 динара и 415 евра.

Према подацима којима располаже Градски одбор Црвеног крста Крагујевац, хуманитарну помоћ су до сада прикупљале месне заједнице Први мај, Шумарице и Корићани, Економски, Правни, ПМФ и факултети инжењерских и медицинских наука, клуб америчког фудбала „Дивљи ветрови“, Центар за младе, Коло спрских сестара, СУБНОР, Градско удружење пензионера...

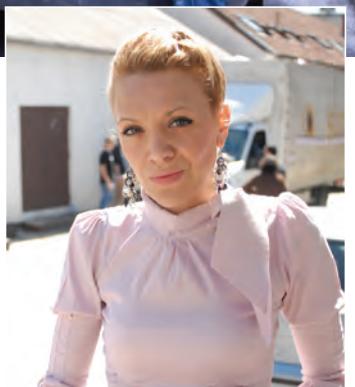

АПСОЛВЕНТИ ПРЕ ПОЛАСКА НА ЕКСУКРЗИЈУ ОД ЦЕПАРЦА САКУПИЛИ 45.000 ДИНАРА И 415 ЕВРА

АКТИВИСТИ МЗ „ПРВИ МАЈ“ ПАКУЈУ ХЛЕБ

друга оставала без нечега што је преко потребно. Међусобна сарадња је, такође, битна при усредавању на особе које су у угроженим подручјима задужене за дистрибуцију и прерасподелу помоћи. Иако и даље примају све што хумани људи донесу, у градској организацији Црвеног крста Крагујевца апелују на суграђане да мало у споре доношење половине гардеробе, која се већ толико нагомилала у прихватним центрима да њено одлагање почиње да представља проблем. Остали видови помоћи од којих су, уз флаширану воду која

МАРИЦА ПАТРНОГИЋ КАЖЕ ДА НАЈЕФИКАСНИЈЕ СЛАТИ ПОМОЋ ПРЕКО ЦРВЕНОГ КРСТА

ПУНКТОВИ

Неки сами шаљу помоћ

Пунктови за прикупљање помоћи организовани су у Тржном центру „Плаза“, Туристичкој организацији Крагујевац, Народном музеју, основним и средњим школама.

Мада је Црвени крст апеловао да се сва сакупљена помоћ дистрибуира у сарадњи са овом организацијом, било је и оних који су помоћ сакупљали и слали мимо знања ове организације. Због тога у Градској организацији не знају за неке донације које су организатори сакупљања и сами проследили на одредишта која су одабрали.

Марица Патрногић каже да им није познато да ли су политичке партије укључене у акцију, јер им се, осим СПО-а који је нудио помоћ око превоза, ни једна није обраћала.

ПОМОЋ ЧЕШКЕ ЈУЖНОМОРAVСКЕ РЕГИЈЕ

Специјалци за заштиту и спасавање

Веће Јужноморавског региона Чешке пратећи дешавања у Србији одлучило је да ургентно упути специјализовану екипу која ће бити на услуги Крагујевцу, Баточини, Лапову, Рачи, Книћу, а дветочлани тим здравствених радника и техничара, са три наменска возила и опремом већ у уторак обрео се у Крагујевцу.

Реч је о Служби за здравствену заштиту и спасавање Јужноморавског региона, која је специјализована за санацију вода, пречишћавање бунара и пружање потпуне здравствене услуге у ванредним ситуацијама.

Јужноморавци су се понудили да 10 дана, према проценама и потреби Штаба за ванредне ситуације, у сарадњи са Службом хитне помоћи и Институтом за јавно здравље, проведу на теренима Шумадије.

Шеф Службе за здравствену заштиту и спасавање Јужноморавског региона Станислав Хрдличка каже да су основани 1997. године и имају искуства са санацијом поплављених подручја. Оспособљени су за потпуну помоћ повређенима, хроничним болесницима, монтирањем мобилне опреме коју било где могу постати, а други део техничке екипе вршиће

ДЕО СПЕЦИЈАЛНОГ САНИТЕТСКОГ ВОЗИЛА

деконтаминацију терена, објекта и чишћење бунарских вода.

Одлуком Штаба за ванредне ситуације екипа из Чешке са опремом упућена је да помогне мештанима Тополе.

КРАГУЈЕВАЧКИ ПРЕВОЗНИЦИ

Дали возила, гориво и возаче

Међу онима који су за превоз хуманитарне помоћи прикупљене на разним пунктовима у граду чију дистрибуцију координира Градска организација Црвеног крста Крагујевац уступили свој возни парк нашли су се „Сунце“ Маринковић, превозници „Аутобранша“ и „Билбија“ Спортски центар Младост, „НИКОР“, СЗТР „Калипсо“, као и приватници Јован Кнежевић, Часлав Овесни и Ненад Арсенијевић.

Осим уступања возила, власници су сами платили гориво и ангажовали своје возаче. У Црвеном крсту посебно истичу пример превозника Душана Билбије који је, заједно са синовима Марком и Петром, радио на утвару и лично возио вреће са оним што су Крагујевчани поклонили пострадалима. Захваљујући великим одзиву оних који желе да помогну у превозу хуманитарне помоћи, крагујевачка Градска организације није имала потребе да тражи од Црвеног крста Србије да им обезбеди

недостаје готово свим местима у којима су се реке излиле, најприоритетнија средства за хигијену, увек су добро дошли.

Мада су и добродошли и сви добровољци који би својим радом жељели да допринесу ублажавању последица

хуманитарне катастрофе, Црвени крст није у стању да их све ангажује. Због тога праве базе података које садрже имена и бројеве телефона свих који су спремни да узму учешћа у прикупљању, сортирању, паковању и отпремању помоћи коју донирају Крагујевчани, како би их позвали у тренутку када се укаже потреба.

АПЕЛ ЗА ЛЕКОВИМА УРОДИО ПЛОДОМ

сличне базе се уносе и подаци о грађанима и фирмама које нуде превозна средства и друге видове помоћи за којима у овом тренутку не постоји потреба.

Марица Патрногић каже да је било Крагујевчана који су нудили

да у своје домове приме пострадале, а и један власник хотела на Руднику исказао је спремност да своје смештајне капаците уступи најугроженијима.

Оно што у Црвеном крсту посебно истичу је искрена жеља Крагујевчана да се нађу онима који су у невољи исказана кроз инсистирање да остану анонимни уписујући се у спискове дарода-

ваца као појединци или добровољци. Такође их радује и охрабрује што се број оних који нуде помоћ не смањује. Грађанима и организацијама који жеље и могу да одвоје новац за куповину онога што је потребно пострадалима препоручују да средства која су планирали да потрошите уплате у касицу за прилоге Црвеног крста, или на њихов жиро рачун, јер ће на тај начин бити купљено оно што у датом тренутку буде најпотребније, уз избегавање гомилања робе која није преко потребна.

J. СТАНОЈЕВИЋ

МНОГО ПРЕВОЗНИКА ЈАВИЛО СЕ ДА О СВОМ ТРОШКУ ПРЕВЕЗУ ПОМОЋ

ди возила, гориво или возаче. Очекују да ни у будућности неће доћи у такву ситуацију, јер у бази података имају доста понуда фирм и грађана који чекају да буду позвани.

РАДНИЦИ ГРАДСКЕ УПРАВЕ

Помогли Кнић и Паланку

Запослени у Градској управи Крагујевца сакупили су новац за пет тона воде и хигијенских производа, који су одмах послати угроженом становништву Сmederevske Паланке. Синдикат запослених посебно је набавио и општини Кнић упутио три тона флаширане воде.

„ВЕПРОВИ“ ПОМАЖУ УГРОЖЕНЕ

Помоћ послата у три града

Када је тридесеторица момака који се баве америчким фудбалом отишла у суботу у Маџанову Митровицу, они који због повреда или неких других разлога нису могли да им помогну покренули су акцију прикупљања помоћи за најугроженије становништво. Акције траје од суботе и, по речима ових момака, трајаће све док за то буде било потребе. Одзив Крагујевчана је био неочекивано велики, па су убрзо просторије клуба постале мале и зато се роба сада одлаже у спортску халу „Парк“.

- Људи су доносили одећу, храну, козметику, средства

РАДИЋЕ ДОК БУДЕ ТРЕБАЛО: ИГРАЧ ЂОРЂЕ ТИМОТИЈЕВИЋ

за хигијену. Сада најмање треба одећа, а највише храна, флаширана вода и пелене и храна за бебе. Ми смо већ три камиона послали у Параћин, Свилајнац и Сmederevsку Паланку, а у плану је да пошаљемо још десет. Молимо све суграђане који имају камионе или комбије да нам их уступе, јер је највећи проблем допремити помоћ до угрожених, каже Ђорђе Тимотијевић, играч „Дивљих вепрова“.

У акцију се укључио и клуб малог фудбала „Брзан“ који је довезао помоћ у вредности од 60.000 динара, док је фирма „Хемофарм“ уступила комбиј, којим се помоћ превози. У „Дивљим вепровима“ истичу да ће они бити сваког дана у просторијама клуба од 10 до 20 часова и апелују на Крагујевчане да помогну.

ПОМОЋ ЗА УГРОЖЕНЕ КОЈУ ПРИКУПЉАЈУ „ДИВЉИ ВЕПРОВИ“

КРАГУЈЕВЧАНИ У ОДБРАНИ МАЧВАНСКЕ МИТРОВИЦЕ

Кад све прође - сајам ватромета

Око две стотине људи из Крагујевца помагало је у подизању насипа на обали Саве у Мачванској Митровици и са локалним становништвом одбранило град од поплава. Сви истичу тимски рад и добру организацију, а као главни мотив наводе потребу да се помогне угроженима у највећој природној непогоди која нас је погодила

Када је председник Владе позвао добровољце у одбрану Шапца, за непуних сат времена хиљаде људи се одазвало његовом апелу. Међу њима били су и Крагујевчани, који су у осам аутобуса отишли испред „Арене“, на збирно место у Београду, и одатле распоређени тамо где су у том тренутку били најпотребнији.

У три аутобуса које је обезбедила Скупштина града пут Београда отишли су представници навијачке групе „Црвени ћаволи“, играчи клуба америчког фудбала „Дивљи вепрови“, али и грађани који су се сами окупили, сазнавши преко друштвених мрежа да ће и Крагујевчани помагати угроженом становништву. Један аутобус организовали су радници „Аутосаобраћаја“ и у својој режији отпутовали за Београда, а четири је обезбедила Српска напредна странка.

- Оног тренутка када се председник Владе појавио у медијима, јавио се велики притисак од стране грађана да се помогне. За то кратко време обезбедили смо четири аутобуса из Крагујевца и пет из Аранђе-

ловца. Све је рађено у договору са градским штабом и јако сам поносан на Крагујевчане који су се одазвали позиву. Исказали су велику хуманост и хуманитарну одговорност, сви су радили тимски, нису биле битне политичке или друге несугласице. Пунили смо цакове песком, стављали на бедеме и надали се да ће издржати, прича Горан Кочевич из Српске напредне странке.

Иако је првобитни план био да Крагујевчани помогну у Шапцу, тамо се већ налазило доста људи, па су они упућени у Мачванску Митровицу. Слика коју су тамо видели била је очајна. Локално становништво је већ покушавало да подигне насип, а река је набујала и претила да поплави град.

- Ја сам већ био у Мачванској Митровици, али када сам видео ону слику, схватио сам да то више није то. Први ред на сасипу јасно је показивао да је ситуација опасна, па смо кренули да пунимо цакове јер смо и дошли да помогнемо. Сами смо обезбедили кабанице и гумене чизме, а носили смо и кесе преко чарапа, јер нисмо знали да ли идемо у град који је већ поплављен. Сви

смо добровољно отишли тамо и идентификовали се са тим људима. То је природан осећај у трагедији која их је погодила, прича један од „Црвених ћавола“.

Однос локалног становништва према нашим људима био је изузетан, јер ипак су бранили њихове домове. Када су видeli да долазе добровољци, сви мештани изашли су да им помогну, жене су кувале кафу, доносили сокове и сендвиче. Сигурно је да су Митровчани знали да цене исказану солидарност, а по речима добровољца јасан је био страх на њиховим лицима, али и осећај захвалности што је неко са стране дошао да им помогне.

Једина спортска екипа која је из Крагујевца пружила помоћ овим људима били су играчи „Дивљих вепрова“. Тридесет момака, што и-

грача, што чланова управног одбора, прво су отишли у Јарак, мало село у близини Мачванске Митровици, а затим у шљункар у месту Хртковац, одакле је песак допреман до добровољаца који су подизали насипе.

- У шљункар је вода већ продрала око 30 центиметара када смо ми

стигли, па су нас камионима убацili унутра. Тамо смо пунили цакове који су затим багерима развозени где је то било потребно. Сви смо се чудили зашто толико песка, али када смо после пет сати отишли у Мачванску Митровицу и виделе насип висок преко метра, било нам је јасно, истиче Немања Чалија из „Дивљих вепрова“.

Када су око 10 часова кренули за Крагујевац добровољци нису знали да ли су сачували Митровчane, јер је један поплавни талас највећи за 23, а други за четири сата ујутру. Када су се наредног дана

„ВЕПРОВИ“ НИСУ ЈАКИ САМО НА ТЕРЕНУ

ИЗВИЂАЧИ У АКЦИЈАМА У ШАПЦУ И ПАЛАНЦИ

А сада у Крупању, на санирање штете

Чланови крагујевачког Извиђачког одреда „Богољуб Боба Поповић“ међу првима су се организовали да помогну угроженима од поплава. У суботу су прикупили неопходну помоћ и исте ноћи је превезли за Шабац, у којем су њихови добровољци остали товарећи песак у цакове за насипе. Већ у понедељак, одвезли су са студентима Медицинског факултета и „Застава камионима“ нову туру помоћи у угрожену Смедеревску Паланку

У просторијама Месне заједнице „Бубањ“ - ври као у кошници. На овом punkту, још од суботе ујутру, 17. маја, чланови Извиђачког одреда „Богољуб Боба Поповић“ прикупљају помоћ за угрожене у поплавама. Непrekидно стижу донације грађана: вода, конзерве, средства за хигијену, гардероба, а крагујевачки извиђачи све то ажурино и експедитивно прихватају, износе из возила, сортирају, пакују у комбије и камионе...

Просторије Месне заједнице су већ пуне пакета са водом, ћебићима, храном и чекају да крену за, у том тренутку акутну, Смедеревску Паланку. Испред Савеза извиђача Србије као главни координатори за

помоћ Паланци су извиђачи Радојко Обрадовић из тог места и наш Милош Тодоровић Поп.

Поред претрпаних, спојених канцеларијских столова, где се сортирају као на траци, само се чује: „Дели на одећу и обућу, па на мушки, женску и дечију гардеробу! Доњи веш посебно!“, јер нема времена за губљење.

По најновијој наредби надлежних министарства све је по пе-есу и млађани крагујевачки извиђачи је се стриктно придржавују. Све се класификује са обавезним рукавицама и маскама.

- Све помоћ коју смо прикупили у последња три дана носимо одмах за Смедеревску Паланку. Њима у овом тренутку нису потребни добровољци, имајују доволно људи, али су им неопходни, пре свега вода – јер им је поплављен водовод, конзервирана храна, храна за бебе, пелене, хемијски производи и средства за хигијену, рапортира старешина одреда Милош Тодоровић Поп. Он не пропушта да нагласи да се ова акција прикупља

ња помоћи обавља заједничким снагама Медицинског факултета и „Застава камиона“, који су за дотирање помоћи обезбедили камион, возача и гориво до Паланке.

Дакле, за сада фале само кутије којима се снабдевају у оближњој „Тринави“ и „Роди“.

Реаговали међу првима

Док водимо разговор, у понедељак у поподневним часовима, помоћ грађана и даље пристиже у МЗ

ПУНКТ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ПОМОЋИ У МЗ „БУБАЊ“

сле позива. Без икакве надокнаде, само смо насули гориво и првац Шабац. Успут нам је помагала и полиција да брже стигнемо и нико нам није наплаћивао путарину на наплатним рампама, наводи наш савоворник.

У угроженом Шапцу били су већ после два сата исте ноћи.

- Све акције су биле координиране из тамошњег градског кризног штаба смештеног у згради општине, на чијем челу је генерал Љубиша Диковић, кога је лично поставио сам Вучић. Предали смо помоћ, а потом смо се упутили на локацију „Летњиковац“ где су се налазили кризни штабови тамошњих извиђача и полицијске академије, где се обављао утовар песка у цакове који су ношени на насипе, наставља Тодоровић.

На том месту до наредне ноћи остојаје екипа од осам крагујевачких извиђача – добровољаца, а у тој акцији сем Тодоровића, као старешине одреда, учествују још и Ненад Радовановић, браћа Никола и Андреја Костић, Јелена Тодоровић, Дамјан Шмигић, Душан Поповић и Никола Ђорђевић из братског крагујевачког одреда „Артем“.

СОРТИРАЊЕ ГАРДЕРОБЕ СА ОБАВЕЗНИМ РУКАВИЦАМА И МАСКАМА

ДОБРОВОЉЦИ КОЈЕ ЈЕ ОРГАНИЗОВАЛА СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА ИЗ КРАГУЈЕВЦА

пробудили и видели да је насып издржао срећи није било краја. Иако су Крагујевчани били једини добровољци у Мачванском Митровици и практично са локалним становништвом одбрањили град, истичу да су имали и среће да Сава не поплави више од насыпа који су изградили. Ипак, бројке говоре више од њихове скромности, па је по проценама штаба за ванредне ситуације у Мачванској Митровици насып подигнут у дужини од седам километара, а утрошено је 40 шлепера песка и напуњено око 460.000 цакова.

О доприносу Крагујевчана сведочи и захвални градоначелника Мачванске Митровице, који је обећао да ће их све позвати на сајам ванромета, који је прошлог викенда требало да се одржи у овом граду, али је због ванредне ситуације одложен. Иако су последице ове природне катастрофе и даље несагледиве, сигурно је да је Србија показала једно друго хумано лице, које изгледа може да мотивише само трагедија.

Violenta Glišić

Иначе, како сазнајемо од Тодоровића, у понедељак је на „Летњиковцу“ организован смештај за децу из околних шабачких села која се налазе изнад мајура, поплављених у другом налету, 19. маја.

Ова добровољачка екипа лопатала је на том месту до недеље ноћи, када су се аутобусима вратили за Крагујевац. У повратку им нико од шабачких, београдских и наших превозника није наплатио карте.

■ Спремни и за Крупањ

За то време, у недељу, 18. маја њиве колеге из одреда наставили су да прикупљају помоћ у просторијама МЗ „Бубањ“ и оформили екипу од 20 волонтера која је била у припремности да помогне угроженима у оближњим Страгарима око преноса неопходних делова за оспособљавање електроинсталација.

- Мештани Страгара су се сами организовали, тако да им помоћ у људству није била неопходна, али смо успели да им „дотуримо“ пуну кола помоћи која им је била потребна, пре свега пакете са гардеробом и хемијским производима, прича Тодоровић.

Но, нема много времена за разговор, јер наш саговорник већ мора да крене камионима за угрожену Сmederevsку Паланку. Из ње нам се јавља исте ноћи, баш уочи закључења овог броја, са добрим вестима да је апел грађанству преко медија имао ефекат и да је од тога дана у Паланку, која је била помало „скрајнута“ од главних медијских токова, почела да пристиже сва неопходна помоћ.

Због свог залагања и резултата који су показали у ових неколико дана на теренима у поплавама угроженој Србији чланови Извиђачког одреда „Богољуб Боба Поповић“ биће ангажовани од стране надлежног министарства и за санирање штете у поплављеном Крупуњу. Сигурно неће заказати као што нису ни у Шапцу и Паланци.

3. МИШИЋ

ЕКИПЕ ХИТНЕ ПОМОЋИ У ОБРЕНОВЦУ

Помогли од срца и на време

Три екипе Завода за хитну медицинску помоћ у недељу су помагале при евакуацији, пребацивању и транспорту корисника услуга обреновачког Геронтолошког центра у Београд и Крагујевац. Иако годинама на овом послу, слажу се да слике из Обреновца никада неће заборавити, али и јаке импресије о људској доброти и солидарности

Mеђу бројним добровољцима, волонтерима и организованим групама из нашег града у потопљеном Обреновцу нашле су се и екипе крагујевачке Хитне помоћи. На позив директорке крагујевачког Геронтолошког центра др Гордане Ђокић одазвали су се у недељу, 18. маја, да прате и превезу групу корисника обреновачког Геронтолошког цен-

ДОКТОРУ ДРАГАНУ МИЛОЈЕВИЋУ КИКИ ОБРЕНОВАЧКЕ ПРИЧЕ ОСТАЋЕ У СЕЋАЊУ

тра у КБЦ „Бежанијска коса“, као и у нашу установу за смештај старијих и непокретних лица.

У акцији су учествовале три екипе овдашње Хитне помоћи, а слике и утиске које су понели из тог водом однешеног града носиће у себи читав живот.

- Корисници и пациенти обреновачког Геронтолошког центра требало је да буду превезени само до исте такве установе на Бежанијској коси, али с обзиром да је њивова евакуација текла доста споро наше екипе су упућене на подручје самог потопљеног града. Преузимали смо кориснике из војничких камиона који су довожени преко места које је Колубарска река већ поплавила, из њивовог Сабирног центра, и пребацивали их на другу страну, каже доктор Александар Кличковић, директор крагујевачког ЗХМП.

Право из војних возила у своје санитете пребацили су четири особе које су биле најтежег здравственог стања и превезли их до КБЦ-а „Бежанијска коса“.

- Потом смо преузели са војних возила осам особа које су takoђе биле у статусу „лежећих“ пациенти и сместили их на наша носила и кардиолошке столице, док је су још 22 особе аутобусом превезене до крагујевачког Геронтолошког центра, истиче доктор Кличковић.

Три екипе из Крагујевца сачињавали су доктори Драган Милојевић, др Горан Игњатовић и

ДЕО ЈУДСТВА ИЗ ЕКИПА КРАГУЈЕВАЧКЕ ХИТНЕ ПОМОЋИ КОЈЕ ЈЕ ПОМАГАЛО У ЕВАКУАЦИЈИ У ОБРЕНОВЦУ

др Александар Кличковић, техничари Милан Недељковић, Милош Ђоровић и Сава Радомировић, као и возачи Драгослав Андрић, Игор Јефтić и Радмило Милојковић.

■ Сарадња за похвалу

Трудећи се да чак и из ове катастрофе извуче нешто позитивно и лепо, техничар Милош Ђоровић истиче да су на првом месту то утисци о људима у Обреновцу.

- Солидарност и јединство свих људи тамо, било да су у питању наше колеге, спасиоци или добровољци, најлепши је утисак који носим из Обреновца. Попео сам се

на камион са човеком кога први пут видим у животу, колегом Лазаром из Београда, и обавили смо пребацивање и транспорт тих људи као да читав живот то радијо. Невероватан је осећај сигурности у човека до тебе са којим се први пут видиш, а радије складно као да сте тим читавог живота, сећа се Ђоровић.

Када су завршили евакуацију и кренули ка Београду на изласку из Обреновца зауставили су их

специјалци да им предају и пацијента из хеликоптера.

- У хеликоптеру је био министар правде Селаковић, који је лично инсистирао да се та жена одмах превезе. Срећа је да она била „седећи“ пациент, тако да смо могли да је сместимо, прича Ђоровић који има само речи хвале за колеге и особље у КБЦ-у „Бежанијска коса“ које је било спремно за све што их је чекало те ноћи.

Ђоровић и доктор Кличковић наводе пример македонског војника који је камионом евакуисао људе из Обреновца.

- Он је имао само пет минута док ми пребацимо пациенте на наша возила и сместа се врбаћо у град да повезе нову туру јер се очекивао нови талас воде. На пункту није билоовољно санитетских возила, па смо у градском аутобусу људе „паковали“ као сардине по поду. Чим смо изнели последњег пацијента из камиона војник се окренуо и вратио у потопљени град, прича Ђоровић.

Он је до сада имао велико професионално искуство са елеметарним непогодома и поплавама.

- Евакуисао сам људе и пружао медицинску помоћ у десетинама поплава до сада, у Јаши Томићу, Бабушница, Белој Паланци... Ништа не може да се мери са оним што сам видео у Обреновцу. Никада нисам могао ни да замислим да тако нешто може да се

дете. На дрску опаску полиција да баци псето и спашава себи главу мирно му је одговорио: „Не знам где су ми ни жена, ни син и снаја, он ми је још једино преостао. Ако и њега изгубим, чemu све...“, и отишао је не испуштајући пса. То ми се урезало у срце, препричава он.

И Муса и техничар Сава Радомировић истичу да није било лако све организовати и координирати на лицу места и на терену где нико не може ни да претпостави шта може да у уследи за минут-два, а камоли да се деси за десет-петнаест минута. Наш завод је одрадио максимално професионално све задатке.

- Крагујевачке екипе су биле баш у самом жаришту. Возачи су јурили и буквално 150 на сат, наглашава млађани Радомировић, додајући да су сви пациенти били стари и болесни.

Сви наши саговорници се слажу да Обреновцу тек следи опасност. У недељу када су они били тамо био је топао дан и већ су почели да се осећају интензивни и непријатни мириси од изливене канализације помешане са водом, од влаге, стоке која је угинула, преплављених ђубришта и депонија, подављених паса луталица...

■ Ако затреба – ту су

И доктор Кика Милојевић из Обреновца је понео причу која му је током вожње до Београда и Крагујевца натерала сузе на очи.

- Пацијент, тешки шећерни болесник којем је ампутирана нога, испричао нам је да је вода стигла до другог спрата обреновачког Дома за старе. Сви пациенти били су измештени на трећи и четврти спрат на којем су се налазили непокретни корисници. Он је као организатор хора у дому та три-

ПУНКТ НА КОЈЕМ СУ СЕ НАЛАЗИЛИ КРАГУЈЕВАЧКИ ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ

очају нашли снаге да помогну другима, највећи је утисак за мене. Момци који су данима на терену, већ отупелог погледа од умора и потискивања емоција немају времена ни да презалогаје, већ само изнова крећу у акцију, било спашавања или одбране електране. То никада нећу заборавити. А, страшно је када имовину или успомене које су стварале генерације понесеш са собом у једној црној кеси за ћубре, истиче он.

Возач Радмило Милојковић, кога Крагујевчани знају искључиво као Мусу, искрен је када каже да ни године бављења овим послом нису биле у стању да га припреме на призоре из поплављеног Обреновца.

- То је град који више не постоји. Вода га је однела. Најбољнији тренутак за мене је био када један чичица силази из виљушке багера држећу у наручју пса као да је

четири дана док су били тамо, иако без ноге, ишао на последњи спрат, свирао им, певао и забављао их одржавајући морал и елан. У безизлазној ситуацији без воде и хране они су певали са њим да забораве на све муке. За мене је то митска, епска сцена, која ме подсећа на ону из филма „Неретва“ када Столе Аранђеловић као „Шумадинац“ са обе ампутирани ноге свира рањеницима, прича доктор Кика Милојевић.

Наш Завод за хитну помоћ припремио је не само ове три екипе, већ по потреби и више њих које могу у сваком тренутку интервенишу било када и било где, а да не поремете свакодневни рад и обавезе крагујевачке Хитне помоћи.

Искрено се надамо и прижељајемо да неће морати, али ако затреба, без бриге, ту су.

Зоран МИШИЋ

МЕДИНИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.parodont.rsSTOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARODONT

 SIMIĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usta i zuba

- Popravka zuba
- Ultrazvučno uklanjanje naslaga sa zuba
- Beljenje zuba Beyond sistemu
- Vadenje zuba

 Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/I-3
Tel: 034/ 333-506, 034/ 388-700; Fax: 034/ 36-04-36
Mobilni: 063/ 631-486; e-mail: parodont@jounet.rs
www.beo-lab.rs**beo-lab** laboratorijske

SVE LABORATORIJSKE ANALIZE NA JEDNOM MESTU

 Iuja Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs
www.fizioandric.com

- * Trauma
- * Reuma
- * Neurologix
- * Manuelna terapija
- * Celulit
- * Vakusak

 TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrickg@gmail.com
www.ambulantajokovic.rsINTERNISTIČKA AMBULANTA
©JOKOVIĆ

- ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
- ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
- HOLTER EKG-i PRITISKA
- ERGOMETRIJA
- PREGLEDI SPECIJALISTA

 Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@jounet.rs

AUDIOLAB
Za vaš bolji sluh.

SLUŠNI APARATI
034 562 120
Karadordjeva 47, 34000 Kragujevac
www.audiolab.co.rs

SPECIJALISTIČKA - ONKOLOŠKA ORDINACIJA

JOVANOVIĆ
BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPPLER
 34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93
WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS**DR PAVIČEVIĆ**

GINEKOLOŠKO - AKUŠERSKA ORDINACIJA

 Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034 / 461 339
034 / 463 333
Mob: 063 / 619 436

ОБРЕНОВЧАНИ У ГЕРОНТОЛОШКОМ ЦЕНТРУ

Сви добили кревет и негу

Овдашњи
Геронтолошки центар постао је домаћин за 30 евакуисаних старих лица из Обреновца и једну породицу из Белошевца угрожену због клизишта. Велики одзив за хуманитарну помоћ, али и даље недостају пелене за одрасле и папуче

еронтолошки центар у Крагујевцу 18. маја је, у оквиру својих могућности, збринуо 30 евакуисаних корисника Геронтолошког центра у Обреновцу. Понади су отишли санитетом најпре до колубарског моста, па до Бежанијске коше по остале, јер није било доволно превозних средстава. Са три санитетска возила је превезено њих осморо, а остали који су били у нешто бољем стању стигли су у недељу ноћу аутобусом уз медицинску пратњу.

У међувремену је један старији мушкарац након преноћишта збринут код својих пријатеља у Београду. Углавном је у питању категорија корисника који су зависни од неге и помоћи других лица. Међу евакуисанима су и две дементне особе чији идентитет још није утврђен.

ОЧЕКУЈЕ СЕ ЈОШ УГРОЖЕНИХ:
ДР ГОРДАНА ЂОКИЋ

ћен. Њихове фотографије су постављене на интернет страници центра. Под кровом Дома старих уочише је пронашла и једна крагујевачка породица са двоје одраслих и једним дететом, која је морала да буде евакуисана из своје куће због активирања клизишта.

Када су стигли обреновачки гости прву ноћи су преспавали на поду на душечима, али већ наредног дана сви су добили лежајеве и удобан смештај. Људи су још увек у шоку шта их је задесило. Кажу да није било ни мало лако гледати како вода надире, а стар си и немоћан. Бодрили су се међусобно док је природа дивљала, јер им није преостало ништа друго, и знали су да на крају морају бити измештени са кризног подручја, само је било питање када.

■ Исповест старица

- Немогуће је срочити тај доживљај у неколико речи. То треба доживети. Слагала бих када бих рекла да сам храбра да се нисам уплашила. Али, рекла сам, како сви тако и ја. Уз божју помоћ и људску

„РЕЧИ СПАСИЛАЦА НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ“:
СВЕЛАНА ЈОВАНОВИЋ

солидарност бићемо спасени, јер ја сам побожна. И тако је и било. Оптимизам је остао. Мислили смо у почетку да ће све да се слегне и да неће морати да дође до евакуације. Било је охрабривања од директора, па чак и тада када нам је нестало струје и воде. Добили смо агрегат и имали смо струју, али смо све више били опасани водом. Били смо збуњени. Пловили су свуда чамци, спасиоци су помагали и хеликоптерима. Кад смо их видeli били смо срећни. Тешка је реч бити срећан у несрети, каже Светлана Јовановић, која је већ 25 година станар обреновачког Геронтолошког центра и евакуисана је у петој тури.

Иако има тако дуг стаж, она има тек 66 година. Доживела је тешку несрећу после које јој је угрожена протеза на нози. Објашњава да је страховала како ће са таквом ногом да буде евакуисана. Ипак, на крају све је добро испало.

- Бојала сам се како ћемо, треба носити нас инвалиде. У страху сам рекла – „Јај, моја нога, падох ја, децо“. А један спасилац ми каже: „Мајко, из наших руку никад не можете пасти“. То никада нећу заборавити. Кажем им да имам сина јединца и да их гледам кроз призму мого сина. Били су храбри, племенити и изванредни. Носили нас на рукама, прича кроз плач Светлана, додајући да се диви младим људима који су ово врло озбиљно схватили и помогли им. Ни сама не зна одакле су црпили толику снагу. Каже да није тачно да млади људи не ваљају, њима треба дати само још већу шансу.

- Кад дођу овакве ситуације и невоље човек види колико је срећан, јер види да постоје људи који мисле на вас. Тако се види колико има људскости и племенитости у човеку, био он млад или стар. Хвали свима у земљи који су нам од срца помогли и указују сву племенитост и даље, каже наша саговорница.

Добро су стигли до Крагујевца и изванредно су дочекани, уз осмех

НЕМА КОНТАКТ СА ПОРОДИЦОМ:
ЉУБИНКА НИКОЛИЋ

и лепу реч, а онда их је сачекала храна и све остало.

- Да нисам оваква и да није ванредна ситуација, рекла бих као да сам негде у гостима. Надам се да ћемо се ускоро сви наћи у нашем дому, иако смо сада силом приликом раштркани. Има нас 400, од којих је више од пола инвалида. Ја спадам у популарне, али, богати, у оваквим ситуацијама ни то није помогло, каже Светлана Јовановић.

Она је добила сву потребну терапију, осим „фенобарбитона“, који јој је редовна терапија, а за који јој је докторка рекла да га нема у овом прихватилишту, па се плаши да не крену несвестице и напади. Али, директорка Геронтолошког центра др Гордана Ђокић је обећала да ће се снади за то.

Нешто мање речита била је деведесетогодишња Љубинка Николић из околине Обреновца, такође корисница Геронтолошког центра из тог града, која је приликом евакуације уганула ногу, па поред све муке која их је задесила сад три и полове.

- Уплашила сам се, него шта. Бежали смо од воде која је само на-

СОЦИЈАЛНИ РАДНИК НЕМАЊА СА „ГОШАМА“
ИЗ ОБРЕНОВЦА

дирала. Било је - боже сачувај. Превозио нас је трактор и када сам силазила ударила сам ногом и угаснула је. Сада ме боли, али проћиће, каже бака Јубинка.

Прича да њени не знају где је, јер су одсечени од света. Живе у Мислођину, селу код Обреновца.

- Овде ми је лепо, имам све што ми треба. Али, тешко је кад ниси код своје куће, каже она. Највише је брине што не зна ништа о томе како су њени. Док о томе прича суне надире саме. Брине се да им се нешто није десило.

■ Фале папуче и пелене

Остали Обреновчани смештени су по различitim павиљонима, у зависности од стања у коме се налазе и од смештајних капацитета. Према речима директорке Ђокић, имају само једног корисника од

њих 30 који може сам да се стара о себи, двоје дементних и 24 полу-пукретних који захтевају туђу помоћ код храњења, облачења, хигијене. Они су углавном у инвалидским количицама.

- Трудили смо се да буду по собама и додали смо по кревет, а један део њих нам је у простору рехабилитације који је, такође, у почетку био опремљен душечима, а јуче је установа добила и душеке, кревете и постељину. Црвени крст је упутио сва расположива средства, све оно што нам је било потребно. Помогли су нам у томе да добијемо постељину, ћебад, дали волонтере. Заједно су Медицинска школа и Црвени крст организовали дежурства. Деца су код нас и пре и поподне, главна сестра их распоређује и помажу, каже директорка Ђокић.

Очекује да ће пристићи још људи из поплављених подручја у њихов Центар. Добили су упутства од ресорног министарства да ставе на располагање све капацитете. У могућности су да приме још 20-30 људи на смештај у за сад импрозвизованом простору. Ставили су на располагање и нешто што њима стиже, јер наш град није угрожен као неки други градови.

- Јуди који су смештени по халама не могу остати тамо довека, мора се наћи неки бољи смештај, каже директорка Ђокић.

За људе који су тек пристигли појавише недостају пелене за одрасле и папуче. Претходног дана добили су доње делове од пижама.

- Морамо да водимо рачуна да оно што стиже штедљиво распоређујемо, зато што ће једног тренутка и резерве људи и наших грађана да се исцрпе, тако да ће и та хуманитарна помоћ, која је отишла на све стране, временом престати да долази, каже директорка Ђокић.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

КАКО РЕШИТИ ПРОБЛЕМ ВИШКА ЗАПОСЛЕНИХ У ГРАДСКОЈ УПРАВИ

Неки би отишли, али нема паре за отпремнице

Градска управа сигурно може да функционише са 150 до 200 људи мање него што их има сада и могла би ефикасно да ради и са 550 чиновника, али квалитетних и посвећених послу, каже Златко Милић, начелник Управе за опште послове

Аларманта финансијска ситуација у јавно-комunalним предузећима у граду, за коју су готово сви директори понапре нашли разлог у превеликом броју запослених, отворила је и питање броја запослених у Скупштини града, која одавно слови за једно од најатрактивнијих места за ухлебљење истакнутих партијских кадрова. Сан многих Крагујевчана да добију посао у државној служби или јавном предузећу протеклих неколико година најбрже се претвара у јаву. Препорука је у највећем броју случајева (част изузетима) била чланство или ангажман у некој од политичких партија које учествују у власти. Да је пракса запошљавања у јавним службама постала нарочито популарна и у свим осталим градовима и општинама у Србији, а не само код нас, сведочи податак да, готово, сваки четврти од свих запослених ради у државној администрацији.

Након вишегодишњих упозорења економиста да ће политизација предузећа и страначко запошљавање све већег броја људи довести до њиховог гашења није узимана превише озбиљно.

лог и кроз запошљавање у државној администрацији.

Данас цех оваквог понашања плаћају грађани, а ситуација у којој су се нашла готово сва јавна и комунална предузећа, претећи да многа од њих буду угашена, јасно говори да више нема времена за одлагање реформи.

Узимајући у обзир чињеницу да пројектовани буџет за 2014. годину износи 8,5 милијарди динара, а да пракса из претходних година показује да је он остварен око 60 одсто, испада да милијарду и по динара колико је предвиђено за плате запослених ове године чини четвртину остварених прихода.

Осим тога, карактеристично је да запослени у јавном сектору имају далеко веће плате од оних у приватном, као и да стезање касира, које годинама диктира економска криза, а највише несигурност посла, до сада никада нису забринули државне чиновнике. Додуше, мањи резови направљени су 2004. и 2005. године, када је под притиском ММФ-а чиновнички посао напустило преко 3.000 запослених у Републици, односно око педесетак у овдашњој градској управи.

Подаци које смо добили од Информативне службе у Скупштини

ПРЕКОБРОЈНИ ЧИНОВНИЦИ „КОШТАЈУ“ ОКО ДЕВЕТ МИЛИОНА МЕСЕЧНО

додајући да нема добре државне управе без добрих чиновника, што се показало у многим развијеним земљама. Тамо су плате у администрацији, по правилу, ниже него у приватном сектору, али запослени имају извесне привилегије, које се огледају, пре свега, у сигурности поса и мањим повластicама.

Милић каже да, као и свуда, тако и у Скупштини града има оних

људе који носе читав посао и способни су све сами да одраде. Са друге стране, има и оних који су нашли себи место и на посао долазе само да би испунили неко време и при томе се редовно жале на мале плате. Иако од њих нема велике вајде, Закон о раду их штити од отпуштања, а најчешће се такви не пријављују ни за социјални програм, уколико постоји понуда, што је један од разлога недаекватне структуре и вишке запослености.

■ Сто милиона за социјални програм

Груба рачуница, међутим, показује да прекобројни чиновници коштају градски буџет око девет милиона динара месечно, односно годишње више од 100 милиона динара или милион евра. С обзиром да нема новца за социјални програм, наш саговорник сматра да би требало направити неки фонд у буџету за оне који би хтели да напусте управу.

- Мислим да је хуманије понудити некоме које пред пензијом да прихвати социјални програм, него некоме ко је тек почeo да формира породицу и почине каријеру. Ми смо анкетирали запослене и око педесетак њих изјаснило се да би одмах отишли из одређену отпремнину. А да би се обезбеди-

ле отпремнице, рецимо, за 150 људи, потребно је близу сто милиона динара, каже Златко Милић.

Овај проблем могао би решити и уколико би се сваке године обезбедило довољно новца за по 50 отпремница, па би за три године, уз услов да се ограничи пријем нових, решили прекобројних радника. Наш саговорник сматра да, и поред свега, никако не би требало ставити рампу за генерације које долазе.

- Не би ваљало да дођемо до оптималног броја и да онда прекинемо запошљавање у наредним годинама. То није праведно. У ситуацији када је стопиран пријем нових радника, ми смо, практично, младим генерацијама онемогућили да раде у јавном сектору. Требало би направити кадровски план и примати бар два-три одсто нових са тржишта рада, каже Милић.

Он наглашава да у овдашњој градској управи, без обзира на све што се прича, постоји некакав филтер приликом запошљавања, а највећи број нових људи примљен је са тржишта рада. Истина је да има политички определjenih, каже, али сада су сви, без разлике, веома уплашени за своја радна места.

Сведоци смо честих написа у медијима о корупцији у управама, али Милић сматра да ове ствари никако не би требало генерилизовати и на основу неколико подметљивих чиновника рећи да су и сви остали такви. Похвално се изражавајући о запосленима у градској управи у Крагујевцу, он тврди да извршавају све послове које добију, пристојни су и љубазни према странкама, мада увек може да буде и болje.

- Морамо да направимо план рационализације и трошкова, као и план смањења запослених. За ово последње неопходно је обезбедити новац. За сада се не размишља о смањењу зарада, јер запослени са завршеним факултетом имају плату од 45 до 50 хиљада динара, у зависности од радног стажа, док са средњом школом имају између 25 и 30 хиљада динара. Зараде у овдашњој локалној самоуправи ниже су него у неким мањим општинама, док у Београду чиновник са средњом стручном спремом не пристаје да ради за 50 хиљада, каже Милић, додајући да су овде плате мале и да ако се смањи број чиновника требало би повећати зараде и наградити оне који добро раде.

Гордана БОЖИЋ

Број запослених у градским управама, посебним и стручним службама органа града

ДЕЦЕМБАР 2004.

Укупно извршилаца	595
на неодређено време	572
на одређено време	23

ДЕЦЕМБАР 2008.

Укупно извршилаца	766
на неодређено време	733
на одређено време	14
приправника	19

Тек последњи догађаји, попут нередовне исплате зарада, најаве штрајка у „Чистоћи“ и све теже сервисирање дугова, поново су ставили на дневни ред питање броја радно ангажованих. Испоставило се да је највише непотребних кадрова у администрацији, док, са друге стране, недостају они који раде послове на терену. Нажалост, како нема паре за социјални програм, а редуковање је по неком другом основу немогуће, једини начин да се изађе из настале ситуације пословодства виде у смањењу трошка и повећању прихода, што је лакше рећи него остварити.

■ Недостају искусти правници

И док у већини комуналних предузећа плате касне и по два месеца, у Скупштини града су оне, још увек, редовне. Мада надлежни признају да је између 150 и 200 прекобројних, то се није одразило на динамику исплате зарада. Иако су све владе од 2000. године до данас најављивале „озбиљну реформу јавног сектора, то се никада није догодило. Уместо реформи, годинама се спроводи ускостраначка политика, између оста-

МАЈ 2014.

Укупно извршилаца	765
на неодређено време	670
на одређено време	95

који раде више од осталих, па се шефови, по правилу, ослањају на

НЕАДЕКВАТНА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ: ЗЛАТКО МИЛИЋ, НАЧЕЛНИК УПРАВЕ ЗА ПОСЛОВЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

УГОВОР О САРАДЊИ ПРИВРЕДНИКА ШУМАДИЈЕ И КОСОВА

Увођење у легалне токове

Није реч ни о каквом „пробном балону“ и припреми терена за потписивање уговора комора Србије и Косова, јер је такав уговор већ потписан, већ се ради о потреби да се сарадња која већ постоји подигне на виши ниво

Tоком тродневног Форума производио јача ауто компоненти Југоисточне Европе, одржаног протекле недеље у Крагујевцу, потписан је документ који је изазвао приличну пажњу јавности. Разлог је што су потписници споразума о успостављању сарадње једна привредна асоцијација из Србије и сродно удружење са Косова, што одмах добија политичке конотације и повлачи низ питања.

Наиме, 16. маја у Хотелу „Шумадије“ Меморандум о разумевању потписали су Регионална привредна комора Крагујевац, која покрива Шумадију и Поморавље, и Бизнис алијанса Косова, удружење привред-

лом Србије, дакле са већинским албанским становништвом, развијена је и траје већ дugo и без потписивања било каквих споразума. О томе говори податак да је у прва три месеца ове године привреда Шумадије и Поморавља на Косово извела робе у вредности од 7,6 милиона долара, док је у исто време узвезла робе за 923.000 долара.

У питању је размена која никако није за занемаривање. Када се погледа размена овог региона, види се да доминира металски комплекс и да је чак 90 одсто извоза усмерено на Европску унију, пет одсто иде у Русију, а око три одсто на земље ЦЕФТА уговора, које обухватају земље бивше Југославије и региона.

ПОТПИСИВАЊЕ МЕМОРАНДУМА У КРАГУЈЕВЦУ СА БИЗНС АСОЦИЈАЦИЈОМ КОСОВА

ника са седиштем у Приштини. Прве реакције на ову вест биле су да се овде вероватно ради о припреми терена и првом кораку ка потписивању истог документа између Привредне коморе Србије и Косова.

Све по закону

Председник Привредне коморе Крагујевац Душан Пуача, који је са др Агимом Шахинијем потписник овог меморандума, одговара да није реч ни о каквом „пробном балону“ ка успостављању привредне сарадње са Косовом.

- Да се не ради о томе говори потдакт да је споразум о сарадњи између Привредне коморе Србије и Косова потписан већ раније у Бриселу. Ми смо потписали споразум са другом асоцијацијом привредника из Приштине, Бизнис алијансом, која је бројнија и окупља више привредника због обостраног интереса и за то нам није била потребна дозвола Привредне коморе Србије, нити било чија друга, пошто је све засновано на закону, објашњава Пуача.

Привредна сарадња фирмама из Шумадије и Поморавља и са Косовом из оног дела који није под контро-

ом земаља обухваћених ЦЕФТА уговором Шумадија и Поморавље највише извозе у Босну и Херцеговину и на Косово. Зато је, како напомиње Душан Пуача, потребно ову сарадњу унапредити и отклонити сметње које тренутно постоје да би се она подигла на виши ниво. Препреке које се сада виде јесу недовољно разјашњење царинске процедуре, трговински документи и признавање сертификата, записано је у меморандуму.

Због тих уочених препрека велики део српског, па и шумадијског извоза и увоза са Косова одвоја се тако што фирме из Хрватске и Босне купују нашу робу, па је онда они продају на Косову. Са друге стране, цвета и сива економија и шверц робе на обе стране, чиме буџети и Србије и Косова остају ускраћени за око 500 милиона евра. Са побољшањем услова за робну размену користи би имали и производијачи, али и буџети, а сива економија била би знатно сужијена.

Председник крагујевачке коморе Душан Пуача појашњава да је Косово потписник споразума ЦЕФТА у коме га представља Еулекс и да је привредна сарадња са овом од нас

непризнатом државом уведена у међународне оквире. Са подручја Шумадије и Поморавља многе фирме већ остварују знатан извоз на то подручје, а међу њима предњаче „Пештан“ Аранђеловац, „Кроноплан“ Лапово, „Трнава промет“ и „Агромаркет“ из Крагујевца, „Монди“ из Параћина и „Каблови“ из Јагодине.

Велики извозници

Међу увозницима робе са Косова највећи су „Полет“ Параћин, „Гранит“ Крагујевац и „Агропродукт“ из Кнића.

У меморандуму две привредне асоцијације, потписаном у Крагујевцу, као основни циљеви сарадње истакнути су поново успостављање старих пословних контаката и стварање нових. Радиће се и на организовању група компанија које су заинтересоване за отпочињање сарадње и које су спремне да промовишу своје активности. Остварена сарадња ће бити представљена и страним инвеститорима, а једна од

САРАДЊА СА КЛАСТЕРОМ ПРОИЗВОЂАЧА ИЗ „МЕРЦДЕСОВЕ“ ФАБРИКЕ У КЕЧКЕМЕТУ – МАЂАРСКА

ПЕТИ САЈАМ АУТОКОМПОНЕНТАША**Ослонац на Мађаре**

Крагујевачки Сајам производио је одабрао фирмама из Мађарске које имају велико интересовање, јер у овој земљи возила производе четири светске ауто компаније

Традиционални пети по реду крагујевачки Сајам производио је ауто компоненти Југоисточне Европе, који организује Регионална привредна комора Крагујевац, преименован је у Форум и уместо у хали „Шумадија сајам“ одржан је у Хотелу „Шумадије“. Разлог за промену имена манифестијације која окупља производијаче из више земаља региона је што се овог пута међу самим учесницима појавила већа потреба за преговорима и договорима о потенцијалној сарадњи, него за излагањем ауто делова, објаснио нам је Душан Пуача, председник Регионалне привредне коморе.

Ове године на Форуму ауто компоненташа главни партнери био је Кластер производио ауто делова из Кечкемета у Мађарској. - После дугогодишњег партнерија са привредним коморама из четири регије Немачке, као и 13 година дугом сарадњом са партнеријама из Италије, листа партнера је проширења са суседима Мађарима због тога што је аутоиндустрија код њих много развијенија. У тој земљи фабрике имају четири велике светске компаније, међу којима предњаче „Мерцедес“, „Фолксваген“ и „Сузуки“, каже Душан Пуача.

По речима Душана Пуаче, постати добављач неког великог производијача, попут „Фијата“ дуготрајаје процес за који се треба припремати. Једина крагујевачка и српска фирма којој је то до сада пошло за руком је „Гома лајн“ и тиме је њихов успех већи. Разлог што се у круг добављача

тешко улази је што постоји неколико нивоа фирмама које израђују делове или склопове делова за главног производијача. Та листа је практично заокружена и постоји упоредо и списак резервних добављача. У круг активних добављача може се ући само ако неко испадне са листе ако не може да испуни квалитет или динамику испоруке, и онда на његово место усклаче „резерв“, објашњава Пуача.

Али, предуслов да би се уопште конкурисало за тај посао је испуњавање високих стандарда. У крагујевачкој Привредној комори већ две године се потенцијални добављачи обучавају како да освоје стандарде ИСО и ТС 16949 и преко 120 предузећа са овог подручја прошло је кроз ту обуку.

- Сарадња са фирмама из Мађарске има потенцијалаја јер је и њихов интерес да кроз трансфер знања и улагања буду присутни на овом тржишту. Сарадња је подигнута на виши ниво и између два кластера је успостављена ин-

тернет платформа, тако да ће применом одређених софтвера фирмама моћи да разменеју цртеже и пројекте. Очекујемо да до краја године буде одржан нови састанак заинтересованих фирмама са обе стране у Кечкемету, каже Душан Пуача.

М.П.

ТРАНСФЕР ЗНАЊА И УЛАГАЊА:
ДУШАН ПУАЧА

БИВШИ „СРБИЈИНИ“ РАДНИЦИ ОПЕТ НА ПОЧЕТКУ СПОРА СА КОМПАНИЈОМ „ДЕЛЕЗ“

Запело око колективног уговора

После годину и по дана, на корак до пресуде, у Основном суду прекинути сви радни спорови 102 бивша „Србијина“ радника који су тужили Компанију „Делез“ због закидања на отпремници, превозу, топлом оброку и јубиларним наградама. Њихов случај прећен је Вишем суду на одлучивање, а радници сумњају у намерно одуговлачење јер „Делез“ убрзано продаје преосталу „Србијину“ имовину

Пише Елизабета Јовановић

Ко је шта крио и потурао на суду да би се избегло плаћање обавеза још није распетљано у обичном радном спору 102 бивша „Србијина“ радника, који су у пакету децембра 2012. године, по проглашењу технолошких вишкова, тужили белгијском компанију „Делез“ због закидања на отпремници. И не само због тога, него су тражили и исплату разлике трошкова превоза, топли оброк, а поједици и исплату јубиларних награда, на шта су по закону имали права. У просеку по човеку то је око 5.000 евра или 600.000 динара!

Занимљиво је да после годину и по дана није донета ни једна пресуда, али се зато након толико времена Основни суд у Крагујевцу огласио као ненадлежан и предмете проследио Вишем суду на одлучивање, што је изазвало протест бивших радника испред зграде суда.

■ Служење фалсификатима

Сада већ бивши радници једног од највећих трговинских предузећа својевремено нису пристали да остану без посла под условима које им је понудило белгијски власник, а то је отпремнина од 70 евра по години стажа, али упркос опирању добили су отказе као технолошки вишак. У таквој ситуацији ништа им друго није преостало до да задовољење потраже на суду. Реч је углавном о људима који су превалили пету децензију живота и тешко да су могли да дођу до новог запослења и који данас живе на ивици егзистенције. Само је њих петоро успело да дође до каквог-таквог посла.

Према речима њиховог правног заступника Предрага Малетића, радници су поднели тужбе за исплату разлике у отпремници, трошкове превоза, топли оброк, а неки имају права и на исплату јубиларних награда.

- Ми смо у јануару 2013. године поднели тужбе за 102 радника. Основни суд је извео све доказе у већини тих спорова, предмети су били „зрели“ за пресуђење. Онда се Основни суд огласио ненадлежним јер се поставило правно питање да ли је колективни уговор на снази или не. Они су упутили раднике да поднесу нове тужбе

пред Вишем судом како би се утврдило да ли је тај колективни уговор на снази, објашњава адвокат Малетић.

По њему, то значи да би сада поново требало да се изводе сви ти исти докази који су већ изведени пред Основним судом.

- Основни суд је то могао сам да реши и непотребно се одуговлачи поступак. Због тога су „Србијини“ радници незадовољни и окупили су се да протестују. Зашто то питање није постављено на самом почетку, него сада на kraju суjeњa, пита адвокат Малетић, додајући да се на тај начин само праве додатни трошкови оштећеним радницима.

- И ови спорови требало је да се заврше пре четири-пет месеци. Руку на срце, ни годину и по да-

ПРОТЕСТ БИВШИХ РАДНИКА ИСПРЕД ЗГРАДЕ СУДА (ФОТО ШУМАДИЈАПРЕСС)

длежан да одлучује о важењу колективног уговора, на коме радници заснивају своја потраживања.

- Битно је нагласити да друга страна - компанија „Делез“, нема апсолутно никакве доказе да је колективни уговор стављен ван снаге, како они тврде. То није ни заведено у њиховој деловодној књизи, већ је само њихова тврђња да је отказан колективни уговор без иједног доказа, каже адвокат Малетић.

Он наглашава да су радници,

на његову причу надовезује се Драган Марковић, некадашњи синдикалац, а данас само представник бивших радника, речима да је директор писао неки нови уговор о раду који никада није заживео. Покушали су да фалсифikuју и постојећи уговор о раду.

- Судски вештак је то доказао. Фалсификовали су две стране уговора. На последњој, где је потпис, тадашњи директор се потписао уместо председника Управног одбора. Адвокат је због тога преузeo

ствова са колегама због прекидања судског процеса. Лично сматра да друга страна нема ни један оптимистички доказ ни докуменат који потврђује да су у праву. Чак су се изговарали на суду да им је нестао дироводник.

Он је по сазнању да се сви њихови поступци обустављају тражио пријем код председника Основног суда Зорана Илића, али га је примила потпредседница суда. Она је узела два њихова предмета да погледа и зачудила се како је могуће да нису завршени. Још једном после тога су безуспешно покушали да се обрате председнику суда и на kraju су се одлучили на протест. „Србијиним“ бившим радницима и њиховим заступницима није јасно зашто је Основни суд дао на тумачење предмете Вишем суду, јер ако је за тим већ постојала потреба што то нису учинили у старту.

- Само један дан смо изашли на улице да бисмо скренули пажњу. Редовно смо пријавили полицији да смо у протесту. Обратио сам се председнику Вишег суда где је прећен седам наших предмета и он је рекао да ће судије што пре узети да виде да ли је то за њих, или ће да врате Основном суду, каже Драган Марковић.

- Ми сумњамо да је неко умешан у све то, да је неко вршио притисак на Основни суд. Сумњамо у све и свашта, јер од самог почетка приватизација је била прљава и криминална. Фирму купује Ана Петковић, поклања је Мирољиву Мишковића, а он је продаде „Делезу“, да би сада на kraju, што је по мени највећи циркус, 20 „Србијиних“ локала дали на продају њиховом човеку за 110.000 евра на различитим локацијама по граду, а само један локал вреди толико, каже Драган Марковић.

- Немогуће је да локал у селима кошта 5.000 евра, а на периферији у Белошевцу поред пута 8.000 евра. То је просто немогуће. Када смо видели шта ће да буде наш адвокат је доставио писмени допис да се стопира продаја управне зграде и још неких локала док се спор не заврши и сада чекамо шта ће да буде, каже Марковић.

Он обећава да ће бивши радници радикализовати своје протесте и сваког дана ће се окупљати. Иначе, „Србијини“ радници проглашени вишком добили су поред спорне отпремнице од 70 евра по години стажа, што је далеко испод оног што су тражили (200 евра по години), и неку разлику у превозу кад су отпочели судски поступци, од око 20.000 динара по раднику, и ништа више, чисто, кажу, да би им замазали очи. Радници су тражили да се нагоде, али друга страна то није прихватила.

ДРАГАН МАРКОВИЋ, ПРЕДСТАВНИК РАДНИКА

на колико они трају није толико дуг период, али имајући у виду да су се докази одавно извели стварно је нецелисходно да се сада прекидају поступци, каже Малетић.

Бивши радници су се после тога жалили на сва решења о прекиду поступка. Сада је на потезу Вишем суда који треба да каже ко је на-

односно њихови правни заступници, успели да докажу да су људи из „Делеза“ фалсификовали правилник о раду, како би наводно доказали да се као општи акт примењивао правилник о раду, а не колективни уговор.

Чак и те доказе, су напомиње адвокат, радници доставили суду.

на себе да покрене кривичну претњу против њих, али ни то суду изгледа није доволно. На све начине покушавају да нам и то мало пару узму, каже Драган Марковић

■ Брзо крчмљење имовине

Адвокат Предраг Малетић на-

СТРАЗБУР ОДЛУЧИВА О АКЦИЈАМА МАЛИХ АКЦИОНАРА

Оспорено умањење броја акција

Када су преостали радници „Србије“ чули да је Мирољив Михковић продао њихову фирму белгијском „Делезу“ били су пресрећни доласком новог власника, с озбиrom на репутацију компаније. Веровали су да ће бити посла, али убрзо су постали прекобројни. С почетка приче наш саговорник Драган Марковић је имао око 200 акција.

Нови власници да би задовољили своје проштеве прошли су самопослуту у „Ердоглији“, локал у „Багремару“, простор самопослуту „Сутјеска“. Новац узели за себе, а смањењем фирме аутоматски је малим акционарима смањен број акција.

- Имали су дуплу добит. Три пута су продајали локале, три пута су тако и смањивали акције малим акционарима. Тако сам ја са 200 дошао само на 40 акција. И на kraju они су одредили да једна акција кошта 500 динара. Са 27 година радног стажа добио само 20.000 динара, каже Марковић.

Он напомиње да је представник малих акционара упутио тужбу и Међународном суду у Стразбуру. Према информацијама које је добио од колегиница покретача акције, која је послала ту тужбу Стразбуру преко адвоката, пренето му је да је Стразбур донео одлуку да су нови власници могли само да коригују цену акције, а не и број акција.

- Очекујум да та пресуда заживи и да нам се врате акције, али како је почело то ће бити само суд, и ништа више, каже Драган Марковић.

Адвокат Малетић слаже се и Драган Марковић, представник радника, који је проте-

ПЕТИЦИЈА ЗА УКИДАЊЕ ОБАВЕЗНЕ ВАКЦИНАЦИЈЕ

(Не)оправдана бојазан родитеља

Јелена Алексић има два синчића. Старији има три и по, а млађи годину и по дана. Убудуће их, каже, без обзира на последице, неће вакцинистаси.

- Старији син је десетак дана након ММР вакцине добио високу температуру, завршио у болници и доживео фрас. Тада то нисам повезивала са вакцинацијом, сада, након свега што сам прочитала, мислим да је управо она узрок. Када доведу дете на систематски преглед родитеље нико не информише, већ им само кажу да дете мора да прими вакцину. Каква је вакцина у питању и какве последице може да остави не говори ни један лекар, каже Јелена.

На исти начин размишља и Горица Нешовић Марковић, чији се шестогодишњи синчић, како тврди, takođe разболео након добијања ММР вакцине. Ове младе Крагујевчанке прикључиле су се организованом сакупљању потписа за укидање обавезне вакцинације. У Био шопу „Јабука”, у Улици Светозара Марковића 8, већ десетак дана Крагујевчани могу да потпишу петицију за промену закона о вакцинацији.

■ Кампања на интернету

Петиција је, како се наводи, покренута са циљем да вакцинација убудуће буде ствар избора сваког појединца. У њој се, између остalog, наводи да су „вакцине узрочници епидемије аутизма и многих других болести”.

Поред петиције на интернету, Крагујевчани од недавно и „на папир” могу да ставе потпис уколико желе да закон који налаже обавезну имунизацију буде промењен. Епидемиолози Института за јавно здравље сматрају да нема аргумента против вакцинације, захваљујући којој су искорењене многе болести, а у Дому здравља кажу да, на срећу, мали број родитеља одбија да вакцинише децу

„Многобројне студије повезују вакцине са епидемијом аутизма и аутоимунских болести. На пример, у Америци се број аутистичне деце попео од једно на 10.000 у 1980. на једно на 50 вакцинисане деце у 2013. години”, наводи се у петицији, која је на интернет страницама петиције 24.com већ прикупила преко 11.000 истомишљеника.

Читаву причу о укидању обавезне вакцинације у Србији покретала је прошле године извесна др Слађана Велков, оформивши „фејсбук“ групу „Невакцинирана деца су здравија од вакцинисане“. Ова лекарка, која је медицину дипломира у Скопљу, радила је, између остолог, као лекар опште практике у Врању и у Куманову као менаџер за развој медицине.

На „фејсбук“ групи, али и на њеној интернет страници, могу се наћи бројни текстови о штетности вакцина.

Њена теза је да вакцине ничим не доприносе развијању имунитета – напротив, узрокују настанак неких болести.

- Имамо податке, графиконе и студије многобројних врхунских светских стручњака који недвосмислено показују да вакцине нису искорениле ниједну болест, већ су се имплементирале тек када је више од 90 посто болести већ би-

ло искорењено. Заразне болести су искорењене бОљом хигијеном, бОљим исхраном, бОљим условима живо-та, увођењем фрижидера... Историјски подаци говоре да су у епидемијама углавном оболевали вакцинисани људи. Тако, између 1871. и 1872. године имамо епидемију малих богиња одмах после масовне вакцинације против малих богиња умрло је 45 000 људи. У Немачкој, између 1940. и 1945., избија епидемија дифтерије после масовне вакцинације против дифтерије, наводи се у једном од текстова Слађане Велков.

Има ту и новијих података. Ова лекарка наводи да је у Великој Британији између 1970. и 1990. преко 200.000 оболелих од великог кашља код деце која су вакцинисана против ове болести.

Позива се, поред тога, и на научне часописе. По њеним речима, часопис „New England Journal of Medicine“ објављује 1994. године истраживање у коме се каже да је преко 80 одсто деце млађе од пет година оболело од великог кашља, иако су вакцинисана. Часопис „Journal of the American Medical Association“, тврди ова лекарка, објавио је 1990. године чланак у коме каже да се масовна појава малих богиња дешава у школама управо међу вакцинисаним децом.

Овај, али и сијасет сличних текстова који се могу наћи на интер-

ВАКЦИНА ЈЕ У НАШОЈ
ЗЕМЉИ ОБАВЕЗНА

нету, родитеље, и овако поваздан забринуте за здравље и благостање своје деце, лако могу да навести на преиспитивање, поготово што се као кључни аргумент наводи да се произвођачи вакцина одричу одговорности за њихову безбедност.

■ Најбоље средство превенције

Овакви написи, који се на различitim интернет страницама могу прочитати, по речима др Ружице Атанасковић, начелнице службе епидемиологије у одвашњем Институту за јавно здравље, последица су деловања антивакциналног лобија, коме су се, на жалост, прикључили и неки лекари.

- Тезу о томе да ММР вакцина, која иначе штити од рубеола, заушки и малих богиња, може за последицу имати аутизам објавио је пре деценију и по један енглески професор и то је рад на који се противници вакцина позивају. Она, међутим, више није потврђена. Са друге стране, захваљујући вакци-

ДЕЦА ИМ СЕ РАЗБОЛЕЛА ПОСЛЕ
ВАКЦИНИСАЊА: ЈЕЛЕНА АЛЕКСИЋ И
ГОРИЦА НЕШОВИЋ МАРКОВИЋ

нама многе тешке болести су искорењене. Дифтерија, која је смртоносна болест, у Србији више не постоји од када је уведена обавезна вакцинација од ове болести. Исти случај је и са децијом парализом, заушкама и многим другим.

Вакцина је најбоље средство превенције и најефтинији начин за сузбијање болести јер сваки вид лечења далеко више кошта, а питање је какве последице може да остави, као др Ружица Атанасковић.

Нежељене реакције могу се, по речима наше саговорнице, јавити

ВАКЦИНЕ ИСКОРЕНИЛЕ МНОГЕ ТЕШКЕ БОЛЕСТИ: ДР РУЖИЦА АТАНАСКОВИЋ И ДР ЈАСМИНА ИВОШЕВИЋ

ЈЕЛЕНА МАРУШИЋ, ПСИХОЛОГ

Формулa за бољи живот

Поред дипломе психолога, стекла је и сертификат тренера асертивне комуникације, па Крагујевчане већ дуже од годину дана учи како да се, не повређујући друге, изборе за себе и оно што заслужују на послу или приватно

Прибојавате се да искажете своје мишљење како не бисте испали „глупи у друштву“, не умете ништа да одбјите, па често завршите затрпани и својим и туђим обавезама или радићи нешто што уопште нисте желели? Можда ово није ваш проблем, већ сасвим супротно, примећујете да се људи у вашем друштву повлаче, не желе да кажу шта мисле, пошто свима намећете своје мишљење, чак и на неприметан начин.

И у једном и у другом случају „лек“ за проблем има Јелена Марушић. Ова дведесетосмогодишња Краљевчанка, која је наша сугра-

ћанка постала пре неколико година, по занимању је психолог, али је уз то сертифициран тренер асертивне комуникације.

Асертивност потиче од енглеске речи assertive, што значи бити упоран, самосвестан, самопоуздан. По дефиницији представља изражавање мисли, осећања и уверења на директан и социјално одговоран начин, уз уважавање права других људи. Иако на први поглед делује сваким једноставна, на питању је вешти-

на коју није баш лако применити, поготово када се треба суздржати приликом конфликта или рећи „убрик“ нешто шефу од кога зависи запослење. Тренинзи, које Јелена већ годину дана држи у „Баланс консалтингу“, припремају полазнике управо за овакве ситуације.

- У питању је тренинг који подједнако може да послужи и у пословном и у приватном животу, јер је човек које непрекидно комуницира са својом околнином, а проблеме

ми настају најчешће због начина на који то ради. Психологија по начину на који комуницирају препознаје четири типа личности. Агресивни вербално нападају и повређују друге, жељећи да увек буду у праву, пасивни се повлаче и жртвују своја осећања ради комоције људи из окружења, несигури су и анксиозни, а пасивно-агресивни најчешће реагују иронијом или избегавају нежељене обавезе, кријући се иза извора. Ниједан од ова три начина комуникације није добар, ни приватно ни пословно. Асертивни комуникатори, који припадају четвртом типу, умеју да се заузму за себе, изборе за оно што им припада, говоре јасно, конкретно и директно, не повређујући при том људе око себе. Они умеју активно да слушају и преузимају одговорност за своје поступке, објашњава Јелена Марушић.

Најзанимљије је, међутим, да оваквим понашањем знатно чешће од других успевају да добију оно што желе.

- Баш као и већина људског понашања, асертивност се учи од малих ногу. Ако је особа пропустила у детинству да се научи овом начину комуникације, већ се понаша агресивно или пасивно, шансу да надокнади може да потражи у асертивним тренинзима. У питању је вештина коју, као и сваку другу, треба увежбати. У томе помажу различите технике, а једна од њих је базична асертивност - кратка и јасна реченица,

ТРЕНИНЗИ ЗА ВЕШТИНЕ У КОМУНИКАЦИЈИ: ЈЕЛЕНА МАРУШИЋ

као последица вакцина, али су најчешће у питању лаке, пролазне тегобе, попут црвенила или отока на месту убода, евентуално повишене температуре. Теже компликације дешавају се једној особи на милион вакцинисаних.

- Тачно је да у неким западним земљама вакцинација није обавезна. Међутим, тамо постоји много виша свест о њеном значају. Слично је и у Америци. Вакцинација у појединим њеним државама није законска обавеза, међутим, уколико се дете уписује у вртић или школу мора да се вакцинише. Чак и људи који путују у Америку одавде мора да поднесу доказ да су вакцинисани од читавог низа болести, у супротном улазак у земљу ће им бити онемогућен, објашњава наша саговорница.

Иако се о овој теми све чешће полемише, број родитеља који одбијају да вакцинишу децу у Крагујевцу је, на срећу, још увек занемарљив. Др Јасмина Ивошевић, педијатар у Служби за здравствену заштиту предшколске деце у Дому здравља, сматра да је на њеним колегама да едукују родитеље о значају вакцинације.

- Не треба родитељима рећи само да је вакцина обавезна, већ и упутити их у њен значај за здравље детета. Обавезан календар имунизације је прописан законом и ми смо дужни да га пратимо. Већина вакцина које су њиме прописане деца добијају већ неколико деценија без готово икаквих компликација, осим оних најлакших, а на десетине болести је искорењено.

Нашим прописима обавезна је вакцинација против дифтерије, тетануса, дечије парализе, хепатитиса Б, малих богиња, заушки, рубеола, великог кашља и хемофилуса инфлуенце типа Б. Поред тога, у оптицају су и пневмококна вакцина и она против сезонског грипа, које се препоручују оболелима од хроничних болести како би се заштитили, каже др Ивошевић.

Неке статистике кажу да у Србији сваке године око 2.000 предшколске деце не прими обавезне вакцине. Углавном су у питању малишани који потичу из сиромашних породица који не одлазе код лекара, док мањи број родитеља не желе да децу вакцинише због страха од нежељених последица. Било шта да је узрок, и једни и други се суочавају са опасношћу да заврше пред судијом за прекраје и плате казну, која по закону износи од 20 до 50 хиљада динара.

Марија ОБРЕНОВИЋ

Битно је знати да асертивна особа критикује понашање уз уважавање личности, објашњава наша саговорница.

Тренинг подразумева упознавање са још читавим низом техника као што су покварена плача, тајмаут, замагљивање, техника враћања лопте. На који начин оне функционишу већ је научила седма „генерација“ полазника.

- Тренинг се одвија у малим групама од четири до 12 полазника, јер је то најбољи начин да свако дође на ред и изнесе свој проблем. У питању је једномесечна базична обука која се организује викендом. Намењена је практично свима, било да свој проблем у комуникацију уочавају у приватном или професионалном животу. Асертивност је, иначе, техника која може да помогне у побољшању партнериких односа, где је отворена и јасна комуникација заправо кључна. Ипак, већина полазника до сада је била ту због проблема комуникаирања на послу, у односу са претпостављенима или приликом проналажења запослења, објашњава Јелена.

Асертивност је нарочито корисна вештина за све оне који се баве профјлом. То су препознale и младе менаџерке „Орифлејма“, које ће у јуну кренути на тренинг. У групи која ће са тренинзима кренути у јулу још увек има слободних места, па које заинтересован може да се пријму. М. ОБРЕНОВИЋ

САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА ОДВИКАВАЊЕ ОД ПУШЕЊА

Оставите цигарете на здрав начин

Терапијом која се спроводи у Институту за јавно здравље пацијенти кроз кориговање исхране и животних навика остављају пушчење у року од пет дана. За сада је кроз овај програм прошло више од 200 људи, па је крагујевачко Саветовалиште међу најуспешнијима у Србији

У Институту за јавно здравље у Крагујевцу већ четири године ради Саветовалиште за одвикавање од пушчења, које је по успешности једно од најбољих у Србији. Резултати се објављују на годишњем нивоу, а бројке говоре да је 30 посто корисника сваке године оставило цигарете. Да је рад Саветовалишта успешан најбоље говоре препоруке оних којима је терапија помогла.

У овој установи обавља се петодневни детоксикациони програм, који помаже корисницима да брзо и на здрав начин остане ружну навику. У терапију је укључено кориговање исхране и животних навика пацијената, а занимљиво је да корисници овог програма током пет дана смршају од 1,5 до три килограма, док је практика показала да се они који сајама остављају цигарете углавном угађају.

Програм подразумева да се са пациентима ради пет дана по два сата, с тим што третман може да се продужи и на 10 дана, ако одвикавање иде само кориговањем исхране, без употребе лекова. Организују се групне и индивидуалне терапије, јер постоје они који не желе да се саузана у каквој се ситуацији налазе, али и други којима је лакше да се отворе пред људима и саслушају туђе савете.

Милош Радосављевић: Смањење сајама остављају цигарете углавном угађају

види да ли је организам одреаговао на прави начин, јер цигарете почину да имају другачији мирис и укус.

За само четири године рада Саветовалиште је постало једно од оправданијих у Србији, па тако поседују неколико модерних апаратова којима одређују ниво зависности

- Нашом терапијом већ после четири дана можемо да видимо да ли је неко оставио или смањио пушчење. Потребно је уносити што више течности, од шест до осам чаши воде дневно, и то у одређеном периоду. Препоручује се воће и поврће, док треба избегавати масну и запржену храну. Поред исхране пацијенти морају да промене и животне навике, па тако треба да се туширају млауком водом, да имају здрав сан, најмање шест до осам сати у континуитету и да не одлазе на спавање после поноћи, објашњава Милош Радосављевић, координатор Саветовалишта.

■ Више сна, мање масне хране

Оно што је најтеже, према његовим речима, је дисциплиновати пацијенте да имају по три оброка, јер се често дешава да не стигну да доручкују или ручају, а да за то време пошпе по паклици цигарета. На тај начин оброке замењују пушчењем, што је и више него штетно. У Саветовалишту се свакодневно практикују напредовање и брзо се

пацијената. Један од њих је смокилајзер, којим се утврђује у којој мери је угљенидиоксид заузео место кисеонику, а потребно је да само пола сата пре прегледа пациент не запали цигарету. Сви корисници по доласку у Саветовалиште раде неколико тестова којима се утврђује њихова психичка и физичка спремност да оставе пушчење, а најбитнија је снага воље.

Такође, битно је да пацијенти бар мало размишљају о свом здрављу и да први пут дођу у Саветовалиште, јер када једном виде колико је велика њихова зависност, сви се одлучују да започну програм. Зависност се дели на ниске, средње и високе вредности, али у Саветовалишту објашњавају да им се углавном јављају пацијенти са изразито високом зависношћу.

■ Раздвојити психичку од физичке зависности

- Кол дугогодишњих пушача врло је битно да видимо да ли они треба да оставе пушчење одједном или постепено. То намказује тестови које радимо. Важно је напоменути да смањење сајама на пола апсолутно ништа не значи, јер ће пушач поново за неко одређено време да се врати оном претходном броју. У нашем програму постоје и они који су кроз процес детоксикације морали поново да прођу, јер је неко имао велику кризу и запалио цигарету. Од 200 корисника поновна детоксикација је урађена код 20 и задовољни смо резултатима, истиче Радосављевић.

У одвикавању од пушчења често се занемарује да је битно раздвојити психичку од физичке зависности. Тако се на основу тестова, поред спремности пушача да остави цигарете, одређује и колико су му оне навика и какви су ритуали код њега заступљени.

- Има ситуација када им је реално потребна цигарета, а има и оних када је они пале по навици. И најчешће кажу да им она није уопште пријала. Има и оних који због новог закона желе да искористе своју паузу да изађу напоље, па тако испуште две-три цигарете више него што су желели. Како иду кај филтеру изложени су све већем броју штетних материја, па они који не могу да оставе, треба да се потруде да када дођу до половине цигарете остатак баце, саветује Милош Радосављевић.

У Саветовалишту су свесни да је одвикавање тежак процес, па зато прате и разговарају са својим пацијентима када год неко има кризу. Дешавало се да пацијенти утрче у њихову ординацију и затраже савет како да се боре са овом врстом зависности. Иако инсистирају на кориговању исхране, не поричу дејство алтернативних метода које многи пушачи користе, али само они који су клинички испитани и одобрени од стране комисије.

Саветовалиште организује и бројне кампање и акције у јавним предузећима и основним и средњим школама, јер се већ од петог разреда јављају потенцијални пушачи. Зато у овој установи позивају све који бар мало размишљају о томе да престану, да им се јавије помоћ. Сви третмани и контроле су бесплатни, а на шалтеру се уплаћује хиљаду динара за одржавање апарате.

Виолета ГЛИШИЋ

ДАНАС МЕЂУНАРОДНИ ОКРУГЛИ СТО

Финци преносе своја искуства

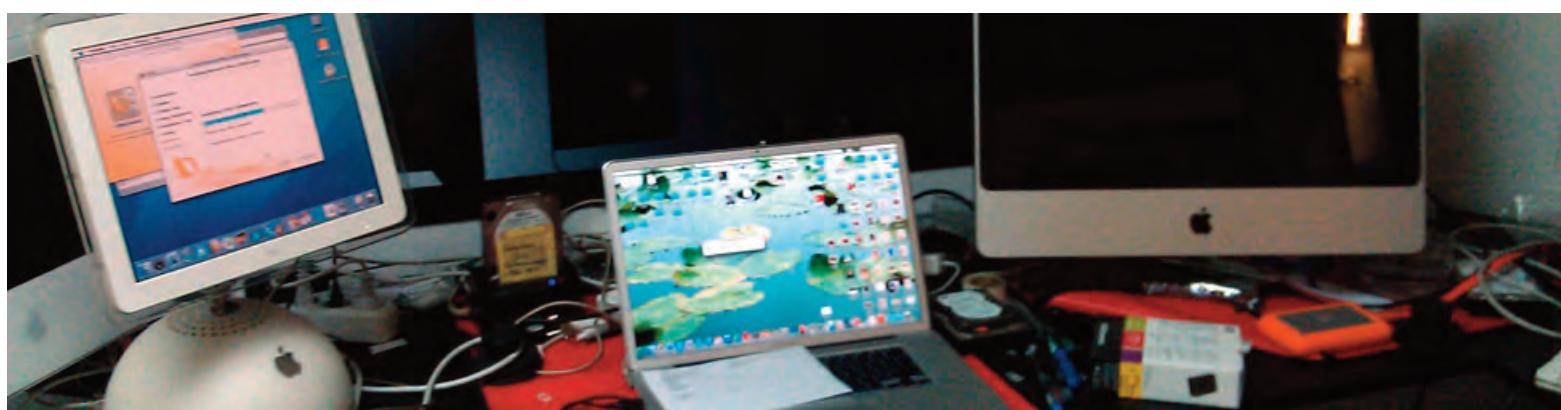
Како је Финска, као земља са највећим бројем оболелих од карцинома плућа (чак 90 процената) за пет година успела тај број да смањи на свега 20 посто, Европска унија је одредила ову земљу за званичног промотора кампање у борби за одвикавање од пушчења. Тако Финска спроводи Твининг програм, који представља умрежавање и сарадњу многих здравствених и друштвених организација на превенцији пушчења. Част да у Србији организује округли сто добио је крагујевачки Институт за јавно здравље, захваљујући добрим резултатима Саветовалишта за одвикавање од пушчења.

- Округли сто се одржава данас у 12 часова у просторијама Скупштине града и на њему ће бити изнети подаци о раду свих Саветовалишта у Србији. Гости из Финске ће нам кроз радионице и програме показати како се едукације и кампање врше у њиховој земљи и шта је то што ми можемо да уведемо или променимо у најем раду како би унапредили резултате, објашњава Милош Радосављевић, члан стручне републичке Комисије за превенцију и употребу дувана Министарства здравља Републике Србије.

На окружном столу учествоваће директори клиничких центара и дома за здравља, основних и средњих школа, декани факултета, епископ шумадијски Јован, као и представници Светске здравствене организације и Европске делегације у Србији.

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...) klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...
SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...) Ulja, auto delovi i autokozmetika...
Telefon 325-236

НОВИ СМЕР У ПРВОЈ ГИМНАЗИЈИ

Школа за рачунарске таленте

Ове године ће први пут, поред математичког, у гимназији бити оформљено и специјализовано рачунарско одељење са 20 ћака

Iрва крагујевачка гимназија имаће од септембра још једно одељење за посебно надарене ученике. Поред специјализованог математичког одељења, најстарија гимназија јужно од Саве и Дунава уписаће ове године и један разред рачунарског смера.

Одељења за ученике обдарене за информатику, које ће припремати будуће софтверске инжењере, информа-

тичаре, програмере, инжењере електротехнике, по речима Славице Марковић, директорке Прве крагујевачке гимназије, радиће по програму који је идентичан оном који уче ћаци у београдској Рачунарској гимназији.

- Међу предметима које ће ученици овог одељења учити током четврогодишњег школовања су примена рачунара, програмирање и програмски језици, оперативни системи и рачунарске мреже, модели и базе података, напредне технике

програмирања и слично. Током све четири године имаће по пет часова математике и три или четири часа информатике недељно, али ће им зато бити умањен фонд часова за њих не толико битних општеобразовних предмета, попут историје уметности, биологије, географије или историје, објашњава наша саговорница.

Гимназија ће у ово одељење моћи да упише највише 20 ученика. Будући ћаци рачунарског смера мораће да положе посебан пријемни испит из математике, а број бодова које на њему освоје биће пресудни приликом рангирања за упис.

- Ми смо већ почели у школи да организујемо бесплатне припреме за полагање испита за све заинтересо-

ване ученике. Док се осмаци не распусте припремна настава ће се одвијати сваког понедељка од 9.30 сати, а када деца буду ослобођена школских обавеза радићемо и интензивнију припрему, каже директорка Гимназије.

Заинтересовани ученици пријаве за полагање пријемног испита могу да поднесу 24., 25. и 26. маја у Првој крагујевачкој гимназији.

Иначе, поред крагујевачке, идентична одељења ове године добиле су и гимназије у Сремској Митровици, Пожеги, Лозници, Шапцу, као и новосадска гимназија „Јован Јовановић Змај“ и нишка гимназија „Бора Станковић“.

M. O.

НАЈАВА ИЗ ГРАДСКЕ УПРАВЕ

Смањење стопе за порез на имовину

Разлог што на кућне адресе грађана још увек није почела достава решења за порез на имовину је што је, како се сазнаје, градска власт одлучила да ипак, умањи првобитни износ на решењима, тако што ће, највероватније, преполовити пореску стопу. Тиме ће у односу на већ штампана решења нови рачуни бити нижи за око 50 одсто, а испорука решења би требало да почне после доношења одлуке о ребалансу буџета и утврђивања пореске стопе. У локалној самоуправи кажу да није поштено да се нађе решење за привреду смањењем ренте, а да грађани плаћају порез у пуном износу, јер су сви у тешкој ситуацији и треба им изаћи у сусрет.

Рејтовање

Моја изјава другачије је гласила

У чланку „Проблеми у функционисању комуналних предузећа“ у недељнику „Крагујевачке“ 15. маја 2014. године (на 4 и 5 страни), у изјави коју сам ја као директор ЈКП „Градска гробља“ дао стоји и део где се каже: „а та казна је коштала 5,6 милиона динара“. Демантујем овако дату изјаву јер сам објашњавајући казну предузећа то учинио на другачији начин (преслушати снимак). Она овако гласи:

„ЈКП „Градска гробља“ Крагујевац је током 2011. године кажњено за нелојалну утакмицу по решењу Комисије за заштиту конкуренције новчаном казном од 2.682.000 динара (поред осталих налога датих у решењу) и ту казну предузеће је платило. Предузеће је та које по закључку Комисије за заштиту конкуренције у истом предмету дужно да плати и износ од 2.005.392 динара на име трошкова вештачења у поступку (предузеће још није платило овај износ, али о томе постоји извршна исправа), а постоји могућност да нам на овај износ Комисија зарачуна законску затезну камату која до данас износи око милион динара.“

Милун Пејковић,
директор ЈКП „Градска гробља“

ПОЛИЦИЈА

Параћинац починио 18 разбојништава у Крагујевцу

Крагујевачка полиција ухапсила је и заменику основног јавног тужиоца у Крагујевцу спровела Н. А. (20) из Параћина, због постојања основа сумње да је извршио 18 кривичних дела, од чега 15 разбојништва, два разбојништва у покушају и једну тешку крађу на нарочито дрзак и опасан начин.

Постоји основи сумње да је, у протеклих месец и по дана, Н. А. из Параћина долазио у Крагујевац, где је у насељима Центар, Аеродром и Ердоглија маскиран улазио у продавнице и, уз претњу ножем, од продавачица узимао новац од пазара. Пре повратка у Параћин, пресвлачио се у околним мрачним улицама и гардеробу остављао на скровитим местима.

На овај начин присвојио је око 250.000 динара.

Пљачка златаре у Лапову

Полиција у Лапову је 16. маја, само неколико сати након објављања СТР „Златара“ у овом месту, идентификовала извршиоце и пронашла сав украдени златан накит, вредности око 1.000.000 динара.

Тог дана, око 15,15 часова, четири млађе особе су дрвеном мотком поломиле излог златарске радње у Улици Краља Петра Првог, ушли у унутрашњост и одузеле два рама са укупно 240 грама златног накита.

Након опсежне акције ухапшени су Н. С. (18) и С. Д. (21) из Лапова којима је одређена мера задржавања, док су против двојице малолетника из овог места, старости 17 година, поднете кривичне пријаве у редовном поступку.

Златан накит пронађен је закопан у дворишту једног од осумњичених и враћен власнику.

ИВА ПОСКУРИЦА, СТУДЕНТА

Жели и

Одуков сам знала да ћу да будем архитекта и ту никада не било никакве дилеме. Још у четвртом разреду основне школе само то сам желела и још увек не умем да објасним одакле је то дошло. Нико у мојој породици није био архитекта, нити сам познавала некога ко се бавио овом професијом, а да уопште нисам знала како изгледају пројекти. Међутим, одувек сам цртала куће и замишљала како би могле да изгледају, а када би ме неко питао шта бих хтела да будем кад порастем, без двоумљења сам одговорала: архитекта. Мислим да ме је одувек водила љубав према цртању и да је то било пресудно за мој будући позив.

Овако почиње прича наша млада саговорница Ива Поскурица, за коју смо сасвим случајно чули да је прошле године на Архитектонском факултету у Београду дипломирала као студент генерације. Мада није одмах могла да поверије да би то некога могло да интересује, била је веома поносна што смо изразили жељу да пишемо о овом њеном успесу.

■ Буџет јој измакао за 0,1 поен

За разлику од млађе сестре Мине, која је кренула стопама родитеља и студира медицину, Ива је одувек имала драгачија интересовања. Док је Мина сву пажњу посвећivala хемији и биологији, Ива је добијала најбоље оцене из ликовног, обожавала је математику, а нарочито геометрију. Сада као инжењер архитектуре мисли да клуч њеног успеха био је то што је одувек желела да се бави тим послом. Била је и одличан ћак у „Радоју“, вуковац, у Гимназији на математичком смеру одлична, јер јој није било важно да има просек пет нула. Када је, коначно, дошло време да одлучи шта ће да студира, она је то већ знала. Само архитектура и ништа друго.

- Годину дана сам се спремала за пријемни, сваког викенда сам одлазила у Београд на припреме, што је, морам да признајем, изисквало много труда и одрицања. И поред тога, завршила сам четврту годину Гимназије са одличним успехом, а уписала сам се на Архитектонски факултет. Тада ми није било ни на крај памети да ћу бити ћак генерације, нити сам мислила да јурим неки велики просек, присећа се Ива не тако давних времена. Једино је имала жарку жељу да положи све испите и добије добре оцене како би преšла на буџетско школовање, које јој је „измакло“ за 0,1 поен.

Иначе, пријемни се на том факултету положе током једног дана и траје четири сата. Одвојени су математика и цртање и мада са математиком није било проблема, цртање је ствар индивидуалне процене оних који оцењују, тако да се ово бодовање понекад може довести у питање.

Када је сазнала да је испод црте, мада у самом врху, била је јако разочарана. Сматрала је то својим величим неуспехом и није могла да се помери са таквом чињеницом. Док су други славили што су уопште пријемни у изузетно великој конкуренцији, она је данима после пријемног патила, затворена у соби, сама са својим мислима. Била је у великој дилеми да ли уопште да се упиše на овај факултет или да оде на неки други.

Није могла да схвати да је, заправо, био велики успех што је уопште примљена, пошто се пријавило преко 600 кандидата са свих страна, а примљено је 100 буџетских и 140 са мофинансирајућих студената. Каже да јој уопште није било свеједно што су родитељи треба да плате 240 хиљада динара, односно око 3.000 евра за школарину, али преломила је.

Из ината, а можда и превелике жеље, решила је да свима докаже да

CityVision
МЕСТО ОГЛАШАВАЊА УСПЕШНИХ
LED ЕКРАН У ЦЕНТРУ ГРАДА

NOVA ERA
СПОЛЈШЊЕГО ОГЛАШАВАЊА

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Најпрометнија raskrsnica i početak pešačke zone

**POZOVITE
302-852**
i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete
10% popusta za reklamu

ЕНТ ГЕНЕРАЦИЈЕ НА АРХИТЕКТУРИ

професуру и пројектовање

Иако за десети део поена није успела да прође на буџет, што је сматрала својим личним неуспехом, свим силама се трудила да у другој години добије овај статус. И не само да је успела, него је завршила мастер као студент генерације, а сада је у 25-ој години на докторским студијама на Архитектонском факултету у Београду

она јесте за то. Мислила је да ће бити много тешко да достигне висок просек и пређе на буџет, с обзиром да је мали број њих успео то да учени у претходној генерацији и да је места било само за 20 самофинансирајућих, али је, ипак, успела да се и она нађе међу њима.

- Није ми уопште било тешко да учим и све предмете сам јако волела, па сам лако прешла на буџет. Ни после тога, моја жеља за радом није јењавала. Током основних студија имала сам просек оцена 9,3 и била сам десета на листи најбољих студената, али сам на мастеру имала 9,9 и када је направљена нова ранг листа испоставило се да сам студент генерације, објашњава наша млада саговорница.

■ Не занима је политика

Како признаје, никада је нису интересовала студентске организације и увек се трудила да буде што даље од политике. У неку руку томе је допринела и чињеница да су њени родитељи одувек били укључени у политички живот, па је на све начине гледала да од тога побегне. Ви-

ИДЕЈНИ ПРОЈЕКАТ ПРИРОДЊАЧКОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ, НА УШЋУ

ше је волела је да научи латино племене, да слика за своју душу и time испуни оно мало слободног времена које је имала. За време студија много је путовала по Европи, што јој је причињавало велико задовољство. Привлачили су је нордијске земље, где је свежија клима, а посебно Холандија са својом изузетном архитектуром.

На факултету се определила за архитектуру пројектовања и технологије, а за дипломски је урадила пројекат музеја на ушћу у Београду, шта је добила чисту десетку.

По завршетку пете године, у јулу прошле године, Ива је два месеца провела на практици у Польској. Изабрала је ову земљу јер је раније већ боравила неколико пута у Варшави и Кракову и остала јој је у лепом сећању. Зато није много размишљала када је видела конкурс за усавршавање у Польској и одмах се пријавила. Проша је захваљујући високим оценама и примљена је у пројектантски биро у Лођу, граду који јој је много личио на Крагујевац. Слободно време користила је да обилази земљу и успела је све да види, од Гдањска на северу до Вротслава на југу. Новац од стипендије био је довољан да покрије трошкове хране и ништа више јој није требало.

- Било је то предивно искуство, не само због путовања, него и студента који су као и ја били тамо на практици. Било је младића и девојака из Шпаније, Хрватске, Азербејџана, из свих крајева света. У дому је била и једна девојка из Србије, па смо нас две увек могле да разговарамо на српском када нам досади енглески, прича Ива.

У бироу су радили пројекат за конкурс који је расписан у Аустралији за комплекс у градском језгру у Аделејди. Радили су два месеца на овом решењу, а Ивино је изабрано да се разрађује даље. То је, признаје, био велики подстrek за њу, тим пре што је у групи била и једна девојка са Кембриџа, где студије архитектуре трају седам година. Иако веома образована и свестрана, увопште није могла да се снађе, што је и сама признајала.

Након што се вратила из Польске Ива је одмах уписала докторске студије које трају шест година. Три године су предавања, а још три је потребно да би се написао докторски рад. Нада се да ће да докторира у тридесетој, ако све буде ишло по пла-

ВОЛЕЛА БИХ ДА КРАГУЈЕВАЦ ДОБИЈЕ АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

ких дозвола, за шта прима 36 хиљада динара месечно, нада се да ће стечи неопходно искуство и када једнога дана буде имала свој биро биће потпуно припремљена да се избори са обимном законском процедуром, која није била део наставе на факултету.

- Циљ ми је да радим на универзитету и због тога сам и уписала докторске студије, а такође жељим да се оставим и у пројектовању. Ово је сада једна прелазна степеница и стицање искуства, каже ова млада, лепа и изнад свега паметна девојка.

Тек са овог места увидела је да ни мало није лако изборити се са инвеститорима и законима који се често мењају. Када би је неко питао шта мисли да би требало урадити у Крагујевцу, каже да је најважније да се град покрије плановима, јер тога нема за многа насеља. Дешава се да неко дође да тражи информацију о некој локацији, а да нису у могућности да им изажу у сусрет, јер немају план за ту локацију.

■ Признање од професора

Тренутно је, каже, актуелна прича о студентском тргу код Прве гимназије, а Дирекција за урбанизам добила је задатак од Предузећа за изградњу да предложи неколико идејних решења за измештање неколико кућа на овом потезу и градњу пословно стамбеног комплекса. Такође девојкама у одељењу за урбанизам понуђено је да и оне предложе неко своје решење, па је то била права прилика да Ива прикаже своје идеје. Њено решење истакло се као нарочито занимљиво и, по свему судећи, све регулационе линије из тог решења биће пренете у план, што она сматра великим успехом.

Осим тога, добро је прошао и пројекат старог среза у Каћајорђевој улици, који је био веома захтеван. На конкурсу је пре два месеца победило њено идејно решење и по њему ће бити израђен главни пројекат.

И поред свих обавеза успева да издијви време за дружења и изласке. Јако њени вршњаци спавају и

лог, а отац Милета професор на Универзитету и народни посланик, Ива признаје да је, за разлику од њене сестре, њој било лакше јер је студирала у Београду, где их нико не познаје. Међутим, са пуно разумевања говори о сестри која је на трећој години медицине, одличан је студент, али је принуђена да учи бар 30 одсто више од осталих, како јој не би пребацили да добија добре оцене захваљујући свом презимену.

Испричала нам је да су Архитектонски факултет у Београду студенти прозвали Институт за мајку и дете, јер, како каже, само деца професора могу постати асистенти и професори. Сама чињеница да су њу позвали да буде асистент деловала јој је невероватно. Да то није очекивала признала је и професору који је позвао, на шта је он одговорио да није подлегао притиску колегинице да узме њену ћерку, него је изабрао студента са најбољим просеком. Због тога је нарочито поносна и мисли да уколико и сама једнога дана постане професор, увек ће бирати оне најбоље и оне који се највише труде.

Ива би највише волела да своју каријеру оствари у Крагујевцу, али уколико ово не буде могуће, размишљаће о одласку у иностранство. У обзир долазе само северне земље, а са тим се слаже и њен младић са којим је већ две године у вези.

- Појушаћу све да останем овде. Ту су Мајински факултет, ФИЛУМ и највише бих волела да добијемо и Архитектонски факултет, што је моја животна жеља, прича са пуно емоција, додајући да када би се то додило и када би она имала бар мало удела у томе, била би пресретна.

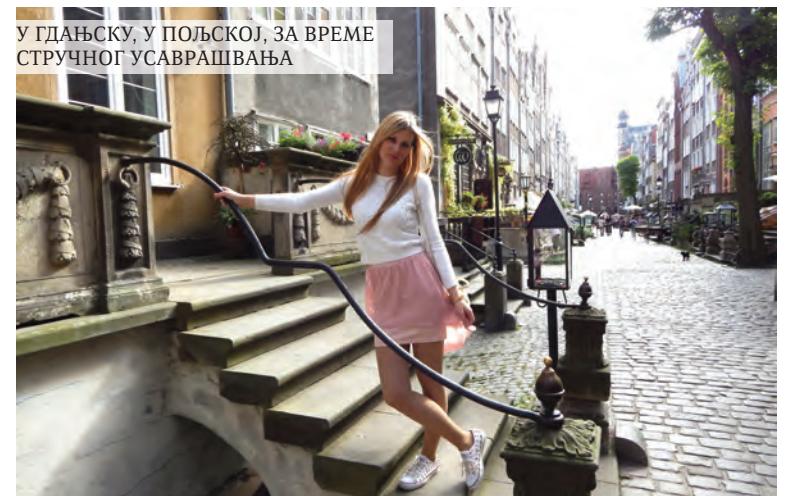
Гордана БОЖИЋ

по десет сати, она каже да јој је сваки довољно да одспава шест сати, тако да свуда стиже.

На питање да ли је била оптрећена чињеницом да има познате родитеље (мајка Марина је гинеко-

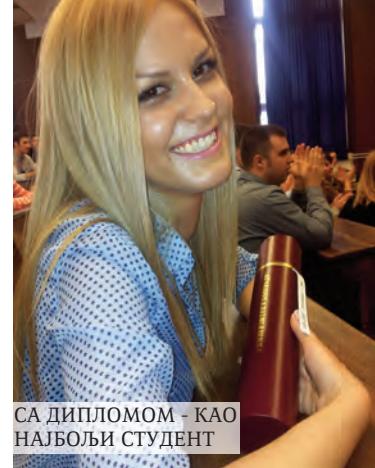
психолог), она каже да јој је сасвим довољно да одспава шест сати, тако да свуда стиже.

На питање да ли је била оптрећена чињеницом да има познате родитеље (мајка Марина је гинеко-

ну. Пре две године почела је да волонтира на београдском факултету као сарадник у настави, а примљена је на годину дана као приправник у Скупштини града у управи за урбанизам, где ради са још три девојке. Веома лепо се слажу, комуникативне су и приступачне, а највећом наградом сматарју када их странке похвале и кажу да су им све лепо објасниле.

Мада овај посао нема никакве везе са архитектуром, пошто ради на пословима издавања урбанистич-

СА ДИПЛОМОМ - КАО НАЈБОЉИ СТУДЕНТ

Madeira SRB
distribucija sobnih vrata
www.madeira.rs

МАДЕИРА СРБ д.о.о. Крагујевац Расписује

КОНКУРС

За комерцијалисте на терену за продају собних врата

Услови : - Мин ССС

- Потребно радно искуство у пословима комерцијале на терену
- Познавање рада на рачунару (Windows, Internet, MS Office)
- Возачка дозвола Б категорије

Уколико испуњавате наведене услове, пошаљте своју радну биографију(CV) на mail адресу: madeirasrb@gmail.com.

Рок за конкурисање је: 30.05.2014.

ОБАВЕШТЕЊЕ

ОДЛОЖЕНИ
ПРОГРАМИ КУЛТУРЕ
**Помоћ
за угрожене**

Већина културних манифестација, у Крагујевцу, али и већем делу Србије углавном је одложена, а већина организатора саопштава да ће нови датуми фестивала, манифестација, премијера и програма бити најкадно објављени.

Међу првима отказана је „Ноћ музеја“. Организатори ове музеалске манифестације навели су да се, због ванредне ситуације у којој се Србија налази, „Ноћ музеја“, која је по 11. пут требало да се одржи 17. маја широм Србије, одлаже до даљњег.

Нови датум када ће музеји и институције културе широм земље отворити своја врата и приказати све на чemu се до сада вредно радило биће накнадно саопштен, када се стабилизује и ситуација у земљи.

Иначе, „Ноћ музеја“ позива све посетите у Крагујевцу да се придруже акцији помоћи грађанима у невољи.

Између осталих, отказан је и први крагујевачки фестивал стендап комедије, под називом „Балкан ап“, који је планиран ове недеље на сцени ПМФ-а. Очекивало се на наступи сам крем извођача стендап комедије са ових простора, који већ годинама успешно изводе своје перформансе у Србији а и ван граница наше земље.

Програми су отказани и у СКЦ-у, који се прикључио акцији помоћи становништву угрожених подручја. Сваког радног дана, од 9 до 21 час, у просторијама ове установе, (Улица Радоја Домановића 12) можете донети средства за хигијену и дезинфекцију, као и храну, млеко и пелене за бебе а СКЦ ће у координацији са Црвеним крстом, проследити тамо где је најпотребније.

Прикупљање помоћи организовано је и у Дому омладине, сваког дана, од 9 до 22 часа (Улица Бранка Радичевића 1), а из ове установе су упутили апел да Крагујевчани потенцијалну помоћ за угрожене достављају у виду средстава за хигијену, која је тренутно најпотребнија.

Акцији се придружио и биоскоп „Синеплекс“, па ће тако током викенда сваки посетилац биоскопа који пошаље СМС на број 1003, отворен од стране Владе Републике Србије, за помоћ угроженом становништву, уз своју биоскопску улазницу добити грatis мале кокице. Потребно је само да сваки посетилац приликом куповине своје карте покаже СМС који је добио слањем поруке за помоћ најугроженијима.

И овдашњи Народни музеј ће током целе седмице, од 10 до 17 часова, уместо улазница за своје поставке примати хуманитарну помоћ за људе који су угрожени због поплава. Уместо да купе карту грађани су позвани да донесу флашу воде, конзерву, или било шта друго што људима у невољи може да користи, саопштено је из Музеја.

Због ванредне ситуације у земљи сви програми Библиотеке за ову недељу су отказани.

ПРЕМИЈЕРА У ТЕАТРУ

Преваранши у сукњи

У овој комедији играју Катарина Митровић (Мег), Душан Станикић (Лео), Ђорђе Симић (Цек), Дарија Нешић (Одри), Никола Милојевић (Данкан), Марина Перић (Флоренс), Здравко Малетић (Док) и Чедомир Штајн као Буч. Премијера је заказана 28. маја на Великој сцени Театра

Vкрагујевачком позоришту велико се припрема трећа премијера у овој сезони, која је заказана у среду, 28. маја, у 20 часова. Реч је о комаду „Преваранти у сукњи“ савременог америчког драмског писца Кена Лудвига, који режира глумац Никола Милојевић (Данкан), Марина Перић (Флоренс), Здравко Малетић (Док) и Чедомир Штајн као Буч.

Двојица незапослених енглеских глумаца, Цек и Лео, покушавају да у Америци направе велике глумачке каријере играњем сцена из познатих Шекспирових драма. Кад већ готово у потпуности одустану и од глумачких каријера и од живота, у неком часопису прочитају да извесна, стара и врло богата, госпођа из Јорка тражи свог изгубљеног нећака, који се као дете с мајком одселио у Енглеску и којег одонда није видела. Два пријатеља бразмо смишљају план, који ће им променити животе и донети много новца. Одлуче да се старој богаташици представе као давно изгубљена родбина и тако преузму наследство. Но, ситуација се заплете када наша јунуци сазнају да гођа тражи нећака, а не нећака. Једино решење је да се преобуку у жене.

Наравно, то само искомпликује ситуацију, јер се Лео загледа у Мег, живахну, духовиту и надасве привлачну нећаку старе госпође. Мег обожава позориште, а верена је с досадним пастором. И њен ће се живот окренути наглавачке кад се упозна са „рођакама“.

Ово је укратко садржај ове лаке комедије америчког драматурга Кена Лудвига, код нас познатијег по комедији „Ти луди тенори“. У питању је праизведба овог комада у Србији, чији је текст „Ти луди тенори“ пре неколико сезона играло позориште из Кикинде.

Иначе, Кен Лудвиг амерички је драматург и редитељ који је већ својом првом драмом изведеном на Бродвеју постигао запажен успех. Донео му је прву у низу номинација за „Тони“, а драма је само у САД-у доживела преко двадесет и пет различитих постава, а преведена је на више од двадесет језика.

У представи играју глумци: Катарина Митровић (Мег), Душан Станикић (Лео), Ђорђе Симић (Цек), Дарија Нешић (Одри), Никола Милојевић (Данкан), Марина Перић (Флоренс), Здравко Малетић (Док) и Чедомир Штајн као Буч. Сарадници редитеља Милића Јовановића су Миливоје Штуловић (сценографија), Јелена Јанатовић (костимографија) и композитор Драгослав Танасковић.

ЗАВРШЕНА „ЗЛАТНА ИСКРА“

Гран при путује у Шангај

ГРАН ПРИ ФЕСТИВАЛА: „ЧУДЕСНИ ДЕЧАК“, ПОЗОРИШТА ЛУТАКА ИЗ ШАНГАЈА

Гран при за најбољу представу, статуету „Златна искра“ освојила је представа „Чудесни деčак“, Позоришта лутака из кинеског града Шангаја, на 16. међународном фестивалу позоришта лутака. Друга награда припада представи „Дугоноси патуљак“, Државног позоришта лутака из Сливена у Бугарској, а трећа представи „Сламена шева“, Малог позоришта лутака из Москве.

Признање за најбољу режију припало је Бисерки Колевској за представу „Дугоноси патуљак“, а ова бугарска представа добила је награду и за сценографију и креацију лутака - рад Свиле Величкове.

Додељене су и награде за најбоља глумачка оistarења, које су припадле Тарасу Иванкиву из Украјине, Евгенију Ангеловој и Ана Марији Лаловој из Бугарске, као и Ксу Чао Кси из Шангаја. Награду је добио и глумачки ансамбл Позоришта за децу и младе из Скопља за колективну и- гру у представи „Бескрајни снови“.

**НА РЕПЕРТОАРУ
„СИНЕПЛЕКСА“**

У мочварама Мисисипија

Од ове недеље, на редовном репертоару биоскопа „Синеплекс“ наћи ће се драма „Џо“, са Николасом Кејјом у главној улоги.

Бивши робијаш Џо Ренсом (Николас Кејј) настоји да се клони не- волја по сваку цену, али у томе не успева. Он је непоправљиво несмотрен човек који се бахато односи према свом возилу, псу и нарочито према женама. Опира се свакодневно, гања са полицијом и коцка. Међутим, упознаје деčака Гаррија у коме види нешто посебно: одлучност, пристојност и невероватну отпорност. Гари никада није живео као остали вршњаци, није ишао у школу, стално је морао да брине о својој породици, да чува сестру од оца алкохоличара и да се нада бољој будућности.

Џо и Гари су успоставили врло неobičnu везу. Када Гари дође у ситуацију да не може да се носи са претњом која га је снашла, обраћа се Џоу за помоћ, што ће покрену-

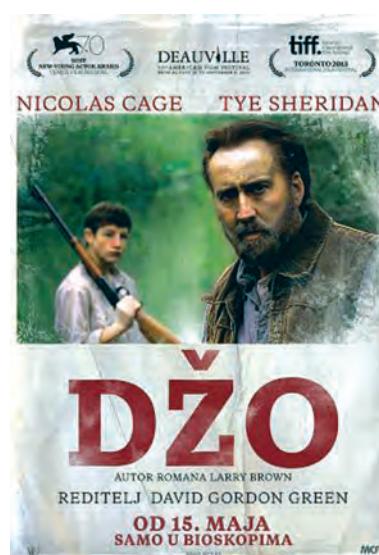
Олег Васиљев освојио је награду за најбољу музiku у представи „Сламена шева“, а директор Фестивала, Зоран Ђорић, доделио је статуету „Златна искра“ Студију луткарства из Сарајева за најбољу продукцијску идеју у представи „Одкамена прича“.

Током трајања 16. међународ-

ног позоришног фестивала лутака „Златна искра“ изведен је десет представа позоришта из Србије и иностранства, а о наградама је одлучива жири у саставу: Тодор Валов, редитељ, Алина Линкова Вельковић, сценограф и Зоран Петровић, књижевник.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ

Детаљи у дигиталном добу

ти лавину неизбежних догађаја. Заједно, њих двојица суочиће се с многим искушењима у мочварама Мисисипија.

Фilm „Џо“ премијерно је приказан на Венецијанском филмском фестивалу прошле године. То је филмска адаптација познатог романа Лери Брауна, из 1991. године, у режији Дејвида Гордана Грина, у коме глуми Николас Кејј, Тай Шеридан и Рони Чин Блевинс.

**ГОСТОВАЊЕ
„ПОЗОРИШТА НА
ПИВАРИ“**

Маћнейши у Новој Вароши

На позоришној сцени нововарошког Дома културе, прошле недеље, гостовао је новоосновани крагујевачки театар „Позориште на Пивари“. Крагујевчани су се тамошњој публици представили комадом „Магнети“, по тексту Ивана Панића и режији Драгана Јаковљевића. Овај комад премијерно је изведен у априлу, на сцени СКЦ-а.

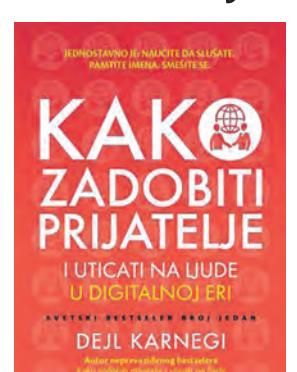
Реч је о аутентичном и трагикомичном приказу нашег ментали-

ИВАН ВИДОСАВЉЕВИЋ И
ЗДРАВКОМАЛЕТИЋ

тета, нарави, али и поремећених и искривљених вредносних судова, којим се описује и уједно критикује стање српског друштва данас. Душан је машински инжењер, који не ради у струци већ држи столарску радионицу и једва саставља крај са крајем, поштено зарађуји како би издржавао породицу. Његов кум Одрен је власник ћевадџинице и кава- фане, човек са „дебелим“ везама, те зато мало ради, а пуно зарађује. Душан годинама трип кумово бањато и примитивно понашање, а вaspitaње му не дозвољава да му врати истом мером.

У комаду „Магнети“ играју Иван Видосављевић и Здравко Малетић.

JEDНОСТАВНО јУ НАСЛУЋЕ ДА СЛУСАЈЕ
РАСПИСАВАЈЕ СВЕЧАСНО

KAKO ZADOBITI PRIJATELJE

I UTICATI NA LJUDE U DIGITALNOJ ERI

AVTORSKI KESTALNI BROJ: 944

DEJL KARNEGI

Autorski kestalni broj: 944

www.dejlkarnegi.com

www.dejlkarnegi.rs

</div

„СИЛАЗАК У ПАКАО”,
1991. ГОДИНЕ
(100Х81 ЦМ)

„ДАН”,
1988. ГОДИНЕ
(100Х81 ЦМ)

ИЗЛОЖБА СЛИКА СТОЈАНА ЂЕЛИЋА

Представник српског модернизма

Поставка у галерији „Рима” обухватата радове од друге половине педесетих година XX века, са акцентом на радовима насталим током седамдесетих и осамдесетих година. Изложбу ће отворити др Лидија Мереник, а публика ће моћи да је посети до 4. јуна

Yчетвртак 23. маја, у 19 сати, у Галерији „Рима” биће свечано отворена изложба Стојана Ђелића, једног од најистакнутијих представника српског сликарства друге половине XX века. Поставка ће обухватати радове од друге половине педесетих година XX века, са акцентом на радовима насталим током седамдесетих и осамдесетих година и у последњим годинама уметниковог живота.

Слике, које ће публика моћи да види у „Рими”, примери су оног де-

ла Ђелићевог опуса којим је заслужио место међу најистакнутијим представницима српског модернизма. У овим радовима алудије на пејзаж које су постојале у делим из друге половине педесетих сасвим су нестале, тако да је уметникова преокупација постала искључиво сама сликарска површина - форме, боја и композициони односи унутар ње. Сликарство које највише публика препознаје као геометријску апстракцију заправо је дубоко ликовно промиšљање о простору као метафизичкој категорији реализовано на постулатима модернистичке слике. Лазар Трифуновић је дефинисао „топологију Стојана Ђелића”, разликујући три топоса у његовом стваралаштву:

- Ако би требало да метафорички изразим целу структуру Ђелићеве топологије, рекао бих да „ја-простор” садржи метафизички хаос који сваки прави уметник носи у себи, да „простор-време” чува мисао, а „простор-звук” поезију Ђелићевог сликарства, објашњава Лазар Трифуновић.

У својој изузетно стручној студији о Ђелићевом сликарству коју објављује у каталогу ове изложбе, др

Лидија Мереник истиче да су дела настала од седамдесетих до деведесетих година заправо „синтеза сва три типа/топоса који је сачињен не само динамиком и ритмом формалних и бојених својстава, већ и сталним, непрекинутим трагањем за идејном равнотеже једностваности”.

Не треба заборавити да је ово сликарство уједно одраз једне дубоко интелектуалне личности каква је био професор и декан Факултета ликовних уметности у Београду, академик Стојан Ђелић, који је био не само актер свог времена, већ и његов тумач у области ликовне теорије. Писао је ликовне критике и студије о уметности, као и низ предговара за каталоге изложби Александра Томашевића, Мајде Курник, Зорана Павловића, Бранка Милуша, Владимира Величковића, Халила Тиквеше, Јована Кратохвила и других, као и књиге о Марку Челебоновићу, Игњату Јобу и Недељку Гвозденовићу.

Стојан Ђелић (Босански Нови, 1925 – Београд, 1992) један је од оснивача и члан „Децембарске групе”, био је оснивач и главни и одговорни уредник обновљеног часо-

писа „Уметност”, као и члан „Групе 69”. Декан Академије за ликовне уметности био је од 1971. до 1973. године, а 1978. изабран је за дописног, а 1985. године за редовног члана Српске академије наука и уметности.

Током четири деценије континуираног уметничког деловања, приредио је велики број самосталних изложби, од чега две ретроспективне: Ретроспективну изложбу (1952-1983), слике, цртежи, графике у Музеју савремене уметности у Београду, Ликовном павиљону Рихарда Јакопича у Љубљани и Уметничкој галерији Босне и Херцеговине у Сарајеву, током 1983/84, и Ретроспективу слика у Галерији САНУ 1990. године.

Излагао је на великом броју групних изложби, као и на важним представљањима југословенске уметности у свету (Бијенале у Венецији, Сао Паоло, Атина, Варшава, Брисел, Лион, Лењинград, Москва, Рим, Јерусалим, Тел Авив, Токио, Берлин, Њујорк, Амстердам и др.).

Изложбу ће отворити др Лидија Мереник, а публика ће моћи да је посети до 4. јуна.

М. Ч.

„МОСТОВИ БАЛКАНА“ Прошлост и садашњост

У галерији „Мостови Балкана“ отворена је изложба слика Божидара Дамјановског, која носи назив „Сећања на...“. Дамјановски је један од наших првих сликара изразите постмодерне вокације. Још раних седамдесетих година осетио је актуелну тенденцију сликарства према саморефлексији, према ретроспекцији сопственог историјског пута, према преиспитивању вредности депонованих у сопственој ризници. Таквим радовима представио се и крагујевачкој публици.

- Нико од наших сликара није као Дамјановски смотрio у сликарству трагове пређеног пута. Срећене у прегледним тематским циклусима, ретроспекције Дамјановског започињу од Алтамире и древне Микене, следе трагом античке, хеленске и римске уметности, зализе у простор византијске духовности, евидентирају идеале ренесансне и класицизма и стижу до модерне уметности нашег времена.

У сликама Дамјановског спајају се мисаоност и осећајност, култура и знање, укус и стил. Те слике су својствени симболи дијалектичког јединства прошлости и садашњости, пролазности и вечности, наводи у каталогу изложбе Ђорђе Кадијевић.

Божидар Дамјановски рођен је 1947. године у Скопљу, где је завршио средњу

„СВЕТЛОСНИ РАТНИК“

уметничку школу. Дипломирао је сликарство на Академији за ликовне уметности у Београду, у класи професора Недељка Гвозденовића, а постдипломске студије завршио у класи професора Радена Мишевића. Радио је више од десет година у Стобију, Вељуси, Баргали, Охриду на археолошким ископавањима, конзервацији мозаика и као цртач документације.

Самостално је излагао 48 пута и учествовао на више од 600 колективних изложби у земљи и иностранству. Изабран је у 15 најзначајнијих савремених југословенских сликара с краја 20. века. Бави се сликарством, цртежом и графиком.

Изложба ће бити отворена до 29. маја.

НОВЕ КЊИГЕ

Писма Стефане Бабовић

Недавно је из штампе изашла књига „Могу те спасити“, ауторке Стефане Бабовић, у издању Књижевне омладине Србије. То је збирка љубавних писама у виду поезије и прозе.

Песме и писма упућена М. чине лирско штитво, чији је прави предмет љубав, заљубљеност, духовна занесеност. То није нека врста личне исповести о нечemu што се десило, завршило, свело, већ призма кроз коју лирски субјекат преиспитује себе, своја емотивна схватања и емотивну прегнућа.

У фiktivnom односу с њим (с господствним М.), кроз речи, слике, мисли, запажања, кроз поетске везе с другим прозним и поетским делима (посебно кроз везе с бајкама и њиховим љубавним обрасцима), Стефана Бабовић се испољила као истински песник љубави и осећајности, као песник живописне речи кога покрећу емоције и која она изражава изазивачки и крајње отворено.

- Тако се Стефана Бабовић збирком поетских записа потврдила као истински песник љубави

ФЕСТИВАЛ СОЛО ПЕВАЊА

У пет категорија

Крагујевац ће 26. и 27. маја бити домаћин првог међународног Фестивала соло певања „Радмила Бакочевић“. Џео програм одиграће се у простору Народног музеја, а организатори су Културно-историјски центар, ФИЛУМ, Музичка омладина Крагујевца и Музичка школа „Милоје Милојевић“.

Такмичарски део планиран је у једној предкатегорији пет категорија. Предкатегорију ће чинити девојке рођене 1996. године и млађе и младићи рођени 1994. године и млађи. Они ће изводити дела старих мајстора и песму по избору.

Права категорија намењена је девојкама рођеним 1994. године (и млађим), као и младићима 1992-годиште и млађим, а изводиће старе мајсторе, соло песму по избору домаћег или словенског композитора.

Друга категорија је за оне рођене 1992. и 1990. године, а поред наведеног програма мораће пред жиријем да изведу и лакшу оперску арију. Исто то важи и за трећу групу, плус арија из ораторијума или канцате и оперску арију.

Последње две категорије такмичиће се у две етапе (четврта категорија: девојке рођене 1986. године и млађе и младићи рођени 1983. године и млађи, односно пета категорија девојке рођене 1983. и млађе и младићи рођени 1981. године и млађи). Они ће у зависности од категорије изводити и композиторе 20. века, циклус соло песама или четири композиције истог аутора, соло песму романтичара и оперску арију по избору.

Организатори су навели да се цео програм изводи напамет и на оригиналном језику.

Иначе, свечани завршни концерт Првог међународног фестивала певања „Радмила Бакочевић“, одржаће се у уторак, 27. маја, у 20 часова, у Свечаној сали Прве гимназије, када ће бити додељена признања и награде.

ви ослобођен свега оног што се може сматрати општеприхваћеним или канонским. Њена поезија заокупљена је осећајношћу, она почива на осећајима, из осећања се гранају њене мисли, кроз призму осећања песникиња Бабовић сликајући му песму о лепом, племенитом, узвишеном. Иако свако ко понешто зна о лирском исповедању, о исповедној лирици, зна и да је сваки покушај одређења љубави и њених тајновитих одјада унапред осуђен на неуспех, зна какав се лавирит отвара пред сваким ко би да завири у њене скровите кутке или да опртга и одреди њене магловите заумне границе. Али, да је то поље стварности и битисања толико инспиративно за људе од пера показала је Стефана Бабовић својим лирским, магичним, крајње заводљивим записима и крајње отворено.

Стефана Бабовић рођена је у Крагујевцу 1986. године, где је завршила Прву крагујевачку гимназију. Завршила је основне и мастер студије на Географском факултету у Београду. Тренутно је на завршној години докторских студија на Шумарском факултету у Београду, а запослена је на Географском институту „Јован Цвијић“, САНУ.

Пише и поезију и прозу. Са 16 година објавила је роман „Сестре по крви“, а ове године књигу „Могу те спасити“.

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И
ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (10)

Професори давали тон музичком животу

Пише **Дејан Обрадовић**

Након златног доба Књажеско-србске банде Јосифа Шлезингера, основане 1831. године, до 1918. музичко стварање у Крагујевцу било је углавном везано за рад певачких друштава, хорова и музичких друштава, у чему су, готово увек, главну улогу играли наставници Гимназије. Посебно је истакнута делатност двојице великане композитора и педагога, Јосифа Вовеца (1840–1908) и Јосифа Цеа (1842–1897). Њима се богатим стваралаштвом придружио војни капелник Јосиф Бродил (1864–1913), а Јован Ђ. Мирковић (1871–1945), који је дошао из Алексиначке Учитељске школе, истицао се као професор, композитор и писац уџбеника. Као сије је због здравственог стања, престао да предаје певање, па је његова улога у музичком животу Крагујевца сведена на писање музичких критика.

За разлику од наставника научних предмета, који су имали квалитетне уџбенике и друге могућности да ученицима приближе свој предмет, предавање вештина је у највећој мери зависило од самих преда-

вача, њиховог талента, искуства и посвећености послу. Позивање на традицију, одличне ћачке хорове и оркестре пре 1914. године, било је беспредметно, у недостатку основних услова за рад, без довољно инструмената, пултова, нота... Ако је у ранијем периоду и на почетку двадесетих година примат имала тзв. Чешка школа, којој је по свом образовању припадао и поменути Јован Мирковић, између 1920. и 1941. године на музичкој сцени Прве гимназије и Крагујевца доминирале је „руска школа“, коју су пре свега оличавали Јосиф Ф. Середа и Владимир Кирилович Кострикин, затим Срђан Ђурјев и Александар Воздвиженски, који су предавали између 1923. и 1929. године. Пре доласка емиграната из Русије, треба издвојити **Далибора Доубека**, још једног представника „чешке школе“, који је предавао свирање три године, од 1919. до 1922. године...

Јосиф Ф. Середа је завршио Правни факултет у Харкову, а постављен је у Прву гимназију 1924. године. Био је и хоровођа најбољег певачког збора у Крагујевцу, „Краљевић Андреј“ (до 1931) и певачког друштва „Шумадија“ у дужем периоду. Компоновао је песму „Александров сјај“. У току 1938. изабран је и за диригента хорске секције Клуба свршених ученика Војнозанатлијске школе.

Владимир Кирилович Кострикин (1888–1960) је рођен у Вороњежу. Завршио је стручну школу у Полтави. Хонорарни наставник певања у Женској гимназији у Крагујевцу био је од 1921. године. Као наставник Женске гимназије јавио се за полагање испита из националне групе, августа 1923. године. Школске 1929/30. премештен је из Жен-

ске у Мушку гимназију у Крагујевцу. Успешно је радио као хоровођа „Шумадије“ и хора Хришћанске заједнице и био је члан хора „Краљевић Андреј“. Умро је у Крагујевцу 1960. године.

Срђан Ђурјев, бивши руски официр, дошао је у Прву гимназију из Аранђеловца 10. децембра 1923., а отпуштен из службе 19. јула 1926. године. Завршио је Правни факултет Казанског универзитета и вишу музичку школу. Имао је успеха као хоронари наставник певања.

Александар Воздвиженски такође је био руски официр који је завршио приватну музичку школу професора Орловског у Москви. Постављен је у Прву гимназију 1925. и у њој остао до 7. новембра 1929. када је премештен у Чачанску гимназију.

Иако су често били покретани ентузијазмом, рад учитеља музике у Првој гимназији није остајао незапажен, јер су носили музички живот града. Посебно се за њих залагао директор Милоје Павловић. Тако им је у неколико наврата исплаћивана награда од прихода са одржаних концерата.

До Првог светског рата музичка збирка Прве крагујевачке гимназије била је међу најкомплетнијим у Србији. У току окупације она је опљачкана и растурана, па је обнова рада оркестра и хора представљала тежак и дуг процес. Да би се набавиле музикалије за ћачки оркестар, Наставнички савет је одобрио 195 динара из Ђачког фонда, 24. фебруара 1920. године. Важан тренутак у организовању школског хора и оркестра представљао је долазак у школу Јосифа Середе 1924. године који је прионуо на посао, радећи са талентованим ученицима и

рукујући школском музичком збирком. Министар просвете је 12. децембра 1928. наредио да се у свим школама образују хорови и оркестири који би учествовали у школским манифестацијама и имали обавезу да на крају године приреде „обавезан концерт за ученике, ученичке родитеље и грађанство“. Николић бележи да је лепо увежбан школски хор имао око 80 певача.

Чини се да је наредба министра просвете била претрпена која је

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Прво издање монографије прерано преминулог крагујевачког историчара Дејана Обрадовића, чије делове одредбено као фельтон објављују „Крагујевачке“, а чији је издавач Прва крагујевачка гимназија, подељено је библиотекама и установама културе, школама и факултетима, образовним институцијама у читавој земљи, као и органима локалне самоуправе, без чије подршке књиге не би било.

Одлучили смо да отворимо претплату на друго издање ове вредне монографије.

Први претплатни период трајаће до 1. јула 2014. године и сви који наруче књигу оствариће 30 посто попуста у односу на цену књиге по изласку из штампе. Уплатом од 1000 динара на жиро-рачуун школе 840-342666-39, са назнаком „претплата за монографију“, обезбедићете свој примерак овог драгоценог дела. Штампа другог издања биће завршена до 1. јула 2014.

подстакла организацију школских концерата у Првој гимназији. До светосавске прославе 1929. године у школи су организована два хора: мали (дечји) и велики (мушки) од ученика. Хорови су у току године певали у разним приликама: о Светом Сави, на концерту у корист друштва „Шоља млека“, у цркви за време причешћа, на ћачком концерту и у цркви, на помену доброврима ове школе. Велики број ученика наступао је у Соколском оркестру приликом велике соколске академије.

Даља школска концертна активност била је у великој мери одређена наставом Министарства просвете коме су слати на одобрење сви програми, са плакатима који их најављују. Водило се рачуна да равноправно буду заступљени југословенски композитори из свих крајева државе, па су тако извођени Лисински, Големовић, Бајић, Милојевић, Славенски, неизбежни Мокрањац, Готовац, Крстић, Мухвића... Велика пажња је посвећивана извођењу дела светских класика. Рецитоване су родолубиве и одабране песме најпознатијих песника Дучића, Шантића, Змаја, Ђуре Јакшића, Радичевића... Поводи и сврха одржавања концерата су се мењали. Приход од продатих улазница коришћен је за поправке музичких инструмената или помоћ Ђачком фонду, у корист најсиромашнијих друštava.

Систем одржавања концерата се није променио до 1941. године. Сачувани програми, плакати и извештаји сведоче да је улаган велики напор да се сваке године осмисле нови садржаји. Доласком ученика из Јужне Србије у школу и Државни ћачки интернат, увођене су у програм македонске песме. Середа и Кострикин доносили су руске песме, али и музичка остварења других Словена – Чеха, Пољака, Лужичких Срба...

Већ 1929. године организовани су заједнички концерти са другим школама у Крагујевцу, пре свега са Женском гимназијом и са Женском учитељском школом. У тим приликама наступале су гошће које нису биле везане за рад у школама, попут госпође Журављове и госпођије Кочетове, које су на клавиру пратиле учеснике програма. Дијектори Прве гимназије су својим објавама и наредбама подстицали и упозоравали ученике да поштују своје обавезе у хору и оркестру, јер ће тако служити на част школи и својим родитељима. Својим наступима су се издвојили ученици Косте Ђ. Митровић и Радмило Здравковић, а запажени су били наступи четврнаестогодишњака Младена Ја-гушта, коме је музiku предавао Владимир Кострикин.

МУШКИ ХОР КРАГУЈЕВАЧКЕ ГИМНАЗИЈЕ ИЗМЕЂУ ДВА РАТА ПОД ВОЂСТВОМ ЈОСИФА СЕРЕДЕ

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Пре 36 година: 20. маја 1978. преминуо је Зарија Д. Вукићевић, српски приповедач и преводилац, који је оставио значајан траг у српској култури, а нарочито у културној баштини Крагујевца.

Рођен је 4. јуна 1893. године у Ваљеву, али је за Крагујевац везан од свог детинства. У њему се школовао, из њега је са Шумадијском дивизијом као добровољац кренуо на пут преко Албаније и доспео на Крф, одакле је са групом српских ћака кренуо на школовање у Француску, а потом у Енглеску. Од 1924. до 1933. био је професор француског и српског језика и књижевности у Мушкој гимназији у Крагујевцу. За то време био је изузетно активан: у више настава (1926-1928, 1930, 1931-1933) обављао је дужност управника Јавне библиотеке, био

је председник Академског позоришта, председник Фудбалског клуба „Шумадија“, оснивач и уредник листа „Јавно мнење“, сарадник многих листова у земљи и активан члан многих удружења и друштава.

Године 1933. премештен је на рад у Министарство иностраних дела, где је поста-

вљен за секретара канцеларије краља Александра Карађорђевића. На том месту остале је и за време намесништва принца Павла А. Карађорђевића, да би потом био именован за начелника канцеларије краља Петра другог Карађорђевића.

После Другог светског рата живео је у Опатији, где је и умро 1978. године. После његове смрти супруга Зора је целокупну његову оставштину уступила Народној библиотеци „Вук Караџић“. За живота је објавио две збирке приповедака: „Кад судбина флертује“ (Крагујевац, 1932) и „На животним кривинама“ (Београд, 1936). Аутор је и историјске монографије „Црква Светог Ђорђа на Опленцу“ (Београд, 1935; Крагујевац, 1990). Народна библиотека „Вук Караџић“ у Крагујевцу објавила је: „Англосаксонски меда-

лон“ (2002), „Вечера у краљевском двору“ (2003), „Есеји, предавања, успомене“ (2007).

Пре 69 година: 22. маја 1945. настала је Плава књига, претеча штафете младости. Плава књига је настала на предлог омладине Краљевца (Одељења за спорт и физкултуру) као рођендански поклон Јосипу Брозу Титу. Велика плава књига је садржала 15.000 честитки и жеља за дуг живот и добро здравље председника Југославије. То су биле својеручно исписане поруке са потписима омладинаца из целе Шумадије, исписаних на тзв. месарској хартији. Плава књига је уручена, после тродневног масовног омладинског штафетног трчања, маршалу Титу, 25. маја 1945. у Загребу.

Владимир Јајличић

Израњање

НАЈПРЕ ЈЕ кренуло да нас плави смеће. А нисмо ни приметили. Смеће је ушло у наше крајолике, у наше душе, отровало бистру воду и чисте травке, оковало нас, одасвуда. Смеће је преузело животни простор, ван и унутар човека. Уместо риба запатиле су се пластичне флаше и кесе. Уместо корења врба затравиле су се олунице шпорета, покварених веш-машина и крнтије аутомобила. То је примећено

Али, навирање је тешко приметити, јер је подмукло, невидљиво, осваја центиметар по центиметар, а чини ти се да је простор исти. Ништа више није исто. Могао си да радиши, у зноју лица свог, не дане, не месеце, не године, него деценије и векове - све нестаје за једини дан. Умеће постојања састоји се у томе да се тај неумитни дан на земљи поткрипи, да не дође до бездана међу нараштјима - да другима препустиш то што си стекао, а да се сутрадан опет изађе - на њиву, на посао, у школу, предузеће. Испада да једино то не можемо, да смо једино у ономе што је најважније - мањави, неодговорни, бахати - према будућности неболећи. Зато што потажно верујемо у сопствену бесмртност? Зато што смо себе прогласили Богом, уместо да прихватимо своју несавршеност и наставимо са усавршењем?

Почели смо да судимо - не само једни другима, него и околном свету. Почели смо да блудничимо - напуштамо децу у повоју и трчимо као пси за кучкама. Почели смо да ленствујемо и препуштамо се пијаној сумаглици. Почели смо да заборављамо пожртвованост и снагу која нам је дата да би била утрошена на оне које волимо више од сопственог живота. Почели смо да завидимо и mrзимо свакоме коме било шта пође за руком, сматрајући да је успео на нашу штету, или против нас. Свака поштеним трудом успела жена за нас је курва, а сваки успешан човек педер. Почели смо да се радујемо свакој туђој несрећи и утешу тражимо у злу: што веће зло снађе брата, нама је олакшанији дан. Мислећи да збирамо злато, таложимо смеће које ће нас затрпати тако да ни даха слободног не остане у нама. Почели смо да се такмичимо у пијанству и ждрању. Почели смо да бодемо тела иглама, да се китимо накитом који телу није на рођењу дат. Тело је само кврљива машина крви, ткива, мести и црева, прекривено маљама и лепом кожом које нам је дала природа: али је ми нећемо, драже нам је ђубре.

А кад се ишколујемо, допремо до јавног блага или положаја, и то нам је мало: старкељама устrebају млада љубавница, моћ и сила, онда се са високих спратова лажних кула притуљено подсмевамо онима које смо, чини нам се, оставили иза себе, да бисмо могли још снажније да блудничимо, пљачкамо и унесрећујемо - не само властите народ - јер то је мало рећи - да унесрећујемо несрћени свет, јер је народ, било који, само део једног континента, света, васељене - и пропаст сваког человека унижава остатак човечанства, зато што га своди на масу обесправљених, у своју несрћу закованих ексера које је неко, одавно треснуо по глави, закуцао у даску чемера и оставил га да труне заједно с њом у заједничком ковчегу који чека нови потоп. А хоће ли се, овог пута, наћи храбри Ноје, хоће ли се, на крају безнадног путовања, указати голуб с маслиновом гранчицом у клуну?

СМЕЋЕ СЕ покренуло с навирањем зла, са рекама зла које су изашле из понорних јама и почеле да опкољавају људе. То није вода, то је мутња, наталожен у нашим хладним срцима: колико га је, Господе! Ни слутили нисмо. И он носи све ружно, учињено у прошлости, а толико је ружнога да се не да ни преброяти, ни разврстати - кадакад ни разлучити од добра: спасло је с њим, као пијавица, и исисало сву срж из меса. Та срж је сад негде на дубоком дну. А на површину избија ринфуз из септичких јама нашел бића, и тамо се, уместо анђама, вила и

дрекаваца (који нам данас делују бајковито привлачно!), одједном устобочују метални отпаци и шильци који се претварају у копља и про-бадају на свом путу све оно што је мекопутно и податно давно изосталоме милова-њу.

Пробуржена је душа васељене која нам је вековима шаптала, а нарочито ноћу, кад устремпere све звезде - да ваља живети друкчије. Нисмо чули, ни саслушали - шта сад? Немоћно гледати око себе, подизати поглед увис и пети се на вишеспратнице које ће, ако се овако настави, буђица однети као дах злог волшебника кулу од карата. Неће, неће. Неће мене. Неће нас. Хвала Богу, шаптну они који не стигоше до мудрости оволике несреће - нас је мимоишло! А можда нас није мимоишло, можда нам тек следи? Или нам се већ догодило, али смо толико отрезли, да ни то, у тупости, не примећујемо. Свет око нас је разорен и бездано пропада, али ми нико-нећемо пружити руку, јер смо се утврдили у сопственој пропasti - и ниједна друга пропаст нам више није потребна.

ВИСОКО, у облацима, лебди наш сателит. Ми, према здравствији командното централно, диктирамо временене прилике. Оне зависе од волје централа, на земљи. Наша волја је волја светла овога. Ми смо заменили Бога што је он ионако омаловажен. Ми подгушимо човека у његовом расцвету божанству, али то не значи да смо на стражи људи. Шта је нама до свих људи, као имамо изабране? Ми смо на стражи оних који нам наређују да пустимо на свет - час сунчев сај, час кишу. Рекли су нам: иштајте се, и ми се иштрамо с човечанством. Наше антене разарају облаке и они пропуштају промене Јелускова на још увек неподношени свет. А шта је свет, ако не штири-чештири неорганизована осирвца, расуја безданом којим владају ошироузде и већином гладне ајкуле? Човечанство је прерасло себе, људи је премнога, вала сузашти број на идеалну меру. Ми смо се отрадили од данашње катапистире, али свако од нас зависи од невидљиве волје неке будуће. Тражили смо местна с највише смећа, где постоји лејотпа коју људи не цене - и ево, пронали смо. Зашило бисмо ценити оне који не цене ни саме себе, или се, што је још таре, прецењују, заборављајући да су само смртници? Антене требују ваздух: харп, харп! Шифре нам све говоре: ово је место идејно да испробамо што смо научили. Нека бујају воде, нек течу реке! Нека се излију мора! Ми ћемо о ћоме сниматији филмове.

МОРАМО СЕ преобразити. Исто она-ко како смо се преобразили у наркомане, пијанце, ленчуге, блуднике - вала се враћати давно потонулом себи. То, можда, није спас, али је спасење. Немој, па се не бој. Одважи се у ономе што је по живот опасно, али живот и доноси. И нико ко је на том послу пао, од војника који се бори за своју отаџбину, до онога ко је хтео да пружи мирнодопску помоћ другоме, а сам остао унесрећен - не може и не сме да потоне. Ништа до краја не тоне, него се, у таласима, враћа преображено, путујући сећањем до заборава, и натраг.

Невољник се запутио преко моста. Куда, невољниче? Река је кренула за њим и почела да га вуче за ћонове и оплате ципела, па и за ногавице. Хтела је да га врати, али он није схватио. Ципеле су се промочиле, чарапе су упиле воду и вода је, охрабрена, допрала до чукљева. Није веровао да се тако шта може десити: па он је на мосту. Али, у сусрет му је допро буђкав, ковитлав талас, и заплео се око листова и колена. Талас је прошао. Можда ће, тако, и зло проћи. Али, за првим валом је наишао други и - хоп, буђнуо га по

ДРАГАН МИХАИЛОВИЋ: НОЈЕВА БАРКА

бутинама. Да ли је могао да се врати натраг? Како, кад је вода већ уоколила мост, препала- вила га, почела да шикља на све стране?

вила га, почела да шиљка на све стране?

Тада је једно тихо биће одлучило да му пружи помоћ. Оно је стајало, једногон и небоного, умејући да расте у вис, да снажи корен и да се раскрошињава. Одједном је, повијено ветром, пружило једну своју грани - и човек се дохватио ослонца. Грана се вратила натраг, крошињи, човек је пошао за њом, држећи се за нешто остајно. Дошао је до обода моста, онда се попео на ограду и нашао се у самој крошињи спасилачког дрвета. Ко ће нас разумети, ако не дрвеће? Оно је домаћин на земљи чији смо гости. А могло би да нас мрзи, зато што се ми крећемо по земљи, док је оно осуђено на стајање. Не: оно ће помоћи, увек када може. Даће ти храну, жртвоваће себе у ватри да би те огрејало, постаће дебло и плод од семсцета које умире, начиниће залихе у твом дому - само да ти помогне: па како ти не би пружило неколико грана и попело те на престо своје крошиње? Можда и вода жели да нам помогне, али ју је обузела слепа мањната сила, неко ју је, разљућену, од слуге претворио у господара, разгропадила се због толико смећа баченог у њу.

До јуче ни добар дан не би назвали, не плачкаши државних добара који су на народној муци стекли баснословно богатство, не сецикесе, мурдароши, паламуде и преваранти, превртачи, бедна пискарала и директорчићи, јавни глумци сопствених и туђих живота - већ одбачена омладина на коју нико не би ни цвољка дао, већ браћа по православној крви из далеке прапостојбине, већ обични, припрости људи којима нису потребне титуле и звања да би знали приетећи у помоћ онда кад је тешко - одједном се уланчаше у редове, потрчаше тамо где је најтеже, да извлаче нејач из набујале воде, да чисте трулеж и ојачавају бране врежама песка, како би најжешћи ударни талас, навро из земље и ојачан непрестаним кишама с неба, прошао и улио се у језера, мора и океане - где је води и место. Преображај погоди и дивље хорде спортских навијача, бадавације испред дисkonta пића, осуђенике из поправних домова. Није ли боље полицијце који вас одрапе због ћоравог левог мигавца, или вас одведу у станицу да би вас тамо безразложно премлати-
—

Други човек видео је првог - на дрвету. Он је поправио опасач на својој униформи, утегао се сајлом, тамо, на обали, која је још увек донекле сува. Одлучио је да допре до дрвета и помоћу сајле одвуче заробљеника кроњше тамо где постоји тле под ногама. Да, вода се огорчила због толиког смеша баченог на њену чистоту, а можда јој је било криво што се неко меша у њене послове и не пусти је да заврши шта је започела. Она се, својом слепом снагом, обрушила на сајлу - тамо где је она најтања, где је морала пучи. И сајла је пукла, и за собом повукла човека у униформи који није успео да пружи руку ономе, осталоме у крошњи. Вода је, можда, одмах схватила да греши, али је било касно.

НИСМО ТО очекивали, искрено речено, нисмо. Да ће се шако, боле, организовати - томе се нисмо надали. Мене, суштински, иска каша. Јер сам се изграо на ко-

Његова глава је узалуд покушала да се одржи изнад бујице, и вода је, говорећи нешто неразумљиво, ушла у његова уста, у нос, у плућа, тамо је такође покушала да нешто нађе, можда да се скучи и смири, или да протекне кроз телесне канале, али није успела, остало је заробљена и, одједном, човек је престао да дише, препуштен милости бујице, песка и корења. Њега нико са обале, у води, више није видео, али су сви јасно увидели у ваздуху оно што се више није дало порећи: да је надрастао себе и постао херој - полубог посрнулог света који се на ивици опстанка борио с несрећом. И док год живи и један човек на сувој обали света, умањеној за један живи топли дах, мораће с дивљењем и болом да се сети јуначка који је због другог човека - свог брата - кренуо са земље на коју се више, у облику у којем смо га знали, неће враћати.

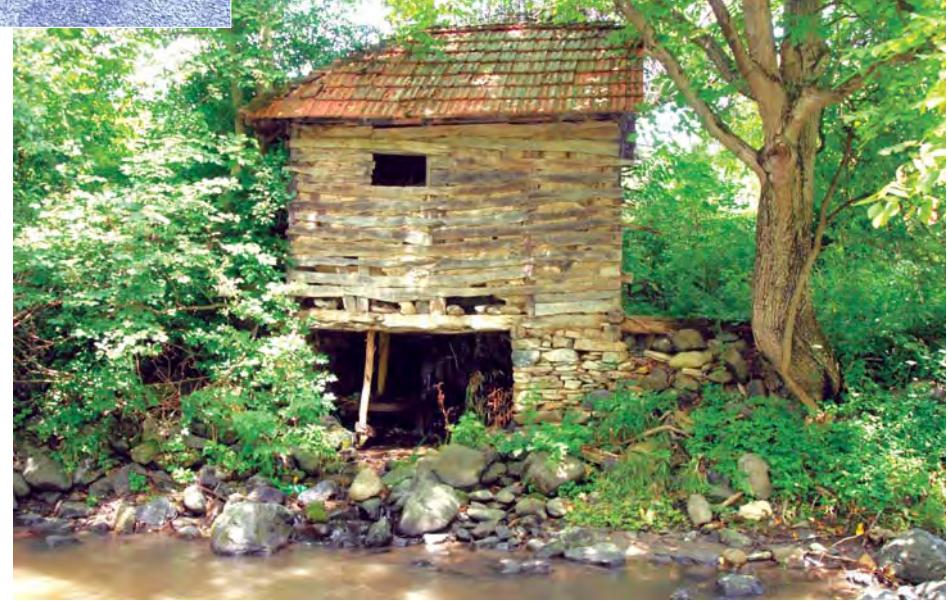
И ПОЧЕ преображај: не похлепни трговци који нам ценама кашају леђа не сујетни политичари који одавно

Још један од оних који не ферма пешаке

Кафеџију
Пеку и у
пензији
неодоливо
привлачи
мангало

Искреност, па још изримована

Борачка воденица која преживљава све буџице

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 22. до 28. мајаЧетвртак
22. мај

СТАЊЕ СТВАРИ

- 20.00 Стање ствари
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 Невидљиви противник р.
11.00 Серија р. □
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Кухињица у цвећу р.
13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Вино и виноградарство р.
16.00 Вести
16.05 Излог страсти р. □
16.35 Меридијанима
17.00 Мозаик
18.00 Невидљиви противник
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Стање ствари
21.00 Излог страсти □
21.30 Меридијанима р.
22.00 Хроника 2
22.30 Серија □
23.30 Атлас
00.00 Вести
00.05 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак
23. мај

моја ШУМАДИЈА

- 17.00 Моја Шумадија
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 Невидљиви противник р.
11.00 Серија р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 АБС шоу р.
13.05 Музички програм
14.00 Стање ствари р.
15.00 Цртани филм
15.30 Атлас р.
16.00 Вести
16.05 Серија р. □
17.00 Моја Шумадија
18.00 Невидљиви противник
18.45 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Здравији живот
21.00 Излог страсти □
21.30 Меридијанима
22.00 Хроника 2
22.30 Megafon Music
00.00 Вести
00.35 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Субота
24. мај

ХРОНИКА

- 22.00 Хроника 2
09.00 Вести
09.05 Цртани филм
10.00 Megafon Music
11.00 Путујуће приче р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг р.
13.00 Кухињица у цвећу
13.30 Fashion files
14.00 Shopping avantura
15.00 Документарни програм
16.00 Вести
16.05 Четрдесет четири
18.00 Здравији живот р.
18.30 Нокарт р.
18.50 Крагујевац престоница
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Лек из природе
20.30 Илузионаста
21.00 Концерт
22.00 Хроника 2
22.30 АБС шоу
23.00 Удалjeni
00.00 Вести
01.15 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља
25. мај

Шумадијски праг

- 12.05 Шумадијски праг
09.00 Вести
09.05 Цртани филм
09.35 Све о животињама р.
10.00 Документарни програм
11.00 Кућица у цвећу
11.30 Лек из природе р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг
13.00 Агродневник
13.30 Кућица у цвећу
14.00 Мали фудбал:
Економац - САС Марбо
16.00 Вести
16.05 Пловити срцем
18.00 Путујуће приче
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Стаклено звено
20.30 Све о животињама
21.00 Концерт
22.00 Хроника 2
22.30 Култура
23.00 Сујеверje
00.00 Вести
01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак
26. мај

Мозаик

- 17.00 Мозаик
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 Невидљиви противник р.
11.00 Серија р. □
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Агродневник р.
13.00 Музички програм
14.00 Shopping avantura р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 G.E.T. Report
16.00 Вести
16.05 Излог страсти р. □
17.00 Мозаик
18.00 Невидљиви противник
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Бриселски споразум
20.30 Све о животињама
21.00 Концерт
22.00 Хроника 2
22.30 Нокарт
23.00 Сујеверje
00.00 Вести
01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак
27. мај

Суграђани

- 20.30 Суграђани
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 Невидљиви противник р.
11.00 Серија р. □
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Агродневник р.
13.00 Музички програм
14.00 Бриселски споразум р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 G.E.T. Report
16.00 Вести
16.05 Излог страсти р. □
17.00 Мозаик
18.00 Невидљиви противник
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Здравље је лек
20.30 Суграђани
21.00 Излог страсти □
22.00 Хроника 2
22.30 Серија □
23.00 Документарни програм
00.00 Вести
00.35 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда
28. мај

КОМУНАЛНИ СЕРВИС

- 20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 Невидљиви противник р.
11.00 Серија р. □
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Култура р.
13.00 Музички програм
14.00 Здравље је лек р.
14.30 Суграђани р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Fashion files р.
16.00 Вести
16.05 Излог страсти р. □
17.00 Мозаик
18.00 Невидљиви противник
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Бриселски споразум
20.30 Све о животињама
21.00 Концерт
22.00 Хроника 2
22.30 Серија □
23.00 Документарни програм
00.00 Вести
00.35 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Разонода

ОДВАЛЕ

КАТАРИНА ЖИВКОВИЋ, певачица:

- Ја сам само једном заплакала и после сам се кајала због тога. Не смем себи то да дозволим.

ДРАГАН ШУТАНОВАЦ, некадашњи министар:

- Највећа достигнућа претходне три владе су што нису баш све употребиле.

Карикатура Горан МИЛЕНКОВИЋ

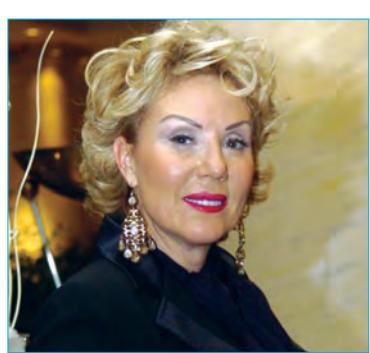
БРАНКО РУЖИЋ, функционер социјалиста:

- Осим породице, СПС и Партизан су ми врховне вредности. То је за мене свето тројство које никада нећу напустити.

НАТАША БЕКВАЛАЦ, певачица, о свом бившем мужу Данилу Икониновићу:

- Врата мог дома за Данила су отворена док сам живи. Веома сам поносна на њега као оца и верујем да је и он поносан на мене као мајку свог детета.

ЛЕПА БРЕНА, певачица:

- Ако сутра слети експедија марсоваца и један од њих затражи да буде крштен, наравно да треба да буде крштен.

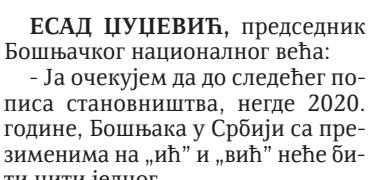
ГОЦА БОЖИНОВСКА, певачица:

- Тражила сам Лепој Лукић да ме усвоји.

СВЕТЛАНА РАЖНАТОВИЋ, певачица:

- Па, јесам досадна. Замишлите мене да по цео дан немам друга послу него да се пресвлачим и фотографиши за друштвене мреже. Немам ја времена за то, једва се slikam и за породични албум.

ЕСАД ЏУЧЕВИЋ, председник Бошњачког националног већа:

- Ја очекујем да до следећег пописа становништва, негде 2020. године, Бошњака у Србији са презименима на „ић“ и „вић“ неће бити нити једног.

ВИЏОТЕКА

Бидер

Пита учитељица Перицу:

- Хајде, реци за шта се употребљава бидер?
- За спавање - као из топа одговара Перица.
- Како за спавање, Перице?
- Па, лепо, учитељице, мој тата сваке вечери каже мами: „Дај да ти забиберим, па спавај!“

- Не, не окушам докторе.
- Пушиш ли?
- Ма, никад у животу нисам запалио!
- Гањаш ли жене?
- Ни случајно, ни моју Фату више не пипам!
- Па што онда, бедниче, желиш да живиш 150 година.

Представљање

Гужва у аутобусу, возач нагло закочи и девојка удари у полицијаца који стоји испред ње.

- Извињавам се, господине, инерција.
- Ништа, госпођице, Мило-рад.

Батак

Иде човек улицом, једе батак и кад га је оглодао баци коску на сред улице. Гледа га једна госпођа, па га прекори:

- Побогу човече, зашто бације отпатке на улицу?
- На то ће овај:

- Глупачо, ово није од патке, него од кокошке!

Петак тринаести

Причају две плавуше и једна каже:

- Знаш да Нова година пада у петак.
- Да би ти то рекао, прво треба да ми одговориш на неколико питања - каже доктор.

- Па, питајте - узврати Муjo.

- Пијеш ли?

ЧАНЕ

Горан Миленковић

Мали огласи

ПРОДАЈЕМ ТА пећи (3 и 6). Повољно. Тел: 064-854-00-53.

ИЗВОДИМ радове на свим водоводним инсталацијама. Реновирај комплетно купатила. Тел: 064-081-24-32-

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви узрасти). Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (јун-2014. год). Пријемни (више и високе школе и факултети). Велика мatura. Такмичења. Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.

ОГЛАШАВАМ неважећим легитимацију за превоз бр. 073020, на име Симовић Милена.

ОГЛАШАВАМ неважећим легитимацију за превоз бр. 077045, на име Рада Ђурулић.

ОГЛАШАВАМ неважећим легитимацију за превоз бр. 072917, на име Миливојевић Надежда.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство петог разреда ОШ „Вук Стефановић Карадић”, школске 2010/11., на име Пантeliћ Михајло.

ОГЛАШАВАМ неважећим легитимацију за превоз бр. 068940, на име . Маринковић Велибор.

Дана 22. маја 2014. године навршава се четрдесет дана од када је преминуо наш драги

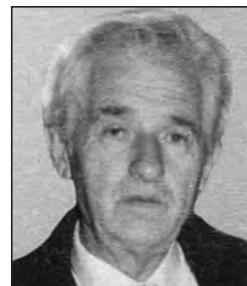
др Мићо Ђуричић

Заувек ће остати у нашем сећању.

Твоји најмилији

СЕЋАЊЕ

Дана 25. маја 2014. године навршава се десет година од смрти нашег драгог оца и деде

Крстић Станоја

1923 – 2004.

Остаћеш заувек у нашим срцима.

Породице Крстић и Дугалић

СЕЋАЊЕ

26. 5. 2011 – 26. 5. 2014.

Матејић Зарија

Навршава се три године од када си нас напустио, а тугу у нашим срцима не може време да избрише јер увек си био део нашег живота и вечно ћеш живети у нашим срцима.

У недељу, 25. маја, у 12 сати, на Палилулском гробљу, положићемо цвеће на твој гроб.

Твоји најмилији:
Мира, Јелена, Ђанка, Мартина, Зага и Влада

Гордана Михаиловић

5. 10. 1956 – 23. 5. 2010.

Голе наш, док живимо живиш и ти.

Твоји:
тата Радомир и сестра Славица

Дана 18. маја 2014. године, у 86. години, умро је наш драги и никад заборављени

**Никола
Миловановић**

Његов живот красила је племенитост, скромност, поштење, искреност, доброта и љубав према најмилијима.
Увек ћемо га памтити и волети.

Његови:
син Радивоје, ћерка Снежана, унуци Јелена, Огњен,
Владимир и Петар, праунука Сара, зет Владан

Са љубављу и поштовањем сећамо се својих родитеља

**прим. др Чедомира
Пауновића**

**др Душиће
Пауновић**

Кћерка Радмила и син Драган
са породицама

ТУЖНО СЕЋАЊЕ

23. маја 2014. навршава се година дана од смрти нашег драгог

Миленка

29. маја 2014. године навршава се 26 година од смрти нашег драгог

Звонка

Најдражи наши, болна је и голема туга за вама. Судбина је хтела да нас обојица оставите у мајским данима.
Ваш нестанак болеће нас до kraja живота.

Ваши најмилији

Прошло је тугих, тешких и чемерних шест година испуњених великим и трајним болом и тугом за нашом једином и најмилијом Лики, која више није са нама, чиме је у нашој души заувек остала неизмерна празнина и жалост за њом.

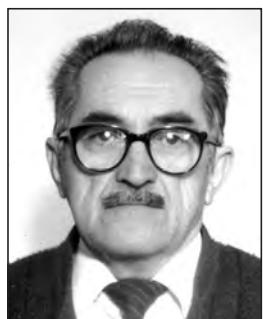
Пејчић Лидија

Са немерљивим поносом и дивљењем заувек ћемо чувати у нашим срцима њен драги лик и најлепше успомене на њу, а посебно и неизмерном љубављу трајно ћемо све то чувати и неговати на начин као да је ту – са нама!

Шестогодишњи помен одржаће се у петак, 23. маја 2014. године, у 11 сати, на Варошком гробљу.

Вечно ожалошћени родитељи
мајка Верица и отац Ненад

Дана 22. маја 2014. године навршава се пет година како није са нама наш супруг, отац и деда

Ђорђевић Радисав Раде

Вечно ће живети у нашим срцима.

Породице Ђорђевић
и Крчмар

СЕЋАЊЕ
19. 5. 1994 – 19. 5. 2014.

Танаско Тодоровић
учитељ у пензији

Син Зоран
са породицом

Дана 22. маја 2014. навршава се четири године од када смо изгубили нашег вољног супруга и оца

Баштић Миодрага
1944 – 2010.

Туга не пролази, време не брише бол. Тешко је Твоју смрт назвати судбином, а бол лечити временом. Само ми који смо Те искрено волели и које си Ти неизмерно волео знамо колико нам недостајеш.

Увек у мислима и са бескрајном тугом чувамо Те од заборава.

Воле Те и за Тобом пате:
супруга Радмила и ћерка Гордана
са породицом

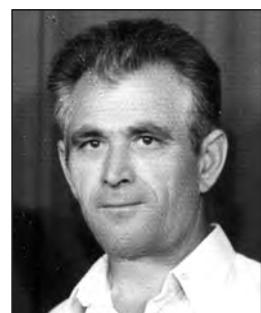

Ташић Милован
из Крћевца

Био је 20. мај, 16 година је прошло. Не заборављам, жалим, са поносом помињем драгог родитеља.

Живана

СЕЋАЊЕ

Đušan Đokić
1984 – 2014.

Остаћеш заувек у нашим срцима.

Породица

Енигматика

СКАНДИНАВКА

231	наш књижевник давид	име глумице васиљевит	наш фудбалер са слике						
УЗВИК НЕСТРПЉЕЊА				1	2	3	4	5	6
ФРАНЦУСКИ ГРАД				7	8	9	10	11	12
НАША УЗРЕЧИЦА				13	14	15	16	17	18
"АМАТЕРСКИ КАРАТЕ КЛУБ"				19	20	21	22	23	24
НЕМАЧКИ ТЕНИСЕР ТОМИ									
"АНОДА"	"АЛТ" наша фабрика сатова								
"РИНОЛОГИЈА"		УЛАНЕ СЛИКЕ	КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА КАНОНЕ	ИСТУБИ ШИБОМ	ИСКОШЕНО	ШПАНСКА ПОКРАЈИНА			
ВЕЛИКА ОБЛАСТ У АЗИЈИ									
	ЧОВЕК СА САЛАША								
	наш ранији фудбалер								
ПРОКУВАНО МЛЕКО									
"ЛУКА"	одлично (изр.) "завод"								
ВРСТА СОЛИ									
ДИНАР"	бивши бок- сер сони ум, интеликт								
ШТАВЉЕНА ОВЧИЈА КОЖА		кикинда		"исток" дволична особа					
ИМЕ АМЕ- РИЧКОГ ТЕНИСЕРА ФИША			лан јашин (иниц.)						
ПОЈЕ ГДЕ ЈЕ ЗАВРШЕНО ОРАЊЕ			јужнокор- фабрика аута						
ИСТОРИЧАР ИЛАРИОН			име полит. љајиба		инсект сличан пчели				
"ИМЕНИЦА"		бив. болив. државник уго озн. темпа у музичи							
"ВОЛТ"	у четири ока лична заменица								
ДЕЛИТЕЉ У РАЗЛОМКУ, ИМЕНИЛАЦ									
ФАБРИКА ЋИЛИМА									

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: арп, кар, осе, тд, зар, ива, маг, н, корана, инокосан, кејт, тот, сколари, глобал, с, раван, ке, ониризам, моћ, сапи, о, цитрат, блуд, ици, рониоци, арестати, ни, тотем, истинито.

АНАГРАМ: анатомски атлас.

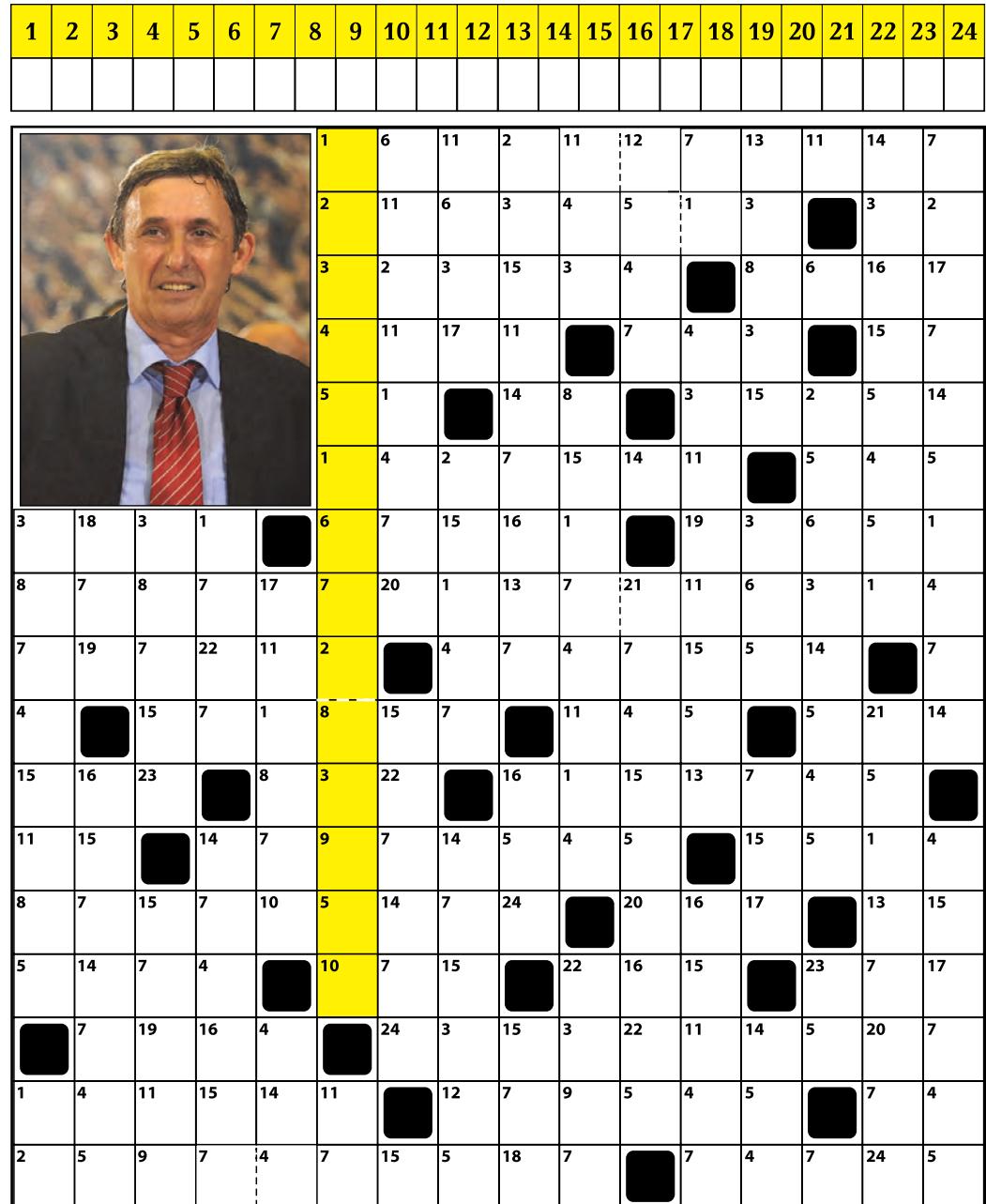
УКРШТЕНЕ РЕЧИ: просветитељи, аца, рас, аналитичари, всс, типици, акови, ат, зеленика, амин, проклетије, врела, ез, синајац, таз, но, уни, о'нил, крм, ј, романса, га, ксена, ноа, атлетичари.

МАГИЧНИ ЛИК: кремона, уштипак, пионир, интерес, добрица, обавеза, немачка.

СУДОКУ: а) 258-739-416, 394-621-857, 176-854-329, 817-263-945, 642-195-738, 935-478-162, 583-912-674, 461-587-293, 729-346-581. б) 987-213-564, 423-567-819, 615-984-273, 236-751-948, 798-432-156, 541-896-732, 869-375-421, 152-649-387, 374-128-695.

БРОЈЧАНА УКРШТЕНИЦА

У означена поља упишите име кошаркашког тренера са слике, а укрштењу даље решавајте по принципу: исти број - исто слово. У укрштењи се свако слово налази у најмање два појма.

ОСМОСМЕРКА

У осмосмерци се налазе имена европских фудбалских клубова. Када их све пронађете, преостала слова даје назив још једног клуба.

АЈАКС	КЕЛН
АТЛЕТИКО	ЛЕСТЕР
БАЈЕРН	МИЛАНО
БАРСЕЛОНА	НАНСИ
БЕТИС	НИОР
БОЛТОН	ПАОК
БРОНДБИ	ПОРТО
ВАЛЕРЕНГА	РАСИНГ
ВОЛСОЛ	РОМА
ГЕНК	САНДЕРЛЕНД
ЕМПОЛИ	СЕЛТИК
ИНТЕР	

Д	Н	Е	Л	Р	Е	Д	Н	А	С
Р	В	Б	А	Ј	Е	Р	Н	Е	К
П	А	О	К	И	Т	Е	Л	Т	А
И	Л	Л	Л	Е	С	Т	Е	Р	Ј
Б	Е	Т	И	С	И	Н	К	О	
Д	Р	О	А	К	О	И	А	И	П
Н	Е	Н	Н	М	И	Л	А	Н	О
О	Н	Е	М	П	О	Л	И	Е	Р
Р	Г	Н	И	С	А	Р	А	Л	Т
Б	А	Р	С	Е	Л	О	Н	А	О

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

		9				8	7	1	
		2	5						
		4	3	9					
3				4		2			
6	8					4	3		
7						1	6		
5			1	6					
						8			

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●●

		4		3		8		5	
		1				2			
7	6				9	1			
							5	4	
							1		
		6						9	7
		4				1		2	
		7				3			
3	2				8				

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

ЦЕФЛ КУП

Мађари одустали, на реду Словенци

НАЈСЛАБИЈА екипа у такмичењу ЦЕФЛ лиге, будијештански Вукови, одустали су од доласка у Крагујевац на меч са Вепровима, те су тако додали нашој екипи још један тријумф. Утакмица ће се регистровати службеним резултатом 35:0.

Већ за викенд игра се дерби овог такмичења, и то у Љубљани. Дивљи Вепрови ће бити гости Сребрним Соколовима, до сада непораженој екипи, што је права прилика да учврсте прво место на табели.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

Пауза за Вејровере

ЗБОГ преклапања термина у два такмичења, Дивљи Вепрови ће утакмицу петог кола Супер лиге Србије са Плавим Змајевима у Београду, уместо за викенд, играти 31. маја.

У осталим мечевима, одложеним због ванредне ситуације, састаће се: Војводе - Шумари, Императори - Вукови и Пантери - Индијанци.

Витакер најефикаснији

У НЕШТО дужој паузи на оба фронта, у српском америчком фудбалу сумирају се резултати досадашњег тока Супер лиге.

За крагујевачки клуб значајно је да квотербек Дивљих Вепрова Ајк Витакер на листи тач дауна заузима прво место. Он је у четири кола 15 пута био успешан, девет пута трчњем и шест пасом. Из њега су Стефан Стефановић из Императора и Вили Ширд из Пантера са по 12 тачдауна.

М. М.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

9. КОЛО: Раднички - Црнокоса 109:58, Партизан - Борац 85:59, Мега Визура - Металац 79:56, ФМП - Црвена звезда 65:87.

Црвена звезда	9	9	0	773:609	18
Партизан	9	8	1	768:639	17
Мега Визура	9	6	3	782:705	15
Раднички	9	5	4	748:667	14
Металац	9	3	6	600:695	12
ФМП	9	2	7	600:684	11
Црнокоса	9	2	7	657:815	11
Борац	9	1	8	623:735	10

10. КОЛО: Металац - Раднички, Борац - ФМП, Црвена звезда - Мега Визура, Црнокоса - Партизан.

11. КОЛО: Раднички - Црвена звезда, Црнокоса - Борац, Партизан - Металац, Мега Визура - ФМП.

12. КОЛО: ФМП - Раднички, Борац - Мега Визура, Црвена звезда - Партизан, Металац - Црнокоса.

ПРЕДВОДНИК КРАГУЈЕВЧАНА

БОКС

ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ

Окаснела финала

КАКО је мартовско појединачно Првенство Србије за сениоре и младе било „пребукирано“ учесницима, седам финалних борби морало је да буде одложено. По распореду Боксерског савеза Србије њихов термин је у недељу, 25. маја, а златне и сребрне медаље биће подељене на рингу у Новом Саду.

Боксерски клуб Раднички имаће два представника на овим сусретима, а то су сениори Стефан Јовановић и Драган Вељковић у полуфиналу, односно тешкој категорији.

М. М.

ШУМАДИЈСКА ЛИГА

Лигаши сада у Чачку

БОКСЕРСКИ савез Шумадије, због већ добро познате хидрометеоролошке ситуације, одложио је четврто коло Шумадијске лиге, чији је домаћин требало да буде Чачак.

Како ствари стоје мечеви су померени за седам дана, па би, претпоставка је, у истом граду борци преко десет клубова из овог региона требало да се окуне већ у недељу.

М. М.

ОДБОЈКА

Јуниори без финала

ЗАВРШНИЦА јуниорског Првенства Србије за дечаке, која је овог викенда требало да буде одржана у Пожаревцу, одложена је до даљег.

М. М.

СПОРТ

ФУТСАЛ

ФИНАЛЕ ПЛЕЈ ОФА: САС МАРБО - ЕКОНОМАЦ 2:3

Коцић нас приближио титули

УПРКОС ванредној ситуацији и одлагању спортских такмичења, у Зрењанину је, ипак, прошле недеље одиграна прва утакмица финала плеј офа између домаћег САС Марба и крагујевачког Економца.

Узврела атмосфера на трибинама чувене хале „Медисон“, расположени домаћи играчи за најдравање, посебно мотивисани да победе „студенте“ који последњих година хајају домаћом фудсалском сценом.

Чак је и развој догађаја указивао на то. Домаћини су повели у 14. минуту преко Блажића, да би на одмор отишли са предношћу од 2:0 после поготка Матијевића. Економац је у наставак сусрета ушао као тотално друга екипа. Од самог старта јасно је ставио до знања ривалу да се неће помирити са поразом. То су и реализовали у 23. и 24. минуту утакмице. Најпре је Ракић матирао зрењанинског голмана после фантастичне асистенције Коцића, да би одмах затим егаль донео Бразилац Де Соуза правим пројектилом - 2:2. У даљем току дуела уследила је нервозна игра домаћина, додатно подгрејана и одличним интер-

СВЕ ВОДИ КА СРЕЋНОМ КРАЈУ

венцијама голмана Аксентијевића, а због сталних провокација тренера САС Марба, који је у финишу покушао и физички да се обрачуна са гостима, па су га судије послале у свлачионицу. Уследио је

затим и победоносни гол, у режији Коцића, за мирнији реванш.

Друга утакмица између САС Марба и Економца играће се сутра, „у неко доба“, у хали „Језеро“.

С. М. С.

КОШАРКА

РАДНИЧКИ - ЦРНОКОСА 109:58

Играли се са Косјерићем

ВЕОМА брзо Крагујевчани су преоболели београдску катастрофу, а цех је платила Црнокоса. Забележена је убедљива, да не може бити убедљивија победа, од чак 51 поена разлике, што је по деоницама било 15:18, 31:9, 30:11, 33:20. Уочиљиво је да је Раднички одиграо безврзано прву, а онда у осталим четвртинама давао по 30 и више поена, што је свакако изузетан успех.

Поново је Николић, као у утакмици са Борцем, била потребна пауза како би своје играче „убацио“ у жељени тонус и неопходну концентрацију. После тога, све је кренуло као по лоју. Добра одбрана, брзе контре, сигурне руке при штути са свих позиција и ривал је био немоћан. Ипак недовољно јаки гости после 10. минута игре нису се снашли у новонасталој ситуацији, те су претрпели прву катастрофу.

Права виолина био је капитен Бирчевић са индексом 30 - 20 поена, пет скокова, три асистенције и две блокаде. Треба забележити чак 32 асистенције и „само“, за екипу некарактеристично, „испљених“ 17 тројки, од којих је 10 завршило у обручу, што говори о доброј и разноврсној, тако жељеној игри екипе.

ЕХ, КАД БИ СТАЛНО ОВАКО

гање утакмица 10. кола кошаркашке Супер лиге.

По новом распореду, редовно коло требало је да се одржи јуче и прекујче, а онда би се наставило темпом субота-среда од предстојећег викенда, па до 3. јуна. Уколико дође до продужења ванредне ситуације, Кошаркашки савез Србије реаговаће према одлукама Владе и Министарства спорта и омладине, и додатно померићи термине.

Кошаркашки клуб Раднички у 10. колу састаје се са Металцем у Ваљеву, у следећем дочекује београдску Црвену звезду, а у 12. гостује у Железнику екипу ФМП-а.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

Период без кошарке

ПРОГЛАШЕЊЕ ванредне ситуације у земљи од стране Владе Републике Србије, условило је одл

М. М.

М. М.

МЛАДЕ КАТЕГОРИЈЕ

Новак на списку

СЕЛЕКЦИЈА Србије, играчи до 20 година старости, изборила је учешће на завршном турниру Првенства Европе, које ће се у јулу одржати на Криту. На ширем списку од 24 играча нашао се и Јован Новак, играч Вршца који је тренутно на позајмици у крагујевачком Радничком.

Припреме стартују 1. јуна у Београду.

М. М.

Термин тродневног фајнал-фора биће познат током ове седмице, па ће тако одбојкаши крагујевачког Радничког, београдске Црвене звезде, Војводине из Новог Сада и домаћег Младог радника, о медаљама одлучивати у каснијем, накнадно одређеном термину.

М. М.

ВЛАДА ОДЛУЧИЛА

Без спорта током ванредне ситуације

НА препоруку Владе Србије, Министарство омладине и спорта обавестило је све националне спортске савезе да, док траје ванредна ситуација услед енормних поплава, одложе спортска збивања.

Ова одлука донета је на предлог Републичког штаба за ванредне ситуације, у циљу поиздања капацитета ангажовања свих субјеката заштите и спасавања, као и отклањања последица од елементарних непогода изазваних поплавама.

С обзиром да је у Србији проглашена тродневна жалост за погинулима и унесрећенима у поплавама, прва спортска надметања реално је очекивати тек од викенда.

КРАГУЈЕВАЧКИ СПОРТИСТИ И КЛУБОВИ

Ставили се на располагање Србији

КАТАКЛИЗМИЧНЕ поплаве које харажуј Србијом, определиле су и крагујевачке спортисте и клубове да такмичарске обавезе замене стављањем у службу свом народу,

као и организовањем и слањем помоћи.

Тако су Дивљи Вепрови, са све тренери-ма и члановима управе, експресно у суботу отпуштовали за Сремску Митровицу да помогну у одбрани насила од надируће реке Саве, да би потом помогли и при плављењу баточинског села Брзана. Клуб сада у својим просторијама у Крагујевцу организује и прикупљање хуманитарне помоћи за угрожена подручја.

В. У. К.

РУКОМЕТ

МЕТАЛОПЛАСТИКА - РАДНИЧКИ 25:30

Подвиг који води до трона

ШАБАЦ - Хала: "Зорка". Гледалаца: 2.000. Судије: Боричић (Гроцка), Марковић (Железник). Седмерици: Металопластика 9/8, Раднички 7/7. Искључења: Металопластика 8, Раднички 22 минута. Црвени картиони: Драшаш у 53. (Металопластика), Милинић у 57, Грбовић у 48. минуту (Раднички).

МЕТАЛОПЛАСТИКА: Владисављевић, Холтерш 1, Алексић, Миловановић, Срећеновић, Палевић, Марјановић 3, Канкараши 1, Медурић 2, Обрадовић 1, Грујићић 2, Мишровић, Продановић 2, Милосављевић 5, Драшаш 8, Арсић.

РАДНИЧКИ: Ристић, Жејарац 1, Пралица 5, Милошевић 6, Јанићијевић, Гулеша 3, Лекић, Стевановић, Пејшровић, Спасић 3, Милинић, Јанковић, Томић, Шмигић 5, Рајчевић 4, Грбовић 3.

ИЗУЗЕТНА победа рукометаша Радничког над финалистом Челенци купа и до овог дуела првим фаворитом домаћег првенства, екипом Металопластике - 30:25, и то у сред Шапца, избацила је наш састав на право место плеј-оф табеле, али и у реалну позицију да по први пут у својој историји стигне до титуле првака државе. Наравно, за то остаје да "крвени" у наредна два кола најпре победе новосадску Војводину, а затим у Нишу, против Железничара, стигну макар до бода. А то, према до сада виђеном, није немогуће.

Велики шок за домаће навијаче, којих се у хали "Зорка" окупило више од 2.000, Крагујевчани су

приредили у другом полувремену. Првих 30 минута протекло је у надмоћи домаћег тима, који до одмора нису успели да одмакну на више од два гола предности - 14:12.

А то је било мало, премало за ванредно расположене рукометаше Радничког у наставку сусрета. За само неколико минута "тортуре", стигли су до вођства, а онда је

СУПЕР ЛИГА (М) - ПЛЕЈ ОФ

8. КОЛО: Металопластика - Раднички 25:30, Железничар - Војводина, Партизан - Црвена звезда.

Раднички	8	6	0	2	214:196:12
Војводина	7	5	0	2	187:165:10
Металопластика	8	5	0	3	215:205:10
Ц. звезда	7	3	0	4	198:202:6
Железничар	7	2	0	5	194:204:4
Партизан	7	1	0	6	152:188:2

9. КОЛО: Раднички - Војводина, Партизан - Железничар, Црвена звезда - Металопластика.

10. КОЛО: Железничар - Раднички, Металопластика - Партизан, Војводина - Црвена звезда.

оно, захваљујући сјајном издају целог тима, посебно голмана Петровића, који је "скинуо" 15 гол првога, из минута у минут увећавано до чак седам разлике (30:23).

Према сада расположивим подацима, уколико дође до укидања ванредног стања, јуче је требало да се дочека Војводина, док би се 28. маја у Нишу против Железничара играло последње коло.

КУП СРБИЈЕ

Мушки у Нишу

И ДОК се у конкуренцији жена знало да је финални турнир требало да се игра у Димитровграду прошлог викенда, што је сада, с обзиром на ситуацију у земљи, одложено за непознатији датум, у понедељак је одређен и домаћин мушких завршних надметања за Куп. То је Ниш, град једног од учесника, екипе Железничара.

И термин је познат, 31. мај - 1. јун, као и ривали полуфинала: Црвена звезда - Раднички, Железничар - Војводина.

Код жена, подсећамо, у полуфиналу играће Раднички са Миленијумом, а Јагодина против Књаза Милоша.

В. У. К.

ДИРЕКТОР фудбалске Суперлиге Србије Владимир Булатовић у понедељак је обавестио клубове-чланове да још није могуће одредити одигравање утакмица 29. и 30. кола националног првенства, с обзиром да су ванредне мере у земљи и даље на снази.

- Сходно претходним одлукама, обавештавамо клубове да наставе са тренинзима и припремама за одигравање преостала два првенствена кола.

Истовремено, Фудбалски савез Србије нас је обавестио да је последњи дан за пријаву клубова учесника за квалификације у европским такмичењима 30. мај до 24 сата.

У случају укидања ванредне ситуације, последња два такмичарска кола биће одиграна у терминима до 30. маја - наводи се на сајту Заједнице фудбалских суперлигаша.

Такође, истиче се да ће, уколико последња два кола не буду одиграна до 30. маја, Фудбалски савез

ФУДБАЛ

СУПЕР ЛИГА

Неизвесност траје

Србије као надлежни орган донети одлуку по питању расплета овогодишњег првенства у складу са прописима.

Иначе, два последња кола, која су требала да дају одговоре на питања новог првака, као и оних који напуштају елитни ранг такмичења, чине парови:

29. коло: Нови Пазар - Раднички 1923, Напредак - Војводина, Чукарички - Раднички (Н), Доњи Срем - Слобода, Вождовац - Рад, Јагодина - Јавор, Спартак - Партизан, Црвена звезда - ОФК Београд.

30. (последње) КОЛО: Раднички 1923 - Јагодина, ОФК Београд - Доњи Срем, Раднички (Н) - Нови Пазар, Партизан - Чукарички, Војводина - Црвена звезда, Јавор - Напредак, Рад - Спартак, Слобода - Вождовац.

В. У. К.

КУП СРБИЈЕ

Славија преслишала српсколигаша

ПРЕДСТАВНИК Крагујевца у Купу Србије на територији региона Западне Србије, екипа Славије, победом над Јошаницом из Новог Пазара, пласирао се у даље такмичење.

Резултат на Бресничком Брду био је 2:1 за домаћина. Већ на старту, головима Пешића и Ковачевића у петом, односно седмом минути, Славија је повела, а гости су пораз ублажили тек у 90.

У другом колу наш зонаш игра са једним чланом Српске лиге „Запад“, Сељаком из Михајловца.

М. М.

Викенд касније

НАЈЛОГИЧНИЈУ одлуку у новонасталој метеоролошкој ситуацији донео је Фудбалски савез града Крагујевца. Иако је ова територија понјмање погођена незапамћеним поплавама, утакмице градских лига померене су одмах за седам дана, те ће се тако 25. коло Прве и Друге, а 10. коло Треће, одржати за викенд 24/25. маја.

Права лига: Слога (Д) - Сељак (МП), Маршић - Јадран, Виногради ДБ - Будућност, Србија - Партизан (Ц), Багремар - Шумадинац, Корићани - Сушица и Колонија - Јединство, а слободна је Ђава.

Друге лиге: Кутлово - Шумадија 1934, Застава - Борац (Д), Сељак (Ц) - Слога (Л), Младост Теферић - Кошутњак, Ботуње - Кременац, Младост - Жежел, 21. октобар - Хајдук, а слободан је Азбест.

У најнижен рангу саставију се: Ђуришића - Студенац, Велика Сугубића - Дивостин и Борац (НМ) - Шумарице 2008.

М. М.

ВАТЕРПОЛО

БОРБА ЗА ЈЕДИНИ ТРОФЕЈ

Остаје Лига шампиона

ОСТАЛО је још равно седам дана до старта финалног турнира Лиге шампиона у Барселони, где се међу шест учесника налазе и ватерполисти Радничког. Последње овосезонска такмичарска обавеза Крагујевчана, уједно и најзначајнија, наиме, одржава се од 29. до 31. маја.

Познато је да се првог дана игра четвртфинале, две утакмице, у којима су ривали италијански Про Реко и Партизан, односно домаћа Барселонета и још један представник са Апенина, екипа Бреше.

У петак ће у базен и наши играчи, којима ће, од 18 сати, противник бити победник првог дуела, док хрватско Приморје чека слављеника из другог меча.

Сусрет за бронзу на програму је у суботу од 18 и 30, док је финале планирано за 20 часова.

FITNESS SHOP
OLYMPIA
SPORTSKA HRANA №1

Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338